



## Utgiftsområde 1 Rikets styrelse

---

### Sammanfattning

I betänkandet behandlar konstitutionsutskottet Budgetpropositionen för 2016 (prop. 2015/16:1) inom utgiftsområde 1 Rikets styrelse, Riksdagsförvaltningens årsredovisning för verksamhetsåret 2014 (redog. 2014/15:RS2) och 23 motionsyrkanden som har väckts under den allmänna motionstiden 2015. Bland motionerna finns fem alternativa budgetförslag från Moderata samlingspartiet, Sverigedemokraterna, Centerpartiet, Folkpartiet liberalerna och Kristdemokraterna. I betänkandet behandlas även fyra lagförslag från regeringen, nämligen förslag till lagar om ändring i lagen (1991:1559) med föreskrifter på tryckfrihetsförordningens och yttrandefrihetsgrundlagens områden, i tullagen (2000:1281), i radio- och tv-lagen (2010:696) och i lagen (2015:662) om ändring i radio- och tv-lagen (2010:696). Vidare behandlas i betänkandet riksdagsstyrelsens förslag till lag om ändring i lagen (1999:1209) om stöd till riksdagsledamöternas och partigruppernas arbete i riksdagen. Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 januari 2016.

Utrikesutskottet har yttrat sig över propositionen och motionerna i de delar som rör utrikesförvaltningen.

Konstitutionsutskottet tillstyrker regeringens, riksdagsstyrelsens respektive Riksdagens ombudsmäns (JO) förslag i budgetpropositionen om anslag för utgiftsområde 1 och avstyrker Moderata samlingspartiets, Sverigedemokraternas, Centerpartiets, Folkpartiet liberalernas och Kristdemokraternas anslagsmotioner. Utgifterna för utgiftsområdet uppgår därmed till 12 717 244 000 kronor för 2016. Vidare tillstyrker utskottet delvis regeringens förslag till bemyndigande om finansiering av ett nytt utvecklingsstöd på medieområdet och lämnar i denna del förslag till en smärre ändring. Därutöver tillstyrker utskottet delvis regeringens förslag till lagar om ändring i lagen med föreskrifter på tryckfrihetsförordningens och yttrandefrihetsgrundlagens områden och i radio- och tv-lagen och lämnar i dessa delar förslag till några smärre ändringar. Utskottet tillstyrker övriga lagförslag från regeringen och lagförslaget från riksdagsstyrelsen. I övrigt tillstyrker utskottet de förslag som regeringen, riksdagsstyrelsen och

Riksdagens ombudsmän har lagt fram. Bland dessa kan nämnas regeringens förslag om avskaffande av det särskilda extrastödet för storstadstidningar och om förändrad stödtrappa för hög-, medel- och lågfrekventa dagstidningar. Övriga motionsförslag som behandlas i betänkandet avstyrks.

I betänkandet finns två reservationer (M, SD) och sju särskilda yttranden (M, SD, C, V, L, KD).

Konstitutionsutskottet föreslår vidare att riksdagen lägger Riksdagsförvaltningens årsredovisning för verksamhetsåret 2014 till handlingarna.

# Innehållsförteckning

Utskottets förslag till riksdagsbeslut.....	5
Redogörelse för ärendet.....	9
Budgetprocessen i riksdagen.....	10
Rambeslutsprocessen.....	10
Uppföljning av regeringens resultatredovisning.....	11
Betänkandets disposition.....	11
Utskottets överväganden.....	12
Målen för utgiftsområde 1.....	12
Propositionen.....	12
Motionen.....	14
Tidigare behandling.....	15
Utskottets ställningstagande.....	15
Resultatredovisning för några delområden inom utgiftsområde 1.....	16
Propositionen.....	16
Utskottets bedömning.....	24
Anslag m.m. för 2016 inom utgiftsområde 1.....	25
Propositionen.....	25
Motionerna.....	42
Utrikesutskottets yttrande.....	47
Pågående utredningar.....	47
Tidigare behandling.....	48
Utskottets ställningstagande.....	49
Regeringskansliets organisation.....	52
Motionen.....	52
Tidigare behandling.....	52
Utskottets ställningstagande.....	52
Utrikesförvaltningens organisation m.m. ....	53
Motionerna.....	53
Tidigare behandling.....	53
Utrikesutskottets yttrande.....	53
Utskottets ställningstagande.....	54
Frågor om statsrådets ekonomiska villkor.....	54
Motionerna.....	54
Gällande ordning.....	55
Tidigare behandling.....	55
Utskottets ställningstagande.....	56
Presstödet.....	56
Motionerna.....	56
Propositionen.....	56
Avslutade och pågående utredningar.....	57
Tidigare behandling.....	57
Utskottets ställningstagande.....	59
Riksdagsförvaltningens årsredovisning.....	60
Redogörelsen.....	60
Utskottets ställningstagande.....	61
Reservationer.....	62
1. Målen för utgiftsområde 1, punkt 1 (M).....	62
2. Anslag m.m. för 2016 inom utgiftsområde 1, punkt 2 (SD).....	63

Särskilda yttranden .....	66
1. Anslag m.m. för 2016 inom utgiftsområde 1, punkt 2 (M).....	66
2. Anslag m.m. för 2016 inom utgiftsområde 1, punkt 2 (C).....	68
3. Anslag m.m. för 2016 inom utgiftsområde 1, punkt 2 (L).....	69
4. Anslag m.m. för 2016 inom utgiftsområde 1, punkt 2 (KD) .....	71
5. Regeringskansliets organisation, punkt 3 (V).....	72
6. Utrikesförvaltningens organisation m.m., punkt 4 (SD).....	72
7. Utrikesförvaltningens organisation m.m., punkt 4 (V).....	73
<i>Bilaga 1</i>	
Förteckning över behandlade förslag.....	74
Proposition 2015/16:1 .....	74
Redogörelse 2014/15:RS2.....	75
Motioner från allmänna motionstiden 2015/16 .....	75
<i>Bilaga 2</i>	
Regeringens och riksdagsstyrelsens lagförslag.....	78
<i>Bilaga 3</i>	
Regeringens, riksdagsstyrelsens, Riksdagens ombudsmäns och oppositionens anslagsförslag .....	106
<i>Bilaga 4</i>	
Utskottets anslagsförslag .....	107
<i>Bilaga 5</i>	
Reservanternas anslagsförslag .....	108
<i>Bilaga 6</i>	
Utrikesutskottets yttrande 2015/16:UU1y .....	109
<i>Tabeller</i>	
Investeringsplan för 2:2 Riksdagens förvaltningsanslag.....	29
Investeringsplan för 2:3 Riksdagens fastighetsanslag.....	30

# Utskottets förslag till riksdagsbeslut

## 1. Målen för utgiftsområde 1

Riksdagen godkänner regeringens förslag till mål för demokratipolitiken och för politiken för mänskliga rättigheter.

Därmed bifaller riksdagen proposition 2015/16:1 utgiftsområde 1 punkterna 5 och 6 samt avslår motion

2015/16:2504 av Andreas Norlén m.fl. (M) yrkandena 7 och 8.

*Reservation 1 (M)*

## 2. Anslag m.m. för 2016 inom utgiftsområde 1

*a) Ändring i lagen med föreskrifter på tryckfrihetsförordningens och yttrandefrihetsgrundlagens områden*

Riksdagen antar regeringens förslag i bilaga 2 till lag om ändring i lagen (1991:1559) med föreskrifter på tryckfrihetsförordningens och yttrandefrihetsgrundlagens områden med den ändringen att i andra delsetsatsen i ingressen ska punkten i den föreslagna lydelsen av rubriken närmast före 3 kap. 1 §, tas bort.

Därmed bifaller riksdagen delvis proposition 2015/16:1 utgiftsområde 1 punkt 1.

*b) Ändring i tullagen*

Riksdagen antar regeringens förslag i bilaga 2 till lag om ändring i tullagen (2000:1281).

Därmed bifaller riksdagen proposition 2015/16:1 utgiftsområde 1 punkt 2.

*c) Ändring i radio- och tv-lagen*

Riksdagen antar regeringens förslag i bilaga 2 till lag om ändring i radio- och tv-lagen (2010:696) med de ändringarna

dels att i 9 kap. 6 § tredje stycket ska benämningen "radio-" ersättas av benämningen "radio",

dels att i 17 kap. 11 § första stycket 5 respektive 7 ska hänvisningarna "(9 kap. 13 och 5 §§)" respektive "(16 kap. 58 §§)" ersättas av hänvisningarna "(9 kap. 1–3 och 5 §§)" respektive "(16 kap. 5–8 §§)".

Därmed bifaller riksdagen delvis proposition 2015/16:1 utgiftsområde 1 punkt 3.

*d) Ändring i lagen om ändring i radio- och tv-lagen*

Riksdagen antar regeringens förslag i bilaga 2 till lag om ändring i lagen (2015:662) om ändring i radio- och tv-lagen (2010:696).

Därmed bifaller riksdagen proposition 2015/16:1 utgiftsområde 1 punkt 4.

*e) Finansiering av stöd till politiska partier*

Riksdagen bemyndigar regeringen att under 2016 för anslaget 6:6 Stöd till politiska partier besluta om bidrag som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 171 200 000 kronor 2017.

Därmed bifaller riksdagen proposition 2015/16:1 utgiftsområde 1 punkt 7.

*f) Finansiering av ett nytt utvecklingsstöd på medieområdet*

Riksdagen bemyndigar regeringen att under 2016 för anslaget 8:1 Presstödet besluta om bidrag som medför behov av framtida anslag på sammanlagt högst 70 000 000 kronor för åren 2017 och 2018.

Därmed bifaller riksdagen delvis proposition 2015/16:1 utgiftsområde 1 punkt 8.

*g) Avskaffande av det särskilda extrastödet för storstadstidningar*

Riksdagen godkänner vad regeringen föreslår om avskaffandet av det särskilda extrastödet för storstadstidningar.

Därmed bifaller riksdagen proposition 2015/16:1 utgiftsområde 1 punkt 9.

*h) Förändrad stödtrappa för hög- och medelfrekventa dagstidningar*

Riksdagen godkänner vad regeringen föreslår om den förändrade stödtrappan för hög- och medelfrekventa tidningar.

Därmed bifaller riksdagen proposition 2015/16:1 utgiftsområde 1 punkt 10.

*i) Förändrad stödtrappa för lågfrekventa dagstidningar*

Riksdagen godkänner vad regeringen föreslår om den förändrade stödtrappan för lågfrekventa tidningar.

Därmed bifaller riksdagen proposition 2015/16:1 utgiftsområde 1 punkt 11.

*j) Ändring i lagen om stöd till riksdagsledamöternas och partigruppernas arbete i riksdagen*

Riksdagen antar riksdagsstyrelsens förslag i bilaga 2 till lag om ändring i lagen (1999:1209) om stöd till riksdagsledamöternas och partigruppernas arbete i riksdagen.

Därmed bifaller riksdagen proposition 2015/16:1 utgiftsområde 1 punkt 13.

*k) Investeringsplaner för Riksdagsförvaltningen*

Riksdagen godkänner riksdagsstyrelsens förslag till investeringsplaner för anslagen 2:2 Riksdagens förvaltningsanslag och 2:3 Riksdagens fastighetsanslag för 2016–2019.

Därmed bifaller riksdagen proposition 2015/16:1 utgiftsområde 1 punkterna 14 och 16.

*l) Låneram för Riksdagsförvaltningen*

Riksdagen bemyndigar Riksdagsförvaltningen att för 2016 ta upp lån i Riksgäldskontoret för investeringar i anläggningstillgångar som används i myndighetens verksamhet som inklusive tidigare gjord upplåning uppgår till högst 100 000 000 kronor och för investeringar i fastigheter och tekniska anläggningar som inklusive tidigare gjord upplåning uppgår till högst 500 000 000 kronor.

Därmed bifaller riksdagen proposition 2015/16:1 utgiftsområde 1 punkterna 15 och 17.

*m) Anslagsfinansiering av JO:s anläggningstillgångar*

Riksdagen beslutar att Riksdagens ombudsmän (JO) för 2016 får anslagsfinansiera anläggningstillgångar som används i myndighetens verksamhet.

Därmed bifaller riksdagen proposition 2015/16:1 utgiftsområde 1 punkt 19.

*n) Fördelning av anslagen inom utgiftsområde 1*

Riksdagen anvisar anslagen för budgetåret 2016 inom utgiftsområdet i enlighet med specifikationen i bilaga 4.

Därmed bifaller riksdagen proposition 2015/16:1 utgiftsområde 1 punkterna 12, 18 och 20 samt avslår motionerna

2015/16:289 av Betty Malmberg (M),

2015/16:2227 av Jonas Millard och Fredrik Eriksson (båda SD),

2015/16:2504 av Andreas Norlén m.fl. (M) yrkandena 1–6,

2015/16:2712 av Tuve Skånberg m.fl. (KD) yrkande 1,

2015/16:3034 av Staffan Danielsson (C),

2015/16:3040 av Kerstin Lundgren (C),

2015/16:3163 av Mathias Sundin m.fl. (FP) och

2015/16:3189 av Per-Ingvar Johnsson m.fl. (C).

*Reservation 2 (SD)*

**3. Regeringskansliets organisation**

Riksdagen avslår motion

2015/16:377 av Håkan Svenneling m.fl. (V) yrkande 1.

**4. Utrikesförvaltningens organisation m.m.**

Riksdagen avslår motionerna

2015/16:128 av Hans Linde m.fl. (V) yrkande 1 och

2015/16:2105 av Julia Kronlid (SD).

**5. Frågor om statsråds ekonomiska villkor**

Riksdagen avslår motionerna

2015/16:120 av Jeff Ahl (SD) delyrkande 1 och

2015/16:2031 av Jeff Ahl (SD) yrkande 2.

**6. Presstödet**

Riksdagen avslår motionerna

2015/16:1241 av Christian Holm Barenfeld och Margareta Cederfelt (båda M),

2015/16:2712 av Tuve Skånberg m.fl. (KD) yrkande 2 och

2015/16:3060 av Martin Kinnunen (SD).

**7. Riksdagsförvaltningens årsredovisning**

Riksdagen lägger redogörelse 2014/15:RS2 till handlingarna.

Stockholm den 26 november 2015

På konstitutionsutskottets vägnar

*Andreas Norlén*

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Andreas Norlén (M)\*, Björn von Sydow (S), Hans Ekström (S), Annicka Engblom (M)\*, Veronica Lindholm (S), Jonas Millard (SD), Maria Abrahamsson (M)\*, Agneta Börjesson (MP), Patrick Reslow (M)\*, Emanuel Öz (S), Fredrik Eriksson (SD), Mathias Sundin (L)\*, Mia Sydow Mölleby (V), Tuve Skånberg (KD)\*, Emilia Töyrä (S), Johan Hedin (C)\* och Linus Sköld (S).

\* Avstår från ställningstagande under punkt 2, se särskilda yttranden.



# Redogörelse för ärendet

## Ärendet och dess beredning

I detta ärende behandlas regeringens budgetproposition för 2016 i de delar som rör utgiftsområde 1 Rikets styrelse (prop. 2015/16:1 utg.omr. 1), Riksdagsförvaltningens årsredovisning för verksamhetsåret 2014 (redog. 2014/15:RS2) och 23 motionsyrkanden som har väckts under den allmänna motionstiden 2015.

I nämnda del av budgetpropositionen lämnar regeringen, riksdagsstyrelsen och Riksdagens ombudsmän (JO) förslag om anslag inom utgiftsområdet.

Därutöver föreslår regeringen att riksdagen antar fyra lagförslag, nämligen förslag till lagar om ändring i lagen (1991:1559) med föreskrifter på tryckfrihetsförordningens och yttrandefrihetsgrundlagens områden, i tullagen (2000:1281), i radio- och tv-lagen (2010:696) och i lagen (2015:662) om ändring i radio- och tv-lagen (2010:696).

Regeringen föreslår även att riksdagen godkänner de mål som föreslås för demokratipolitiken och politiken för mänskliga rättigheter.

Vidare föreslår regeringen att riksdagen bemyndigar regeringen att under 2016 för anslaget 6:6 Stöd till politiska partier besluta om bidrag som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 171 200 000 kronor 2017. Regeringen föreslår dessutom att riksdagen bemyndigar regeringen att under 2016 för anslaget 8:1 Presstödet besluta om bidrag som medför behov av framtida anslag på högst 70 000 000 kronor 2017 och 2018.

Slutligen föreslår regeringen att riksdagen godkänner förslagen om avskaffandet av det särskilda extrastödet för storstadstidningar, förändrad stödtrappa för hög- och medelfrekventa dagstidningar och förändrad stödtrappa för lågfrekventa dagstidningar.

Riksdagsstyrelsen föreslår att riksdagen antar förslag till lag om ändring i lagen (1999:1209) om stöd till riksdagsledamöternas och partigruppernas arbete i riksdagen. Vidare föreslår riksdagsstyrelsen att riksdagen godkänner de föreslagna investeringsplanerna för anslagen 2:2 Riksdagens förvaltningsanslag och 2:3 Riksdagens fastighetsanslag för 2016–2019 samt bemyndigar Riksdagsförvaltningen att för 2016 ta upp lån i Riksgäldskontoret för dels investeringar i anläggningstillgångar som används i myndighetens verksamhet som inklusive tidigare gjord upplåning uppgår till högst 100 000 000 kronor, dels investeringar i fastigheter och tekniska anläggningar som inklusive tidigare gjord upplåning uppgår till högst 500 000 000 kronor.

Riksdagens ombudsmän (JO) föreslår att riksdagen beslutar att JO för 2016 får anslagsfinansiera anläggningstillgångar som används i myndighetens verksamhet.

Regeringens, riksdagsstyrelsens och Riksdagens ombudsmäns förslag till riksdagsbeslut samt förslagen i motionerna finns i *bilaga 1*. Regeringens och riksdagsstyrelsens lagförslag finns i *bilaga 2*.

I *bilaga 3* finns en sammanställning av regeringens, riksdagsstyrelsens och Riksdagens ombudsmäns förslag till anslagsfördelning inom utgiftsområdet för 2016 och de avvikelser från dessa som Moderata samlingspartiet, Sverigedemokraterna, Centerpartiet, Folkpartiet liberalerna och Kristdemokraterna föreslår i sina anslagsmotioner.

Den 12 november 2015 lämnade riksdagsdirektören Kathrin Flossing och medarbetare information om Riksdagsförvaltningens årsredovisning för 2014 och budgetförslaget för 2016 m.m.

Konstitutionsutskottet har gett utrikesutskottet tillfälle att yttra sig över förslagen i budgetpropositionen och motionerna i de delar som rör riksdagsförvaltningen. Utrikesutskottets yttrande finns i *bilaga 6*.

Under ärendets beredning har Folkpartiet liberalerna bytt partinamn till Liberalerna, med förkortningen (L).

## Budgetprocessen i riksdagen

### Rambeslutsprocessen

Rambeslutsprocessen innebär att beslut om statens budget för det närmast följande budgetåret fattas i två steg (11 kap. 18 § riksdagsordningen). I första steget i denna budgetprocess fastställer riksdagen genom ett enda beslut bl.a. en utgiftsram för varje utgiftsområde. Utgiftsramen anger det belopp som utgiftsområdets anslag högst får uppgå till. I andra steget i budgetprocessen fastställer riksdagen genom ett enda beslut hur anslagen för varje utgiftsområde ska fördelas inom utgiftsramen. I detta steg beslutas även om bemyndiganden om ekonomiska åtaganden.

Riksdagen behandlade den 25 november 2015 finansutskottets betänkande 2015/16:FiU1, där budgetpropositionens förslag till utgiftsram för bl.a. utgiftsområde 1 ingår. Summan av de utgifter som hör till utgiftsområdet får högst uppgå till det belopp som riksdagen beslutat. Riksdagen beslutade att bifalla regeringens förslag till utgiftsramar för 2016, vilket innebär att utgifterna för utgiftsområde 1 Rikets styrelse högst får uppgå till sammanlagt 12 717 244 000 kronor.

I detta ärende ska konstitutionsutskottet föreslå för riksdagen hur bl.a. anslagen för utgiftsområde 1 ska fördelas inom utgiftsområdesramen. Riksdagens ställningstagande till anslag för utgiftsområdet ska som redovisats ovan göras genom *ett* beslut (11 kap. 18 § riksdagsordningen).

### **Uppföljning av regeringens resultatredovisning**

Av 10 kap. 3 § budgetlagen (2011:203) följer att i budgetpropositionen ska regeringen lämna en redovisning av de resultat som har uppnåtts i verksamheten i förhållande till de mål som riksdagen har beslutat.

I utskottets beredning av ärenden ingår uppgiften att följa upp och utvärdera riksdagsbeslut inom utskottets ämnesområde (4 kap. 8 § regeringsformen). Som en del i utskottets uppföljning ingår att behandla den resultatinformation som regeringen presenterar. Riksdagen har beslutat om riktlinjer för bl.a. den löpande uppföljningen av regeringens resultatredovisning (framst. 2005/06:RS3, bet. 2005/06:KU21, rskr. 2005/06:333–335). Av riktlinjerna framgår att riksdagen beställer och tar emot information om resultatet av statens verksamhet.

Utskottet har mot den bakgrunden analyserat regeringens resultatredovisning för utgiftsområde 1 i budgetpropositionen. Analysen har syftat till att vara ett underlag för utskottets behandling av budgetpropositionen och för den fortsatta mål- och resultatdialogen med regeringen.

### **Betänkandets disposition**

Betänkandet har disponerats så att målen för utgiftsområde 1 och resultatredovisningen för några delområden inom utgiftsområdet behandlas i två inledande avsnitt. I efterföljande avsnitt behandlas de förslag i budgetpropositionen och motionerna som gäller anslag m.m. inom utgiftsområde 1. Därefter behandlas ett antal motionsförslag som har väckts under den allmänna motionstiden 2015. Förslagen i dessa motioner gäller en rad olika frågor med koppling till några av de ändamål och verksamheter som innefattas i utgiftsområde 1. Slutligen behandlas Riksdagsförvaltningens årsredovisning för verksamhetsåret 2014.

# Utskottets överväganden

## Målen för utgiftsområde 1

### Utskottets förslag i korthet

Riksdagen godkänner regeringens förslag om att dels målet för demokratipolitiken ska vara en levande demokrati där individens möjligheter till inflytande förstärks, dels målet för politiken för mänskliga rättigheter ska vara att säkerställa full respekt för Sveriges internationella åtaganden om mänskliga rättigheter och avslår två motionsyrkanden om en annan lydelse av målet för politiken för mänskliga rättigheter.

Jämför reservation 1 (M).

### Propositionen

#### *Gällande mål*

Riksdagen har godkänt fyra mål inom utgiftsområde 1 Rikets styrelse. Dessa mål rör områdena samepolitik, demokratipolitik, nationella minoriteter och medier. Regeringen har beslutat om ett generellt mål för området länsstyrelserna. Detta mål är dock inte bundet med riksdagen. Länsstyrelserna har emellertid uppgifter inom ramen för de nationella målen som är fördelade på ett stort antal utgiftsområden, och flera av dessa mål är riksdagsbundna. Målen för övriga delområden inom utgiftsområde 1 är inte bundna med riksdagen. Dessa mål behandlas i budgetpropositionen under respektive delområde. Några av målen behandlas dessutom längre fram i detta betänkande i avsnittet Anslag m.m. för 2016 inom utgiftsområde 1.

Sametinget, som bildades 1993, är en förvaltningsmyndighet inom rennäringområdet. Det är även ett samiskt folkvalt organ med val vart fjärde år. Sametingets verksamhet regleras i sametingslagen (1992:1433) och förordningen (2009:1395) med instruktion för Sametinget. Statsbidrag enligt förordningen (2007:1347) om statsbidrag vid vissa studier i samiska administreras av Sametinget. De övergripande målen för Sametinget är enligt sametingslagen att verka för en levande samisk kultur och att ta initiativ till verksamheter och föreslå åtgärder som främjar denna kultur.

Samepolitiken ingår i flera utgiftsområden och det övergripande målet för samepolitiken är att verka för en levande samisk kultur byggd på en ekologiskt hållbar rennäring och andra samiska näringar. Detta mål godkändes av riksdagen 2005 (prop. 2005/06:1 utg.omr. 23, bet. 2005/06: MJU2, rskr. 2005/06:108).

Området demokratipolitik omfattar Valmyndighetens, Justitiekanslerns och Datainspektionens verksamheter samt utgifter för tilldelningen av Svensk

författningssamling (SFS). Vidare omfattas arbetet för ett högt och mer jämlikt valdeltagande, ett breddat och jämlikt deltagande i de folkvalda församlingarna, stärkta möjligheter för medborgarna till inflytande, insyn och delaktighet mellan valen, en ökad demokratisk medvetenhet samt åtgärder för att värna demokratin mot våldsbejakande extremism. Därutöver omfattar området demokratipolitik samordning och utveckling av frågor om mänskliga rättigheter på nationell nivå samt stödet till politiska partier.

Målet för demokratipolitiken är en levande demokrati där individens möjligheter till inflytande förstärks och de mänskliga rättigheterna respekteras. Detta mål godkändes av riksdagen 2008 (prop. 2008/09:1 utg.omr. 1, bet. 2008/09:KU1, rskr. 2008/09:83).

Området nationella minoriteter omfattar frågor om skydd och stöd för de nationella minoriteterna och de historiska minoritetsspråken. Den verksamhet som rör de nationella minoriteterna bedrivs även inom bl.a. områdena utbildningspolitik, språkpolitik och samepolitik.

Målet för politiken för nationella minoriteter är att ge skydd för de nationella minoriteterna och stärka deras möjligheter till inflytande samt stödja de historiska minoritetsspråken så att de hålls levande. Detta mål godkändes av riksdagen 2008 (prop. 2008/09:1 utg.omr. 1, bet. 2008/09:KU1, rskr. 2008/09:83).

Området medier omfattar dagspress, radio och television och är delat mellan utgiftsområdena 1 Rikets styrelse och 17 Kultur, medier, trossamfund och fritid. Under utgiftsområde 1 finns budgetförslag för anslagen 8:1 Presstödet och 8:2 Myndigheten för press, radio och tv.

Målet för medieområdet är att stödja yttrandefrihet, mångfald, massmediernas oberoende och tillgänglighet samt att motverka skadlig mediepåverkan. Detta mål godkändes av riksdagen 2014 (prop. 2014/15:1 utg.omr. 17, bet. 2014/15:KrU6, rskr. 2014/15:96).

Målet, resultatredovisningen och politikens inriktning framöver för området medier behandlas samlat i budgetpropositionen under utgiftsområde 17 Kultur, medier, trossamfund och fritid och bereds således av kulturutskottet.

## **Förslag**

I dag ingår frågor om de mänskliga rättigheterna i det övergripande målet för demokratipolitiken. Regeringen föreslår i budgetpropositionen att riksdagen godkänner förslagen om att dels ändra det övergripande målet för demokratipolitiken, dels införa ett nytt övergripande mål för politiken för mänskliga rättigheter.

Regeringen konstaterar att det finns ett ömsesidigt beroende mellan individens möjligheter till inflytande och respekten för de mänskliga rättigheterna. Respekten för dessa grundläggande fri- och rättigheter är enligt regeringen en förutsättning för att individen ska kunna uttrycka sin åsikt, bilda opinion och utkräva ansvar. Samtidigt stärks och förankras de mänskliga

rättigheterna i ett samhälle med ett brett deltagande och ett aktivt samhällsengagemang.

Enligt regeringen är det angeläget med ett eget övergripande mål för politiken för mänskliga rättigheter. I denna del hänvisar regeringen till att vikten av att säkerställa full respekt för de mänskliga rättigheterna i Sverige har lyfts fram i olika sammanhang. Bland annat har Delegationen för mänskliga rättigheter i Sverige föreslagit att regeringen ska utveckla tydliga nationella mål och indikatorer för de mänskliga rättigheterna (SOU 2010:70 och 2011:29). Utgångspunkten vid utformningen av ett övergripande mål på detta område bör enligt regeringen vara att den svenska rättsordningen ska stämma överens med de konventioner som Sverige har anslutit sig till och att konventionsåtagandena ska beaktas vid tillämpningen av svensk rätt inom hela den offentliga verksamheten. Regeringen framhåller att det är en skyldighet för ett lands regering att säkerställa att respekten för de mänskliga rättigheterna upprätthålls genom bl.a. effektiv lagstiftning, ett fungerande rättsväsende och utbildning. Regeringen föreslår att målet för politiken för mänskliga rättigheter ska vara att säkerställa full respekt för Sveriges internationella åtaganden om mänskliga rättigheter. Det föreslagna målet ska enligt regeringen täcka alla slags förpliktelser som de internationella åtagandena medför för Sverige som konventionsstat. Ett eget övergripande mål för politiken för mänskliga rättigheter innebär också enligt regeringen att det övergripande målet för demokratipolitiken behöver ändras. Det nya målet för demokratipolitiken föreslås vara en levande demokrati där individens möjligheter till inflytande förstärks.

### **Motionen**

Andreas Norlén m.fl. (M) yrkar i kommittémotion 2015/16:2504 att riksdagen avslår regeringens förslag till mål för politiken för mänskliga rättigheter (yrkande 7) och godkänner motionärernas förslag till mål för politiken för mänskliga rättigheter (yrkande 8). Motionärerna anför bl.a. att den lydelse av målet som föreslås exkluderar den svenska rättsliga dimensionen av de mänskliga rättigheterna och den långa tradition som har föregått dessa. Som exempel nämns regleringen av mänskliga rättigheter i regeringsformen och bestämmelserna om tryck- och yttrandefrihet i tryckfrihetsförordningen och yttrandefrihetsgrundlagen. Ett nytt övergripande mål för politiken för mänskliga rättigheter bör enligt motionärerna motsvara de långsiktiga mål som regeringen angett i de nationella handlingsplanerna för de mänskliga rättigheterna och som har till uppgift att säkerställa full respekt för de mänskliga rättigheterna i Sverige. Redovisad formulering inrymmer enligt motionärerna väl intentionerna i det nuvarande målet för demokratipolitiken när det gäller mänskliga rättigheter samtidigt som den inte begränsas till internationella åtaganden. Mot den bakgrunden anser motionärerna att lydelsen av det nya målet ska vara att säkerställa full respekt för de mänskliga rättigheterna i Sverige.

### **Tidigare behandling**

I Budgetpropositionen för 2009 föreslog regeringen bl.a. att det dåvarande målet för demokratipolitiken skulle upphävas och ersättas med ett nytt, övergripande mål (prop. 2008/09:1 utg.omr. 1 s. 56). Det nya, övergripande målet skulle enligt regeringen vara en levande demokrati där individens möjligheter till inflytande förstärks och de mänskliga rättigheterna respekteras. I en motion yrkades att riksdagen borde återinföra målet för demokratipolitiken i den lydelse det hade t.o.m. 2007 och med innebörden att folkstyrelsen ska värnas och fördjupas.

I sitt ställningstagande delade konstitutionsutskottet den uppfattning som regeringen framförde i propositionen om att demokratin förutsätter ett förverkligande av de mänskliga rättigheterna och att de mänskliga rättigheterna samtidigt förutsätter ett demokratiskt styrelseskick och stärks av en demokrati där människor har makt över den egna vardagen och möjligheter att påverka (bet. 2008/09:KU1 s. 46). Genom att lyfta fram dels den enskilda individens mänskliga rättigheter som en förutsättning för ett aktivt deltagande, dels individens möjligheter att utöva inflytande tydliggörs enligt utskottet det ömsesidiga beroendet mellan demokrati och mänskliga rättigheter. Utskottet tillstyrkte regeringens förslag om att det gamla målet skulle upphöra att gälla och om att ett nytt, övergripande mål skulle införas. I denna del finns i betänkandet en reservation (S).

### **Utskottets ställningstagande**

Utskottet delar den uppfattning som regeringen framför i propositionen om behovet av ett eget övergripande mål för politiken för mänskliga rättigheter. Genom att lyfta fram de mänskliga rättigheterna i ett eget mål tydliggörs vikten av att säkerställa full respekt för dessa rättigheter i Sverige. Utskottet har inget att invända mot den föreslagna lydelsen av målet. Ett eget övergripande mål för politiken för mänskliga rättigheter innebär att det övergripande målet för demokratipolitiken behöver ändras. Mot bakgrund av det anförda tillstyrker utskottet regeringens förslag om målen för demokratipolitiken och för politiken för mänskliga rättigheter (prop. 2015/16:1 utg.omr. 1 punkterna 5 och 6) och avstyrker motion 2015/16:2504 (M) yrkandena 7 och 8.

## Resultatredovisning för några delområden inom utgiftsområde 1

### Propositionen

#### *Sametinget och samepolitiken*

#### **Inledning**

Som redovisats tidigare ingår samepolitiken i flera utgiftsområden. Som exempel kan nämnas utgiftsområdena 16 Utbildning och universitetsforskning, 17 Kultur, medier, trossamfund och fritid och 23 Areella näringar, landsbygd och livsmedel. När det gäller samisk kultur finns i budgetpropositionen under utgiftsområde 1 en resultatredovisning och en beskrivning av politikens inriktning framöver. Samerna är dessutom erkända som en nationell minoritet och samiskan är erkänd som ett nationellt minoritetsspråk i Sverige. Området nationella minoriteter behandlas samlat i budgetpropositionen under utgiftsområde 1 och behandlas närmare längre fram.

Vid bedömningen av resultatet av de åtgärder som har vidtagits för en levande samisk kultur används framför allt tre indikatorer. Ett par av de valda indikatorerna mäter samråd med och inflytande för samerna samt Sametingets och andra aktörers arbete med att stärka det samiska språket. En annan indikator är Sametingets och andra myndigheters arbete för ett starkt och mångfaldigt konst- och kulturliv. Bedömningarna utgår främst från Sametingets årsredovisning.

#### **Resultat och inriktning**

Resultatredovisningen i budgetpropositionen utgår bl.a. från de ovan redovisade indikatorerna.

När det gäller analyser och slutsatser av resultatredovisningen konstaterar regeringen bl.a. att Sametinget fyller en viktig funktion för att uppnå målet om en levande samisk kultur, bl.a. genom att bevaka att samiska behov beaktas i samhällsplaneringen och att arbeta med det samiska språket och kulturen. För att uppnå det övergripande målet krävs enligt regeringen ytterligare insatser inom en rad områden. Bland annat behöver dialogen mellan Sametinget och regeringen formaliseras i syfte att långsiktigt säkerställa samiskt inflytande och delaktighet. Regeringen lyfter även fram arbetet med en nordisk samekonvention och behovet av att säkra det samiska språkets ställning.

När det gäller arbetets inriktning framöver lyfter regeringen bl.a. fram arbetet med en formaliserad dialog mellan Sametinget och regeringen. Därutöver ska regeringen intensifiera förhandlingarna om en nordisk samekonvention. Dessutom kommer regeringen, i enlighet med vad Sverige meddelat FN:s råd för mänskliga rättigheter, att arbeta för en ratifikation av



ILO:s<sup>1</sup> konvention nr 169 om ursprungsfolk och stamfolk i självstyrande länder. I denna del framhåller regeringen att en ratifikation dock ytterst är en fråga för riksdagen att besluta om. Inom ramen för regeringens arbete mot rasism ska även den rasism som riktas mot samerna uppmärksammas och bemötas.

### *Demokratipolitik*

#### **Inledning**

Av propositionen framgår att det nuvarande målet för området demokratipolitik uppfylls bl.a. genom ett högt och mer jämlikt valdeltagande samt ett breddat och mer jämlikt deltagande i de folkvalda församlingarna. För att uppnå målet för demokratipolitiken framhålls vidare att medborgarna ska ges stärkta möjligheter till inflytande, insyn och delaktighet mellan valen. Andra prioriterade frågor för att uppnå målet för demokratipolitiken är att öka den demokratiska medvetenheten och värna demokratin mot våldsbejakande extremism.

Resultatredovisningen i propositionen görs i förhållande till det övergripande målet för demokratipolitiken och till de resultat som har uppnåtts inom de ovan redovisade prioriterade områdena. Redovisningen sker också i förhållande till resultatredovisningarna för Justitiekanslern och Datainspektionen. Vidare finns ett avsnitt om arbetet med mänskliga rättigheter.

#### **Resultat och inriktning**

När det gäller resultatredovisningen för arbetet med ett högt och mer jämlikt valdeltagande (avsnitt 9.5 i propositionen) redogörs för Valmyndighetens verksamhet och andra åtgärder som har vidtagits på området, bl.a. lagstiftning och informations- och stödinsatser.

Valmyndigheten är en förvaltningsmyndighet som ansvarar för att planera och samordna genomförandet av val och nationella folkomröstningar. När det gäller Valmyndighetens arbete framgår det av propositionen att valen under 2014 till Europaparlamentet och till riksdagen och kommun- och landstingsfullmäktige medförde betydande arbete för Valmyndigheten. Enligt regeringen har Valmyndighetens arbete under 2014 varit ändamålsenligt, och myndigheten har gjort korrekta prioriteringar i arbetet med att genomföra sina kärnuppgifter. Regeringen bedömer dock att det behövs åtgärder för att stärka myndigheten och minska sårbarheten.

Regeringen konstaterar vidare i propositionen att valdeltagandet i Sverige vid valen till Europaparlamentet och till riksdagen och kommun- och

---

<sup>1</sup> Internationella arbetsorganisationen (ILO) är ett av FN:s s.k. fackorgan med uppgift att bevaka frågor om arbetsvillkor, diskriminering m.m. Inom ramen för denna uppgift bevakar ILO sedan många år ursprungsfolkens arbets- och livsvillkor. ILO utarbetar bl.a. konventioner, och 1989 tillkom konvention nr 169. Konventionen innehåller ett antal bestämmelser och åtaganden till skydd för ursprungsfolken.

landstingsfullmäktige ökade 2014 jämfört med tidigare valår och att den övergripande bilden är att valdeltagandet är högt och stigande. Det framhålls att en rad faktorer påverkar individens benägenhet att rösta, att den effekt som insatser inom regeringens demokratipolitik har på valdeltagandet är svår att mäta och avgränsa från andra faktorer som påverkar valdeltagandet och att de insatser som har genomförts för att öka valdeltagandet har aktualiserat valens och rösträttens betydelse. Sammantaget anser regeringen dock att de satsningar som gjorts har varit framgångsrika och bidragit till det ökade valdeltagandet vid valen till Europaparlamentet och till riksdagen och kommun- och landstingsfullmäktige. Insatser riktade till specifika målgrupper såsom unga, utrikes födda och personer med funktionsnedsättning har enligt regeringen medfört ett ökat intresse för valen och bidragit till en ökad vilja att rösta hos dessa grupper. Samtidigt visar utvecklingen på ett behov av ytterligare insatser för ett högt och mer jämlikt valdeltagande. I denna del framhåller regeringen att det fortfarande är alltför stora skillnader i valdeltagandet mellan olika valdistrikt och mellan olika befolkningsgrupper. Det är enligt regeringen särskilt angeläget att fortsätta att genomföra insatser som kan bidra till att valdeltagandet ökar i socioekonomiskt svaga stadsdelar där valdeltagandet är lågt.

När det gäller arbetets inriktning framöver avser regeringen bl.a. att ge Myndigheten för tillgängliga medier i uppdrag att fortsätta driva en webbplats som riktar sig till samhällsgrupper som röstar i lägre utsträckning än övriga röstberättigade, såsom utrikes födda, unga och personer med funktionsnedsättning (avsnitt 9.10.1). Därutöver avser regeringen att under 2016 arbeta med att förenkla deltagandet i allmänna val för personer med funktionsnedsättning. När det gäller Valmyndighetens verksamhet anför regeringen att de administrativa och handläggande uppgifterna ska föras över till Skatteverket som därmed blir värmyndighet för Valmyndigheten. Regeringen anför vidare att Valmyndigheten ska kvarstå som nämndmyndighet utan eget arbetsgivaransvar och att den valda organisationsformen inte påverkar myndighetens oberoende i beslutsfattandet som central valmyndighet. Med denna förändring skapas enligt regeringen förutsättningar för effektivitets- och kvalitetsförbättringar i Valmyndighetens verksamhet och myndigheten blir därmed mindre sårbar. När det gäller hanteringen av den redovisade organisationsförändringen anför regeringen att en promemoria med förslag till Valmyndighetens framtida organisation har upprättats (dnr Ku2015/02044/D) och att ett remissmöte om förslagen i promemorian har hållits med bl.a. berörda myndigheter och organisationer samt med de centrala parterna på det statliga avtalsområdet. Dessutom har frågan förankrats hos företrädare för Moderata samlingspartiet, Centerpartiet, Folkpartiet liberalerna och Kristdemokraterna. Regeringen kommer att hålla riksdagen informerad om den fortsatta processen.

I propositionen finns vidare en redogörelse för bl.a. lagändringar, vidtagna åtgärder och pågående utredningar när det gäller arbetet för ett breddat och mer jämlikt deltagande i de folkvalda församlingarna (avsnitt 9.6). Regeringen

framhåller i propositionen att villkoren för de politiskt förtroendevalda har förändrats under senare år och att kvinnor, unga och utrikes födda är underrepresenterade bland de folkvalda. Utvecklingen visar enligt regeringen på behovet av ytterligare insatser på området.

Regeringen kommer framöver bl.a. att ge Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor i uppdrag att stärka ungas möjligheter till inflytande i de demokratiska processerna genom stöd till unga politiker (avsnitt 9.10.2).

När det gäller resultatredovisningen för arbetet för stärkta möjligheter för medborgarna till inflytande, insyn och delaktighet mellan valen (avsnitt 9.7) redogörs för bl.a. pågående utredningar, demokratiforskning, medborgardialog med stöd av it och i den lokala beslutsprocessen samt EU:s medborgarinitiativ. Enligt regeringen finns det ett brett intresse för delaktighet i politiska beslutsprocesser mellan valen.

Regeringen har beslutat att under 2015 ge Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor i uppdrag att fördela medel till organisationer inom det civila samhället som vill upprätta lokala resurscenter för demokratisk delaktighet i områden med ett lågt valdeltagande och områden med en svag demokratisk delaktighet i övrigt (avsnitt 9.10.3). Regeringen avser att fortsätta med satsningen på lokala resurscenter under 2016–2018.

I propositionen finns även en redogörelse för vidtagna åtgärder och pågående utredningar när det gäller arbetet för en ökad demokratisk medvetenhet (avsnitt 9.8). Enligt regeringen är tilltron till demokratin väl förankrad i det svenska samhället. Det finns dock grupper i samhället som har ett lägre förtroende för demokratin i Sverige och inom EU. Det finns därför ett fortsatt behov att arbeta för att öka förtroendet för demokratin i dessa grupper.

Regeringens arbete framöver handlar om att på olika sätt stärka det demokratiska samtalet (avsnitt 9.10.4). Bland annat har Kungliga biblioteket fått i uppdrag att ta fram en nationell biblioteksstrategi. I uppdraget ingår att belysa bibliotekens roll för att främja det demokratiska samtalet, den fria åsiktsbildningen och förmågan till kritisk analys och källkritik. Regeringen har även beslutat att ge Nämnden för statligt stöd till trossamfund i uppdrag att föra en dialog med trossamfundet i syfte att stimulera arbetet med frågor som rör demokrati och demokratisk medvetenhet.

När det gäller resultatredovisningen för arbetet med att värna demokratin mot våldsbejakande extremism (avsnitt 9.9) redogörs för vidtagna åtgärder och pågående utredningar. Regeringen framhåller att arbetet med att värna demokratin mot våldsbejakande extremism ständigt måste pågå och utvecklas för att möta nya hot. I syfte att ge en helhetsbild av regeringens arbete för att värna demokratin mot våldsbejakande extremism har regeringen beslutat att överlämna skrivelsen Åtgärder för att stärka samhällets motståndskraft mot våldsbejakande extremism (skr. 2014/15:144) till riksdagen.<sup>2</sup> Syftet med skrivelsen är enligt regeringen att tydliggöra utgångspunkter, insatsområden

---

<sup>2</sup> Skrivelsen bereds av konstitutionsutskottet i ett separat betänkande (bet. 2015/16:KU4).

och målgrupper för arbetet under den tid som den nationella samordnarens uppdrag pågår.

I propositionen finns även resultatredovisningar för Justitiekanslerns och Datainspektionens verksamheter (avsnitt 9.11).

Justitiekanslern hade under 2014 som mål att vaka över tryckfriheten och yttrandefriheten samt värna integriteten och rättssäkerheten i den offentliga verksamheten. Av propositionen framgår att myndigheten ska med hög kvalitet och effektivitet bevaka statens rätt samt medverka till att rättstillämpningen är effektiv och av hög kvalitet.

Regeringen bedömer att Justitiekanslern har uppfyllt de mål och uppgifter som regeringen har satt upp för verksamheten. Det är enligt regeringen av vikt att myndigheten fortsätter med det utvecklingsarbete som bedrivs för att vidareutveckla och effektivisera verksamheten.

Datainspektionen hade under 2014 som mål att upptäcka och förebygga hot mot den personliga integriteten. Av propositionen framgår bl.a. att myndighetens verksamhet främst ska inriktas på dels områden som bedöms vara särskilt känsliga ur ett integritetsperspektiv, dels nya företeelser och användningsområden av teknik. Vidare ska myndigheten prioritera de områden där risken för missbruk eller felaktig användning bedöms vara särskilt stor.

Regeringen bedömer att Datainspektionen har uppfyllt de mål och uppgifter som regeringen har satt upp för verksamheten. Med utgångspunkt i ett omfattande uppdrag och ett föränderligt och växande arbetsfält har Datainspektionen enligt regeringen gjort väl avvägda prioriteringar i sin verksamhet under året.

I propositionen finns även en redogörelse för arbetet med mänskliga rättigheter och vilka resultatindikatorer och andra bedömningsgrunder som har använts (avsnitt 9.13). Regeringen framhåller bl.a. att genom de insatser som genomförts har ett brett arbete påbörjats för att stärka medvetenheten och kunskaperna om mänskliga rättigheter inom den offentliga verksamheten. I denna del understryker regeringen att det dock saknas dels en samlad strategi för ett systematiskt arbete för de mänskliga rättigheterna i Sverige, dels ett oberoende granskningsorgan.

När det gäller arbetet framöver anför regeringen bl.a. att den avser att återkomma till riksdagen med en ny strategi för arbetet med mänskliga rättigheter i Sverige (avsnitt 9.14). En viktig del i denna strategi är enligt regeringen att föreslå att det ska inrättas en oberoende nationell institution med uppgift att skydda och främja de mänskliga rättigheterna i enlighet med de s.k. Parisprinciperna. Enligt dessa principer bör en nationell institution ges ett brett mandat som är tydligt formulerat i grundlag eller annan lag. Institutionens sammansättning och verksamhetsområde bör också enligt principerna specificeras i lag.

## *Nationella minoriteter*

### **Inledning**

I propositionen framhåller regeringen att målet för politiken för nationella minoriteter ska följas upp inom tre delområden: diskriminering och utsatthet, inflytande och delaktighet samt språk och kulturell identitet (prop. 2008/09:158, bet. 2008/09:KU23, rskr. 2008/09:272).

I propositionen finns en redogörelse för vilka resultatindikatorer och andra bedömningsgrunder som har använts för de tre delområdena.

### **Resultat och inriktning**

I propositionen redovisas dels hur lagen (2009:724) om nationella minoriteter och minoritetsspråk efterlevs, dels vilka informations- och kunskapshöjande insatser som gjorts för att förstärka de nationella minoriteternas rättigheter. Vidare finns en redogörelse för resultaten av insatser inom de ovan nämnda delområdena (avsnitt 10.4).

När det gäller delområdet diskriminering och utsatthet redogörs i propositionen för Diskrimineringsombudsmannens och andra aktörers arbete, särskilda insatser för romsk inkludering och jämställdhetsinsatsen för att motverka diskriminering av nationella minoriteter. För delområdet inflytande och delaktighet finns en redogörelse över bl.a. samråds- och stödformer. När det gäller delområdet språk och kulturell identitet finns bl.a. en redogörelse för insatser för kultur, språkvård och revitalisering. Vidare finns en redogörelse över särskilda insatser för romsk inkludering.

Enligt regeringen har den positiva utvecklingen inom förvaltningsområdena avstannat något under det senaste året (avsnitt 10.4.3). Detta beror bl.a. på otydligheter i lagen om nationella minoriteter och minoritetsspråk samt på nya behov och önskemål från berörda aktörer. Vidare framhåller regeringen att uppföljningen från Länsstyrelsen i Stockholms län och Sametinget indikerar att den pågående språkbytesprocessen med en övergång från de nationella minoritetsspråken till majoritetsspråket måste brytas och vändas för att nå målet om att stödja de historiska minoritetsspråken så att de hålls levande.

När det gäller arbetet med romsk inkludering anför regeringen bl.a. att kommunernas intresse för att arbeta med dessa frågor ökar. Vidare framhåller regeringen att Kommissionen mot antiziganism har bidragit till att synliggöra de utbredda fördomarna mot romer och den upplevda ökade diskrimineringen i gruppen. Regeringen anser, i enlighet med riksdagens tillkännagivande (bet. 2014/15:KU16, rskr. 2014/15:156), att det behövs fortsatta satsningar för bekämpandet av antiziganism och för romsk inkludering.

Enligt regeringen kommer arbetet framöver bl.a. att inriktas på fortsatta satsningar inom utbildningsområdet och på kommunal nivå (avsnitt 10.5). Regeringen kommer även att se över bl.a. den aktuella lagstiftningen på området och behovet av att ytterligare förtydliganden kopplas till Sveriges

konventionsåtaganden i syfte att säkerställa de nationella minoriteternas rättigheter såväl inom som utanför förvaltningsområdena. Inför översynen kommer också samråd att genomföras med företrädare för de nationella minoriteterna.

När det gäller arbetet med strategin för romsk inkludering avser regeringen att i enlighet med vad som aviserades i 2015 års ekonomiska vårproposition avsätta ytterligare resurser under 2016–2019 (prop. 2014/15:100 avsnitt 7.2). I denna del anför regeringen att det är viktigt att säkerställa långsiktighet i myndigheters och kommuners arbete med romsk inkludering, att fler samhällsaktörer behöver involveras i arbetet och att det romska civila samhället och berörda myndigheter och kommuner ska konsulteras när kommande insatser utformas. Regeringen kommer också att följa arbetet vid Kommissionen mot antiziganism som lämnar sin slutredovisning till regeringen i maj 2016. Arbetet med att tillgodose riksdagens tillkännagivande om fortsatta satsningar för bekämpandet av antiziganism och för romsk inkludering kommer därmed att fortsätta.

### *Länsstyrelserna*

#### **Inledning**

Länsstyrelserna är statens regionala företrädare. Det finns 21 länsstyrelser som bl.a. har uppgifter som rör livsmedelskontroll, djurskydd och allmänna veterinära frågor, regional tillväxt, infrastrukturplanering, hållbar samhällsplanering och boende, energi och klimat, kulturmiljö, skydd mot olyckor, krisberedskap och civilt försvar, naturvård samt miljö- och hälsoskydd, lantbruk och landsbygd, fiske, regionaliserad rovdjursförvaltning, folkhälsa, jämställdhet och integration. Utöver dessa uppgifter anges i förordningen (2007:825) med länsstyrelseinstruktion att vissa länsstyrelser har särskilda uppgifter, bl.a. förvaltning av vattendistrikt, fjällfrågor, vissa rennärlingsfrågor, tillsyn rörande penningtvätt och frågor om tillstånd att anordna kampsportsmatcher. För många av de offentliga åtaganden som utförs av kommuner eller andra aktörer har länsstyrelserna även uppgifter som rör samordning, tillsyn, uppföljning och utvärdering.

Regeringens mål för området länsstyrelserna är att nationella mål ska få genomslag i länen samtidigt som hänsyn tas till regionala förhållanden och förutsättningar. Målet gäller för samtliga län oavsett ansvars- och uppgiftsfördelningen mellan staten och kommunerna.

Som redovisats tidigare har länsstyrelserna uppgifter inom ramen för nationella mål. Dessa mål är fördelade på ett stort antal utgiftsområden, och flera av målen är bundna med riksdagen. Målen återfinns under respektive utgiftsområde.

Resultatredovisningen för länsstyrelserna avser deras verksamheter inom samtliga berörda utgiftsområden och utgår i huvudsak från de uppgifter som de har fått i regleringsbrevet för 2014.

I regleringsbrevet för 2015 har länsstyrelserna fått i uppdrag att lämna förslag på utveckling av ett antal resultatindikatorer för att tydliggöra hur de bidrar till att uppfylla målet för länsstyrelserna. I årsredovisningarna för 2014 redovisar länsstyrelserna värden för elva resultatindikatorer. Tidsserien för indikatorerna är 2012–2014, men för ett fåtal indikatorer saknas värden för 2014.

### **Resultat och inriktning**

Av propositionen framgår att resultatredovisningen utgår från bl.a. sju av länsstyrelsernas verksamhetsområden enligt förordningen med länsstyrelseinstruktion (avsnitt 8.4.2). Områdena har valts bl.a. utifrån deras storleksmässiga betydelse för länsstyrelsernas totala verksamhet. Resultatredovisningen delas således upp i sju avsnitt: a) samordnings- och sektorsövergripande arbete, b) naturvård och miljöskydd, c) lantbruk och landsbygd, livsmedelskontroll samt djurskydd, d) hållbar samhällsplanering och bostadsmarknad, e) integration, migration och mänskliga rättigheter, f) jämställdhet och g) krisberedskap. Därutöver finns en redovisning av ärendehandläggning och service, personal och kompetens samt ekonomi och finansiering.

När det gäller analyser och slutsatser av resultatredovisningen konstaterar regeringen bl.a. att verksamheten i länsstyrelserna bedöms ha bedrivits på ett tillfredsställande sätt, att de flesta av länsstyrelsernas verksamheter har kunnat genomföras likvärdigt eller på ett bättre sätt än 2013 och att det finns delar av länsstyrelsernas verksamhet som behöver förbättras.

I propositionen redogör regeringen även för sina vidtagna och planerade åtgärder samt för utredningsuppdrag. Vidare anges att länsstyrelsernas verksamhet i stor utsträckning också påverkas av de politiska inriktningar som anges för andra utgiftsområden och som redovisas under respektive utgiftsområde.

När det gäller politikens inriktning framöver anför regeringen bl.a. att den nuvarande indelningen av län och landsting inte är tillräckligt ändamålsenlig och effektiv (avsnitt 8.5). Regeringen har därför tillsatt en kommitté med uppdraget att föreslå en ny läns- och landstingsindelning som innebär att Sverige delas in i väsentligt färre län och landsting (dir. 2015:77). Uppdraget ska redovisas slutligt senast den 31 augusti 2017.

I budgetpropositionen finns även en redogörelse för prioriterade satsningar framöver. Bland annat framhåller regeringen länsstyrelsernas miljöarbete och mottagandet av nyanlända flyktingar. Regeringen kommer också att fortsätta arbetet med att se över och renodla länsstyrelsernas finansiering. I denna del konstaterar regeringen att finansieringen av länsstyrelsernas verksamhet via anslaget 5:1 Länsstyrelserna m.m. har minskat under senare år, att denna anslagsfinansiering i dag motsvarar ungefär hälften av den totala finansieringen av länsstyrelsernas verksamhet och att nära hälften av länsstyrelsernas förvaltningskostnader finansieras via tillfälliga medel som

fördelas via sakanslag. Den redovisade utvecklingen innebär enligt regeringen betydande utmaningar för länsstyrelserna att bedriva en effektiv, ändamålsenlig och kostnadseffektiv verksamhet.

### **Utskottets bedömning**

Som en del i konstitutionsutskottets löpande uppföljning har utskottet analyserat regeringens resultatredovisning i budgetpropositionen för utgiftsområde 1. Analysen har syftat till att vara ett underlag för utskottets behandling av budgetpropositionen och för den fortsatta mål- och resultatdialogen med regeringen.

Inledningsvis kan utskottet konstatera att regeringens resultatredovisning i stort är utformad på ungefär samma sätt som i föregående års budgetproposition. När det gäller den del av samepolitiken som rör en levande samisk kultur finns det dock i årets budgetproposition under utgiftsområde 1 Rikets styrelse en resultatredovisning och en beskrivning av politikens inriktning framöver. Utskottet välkomnar detta.

När det gäller strukturen på regeringens resultatredovisning och redovisningen av gjorda insatser anser utskottet att dessa i stort är bra. Möjligen skulle dessa delar kunna konkretiseras något. Utskottet vill i denna del framhålla att det är angeläget att resultatredovisningens struktur är logisk och tydlig, då detta bidrar till en ökad förståelse för hur statliga anslagsmedel används och vilka resultat de leder till. Det är vidare önskvärt att redovisningen koncentreras till att redovisa och bedöma faktiskt uppnådda resultat av genomförda statliga insatser i förhållande till målen och att sambanden mellan mål, resultat och regeringens budgetförslag tydligt framgår.

Slutligen noterar utskottet att när det gäller budgetpropositionens härledningstabeller saknas det ibland förklaringar till de förändringar av anslagsnivåerna som redovisas. Utskottet vill i denna del understryka att det är angeläget att innebörden av de förändringar i härledningstabellerna som redovisas på ett eller annat sätt tydligt framgår av budgetpropositionen.



## Anslag m.m. för 2016 inom utgiftsområde 1

### Utskottets förslag i korthet

Riksdagen anvisar anslagen för 2016 inom utgiftsområde 1 Rikets styrelse i enlighet med regeringens, riksdagsstyrelsens respektive Riksdagens ombudsmäns förslag, antar med några smärre ändringar regeringens och riksdagsstyrelsens lagförslag, lämnar med en justering de bemyndiganden som regeringen och riksdagsstyrelsen har begärt, godkänner regeringens förslag om avskaffande av det särskilda extrastödet för storstadstidningar och om förändrad stödtrappa för hög-, medel- och lågfrekventa dagstidningar, godkänner två investeringsplaner och beslutar att Riksdagens ombudsmän får anslagsfinansiera anläggningstillgångar som används i myndighetens verksamhet. Oppositionspartiernas anslagsmotioner och motionerna om kommunernas anslutning till förvaltningsområdena för meänkieli, samiska och finska och om länsstyrelsernas djurskyddskontroller avslås.

Jämför reservation 2 (SD) och särskilda yttranden 1 (M), 2 (C), 3 (L), 4 (KD).

### Propositionen

*Kungliga hov- och slottsstaten*

#### Verksamheten

Anslaget 1:1 Kungliga hov- och slottsstaten ska användas för att täcka utgifter för statschefens officiella funktioner, inklusive utgifter för kungafamiljen. Därutöver ska anslaget användas för Kungliga hov- och slottsstatens förvaltningsutgifter.

Kungliga hovstaterna är den officiella beteckningen på den organisation som i dagligt tal kallas hovet och som har till huvuduppgift att bistå statschefen och övriga medlemmar av kungafamiljen i deras officiella plikter. En annan uppgift är att vårda det kungliga kulturarvet och att visa detta kulturarv för allmänheten. I budgetsammanhang delas hovet in i kungliga hovstaten (hovstaten) och kungliga slottsstaten (slottsstaten).

De anslagsmedel som avser hovstaten uppgick under 2014 till drygt 64 miljoner kronor. Från denna del av anslaget finansieras kostnader för bl.a. representation, statsbesök, resor, transporter och personal. Anslaget täcker även sådana levnadsomkostnader som är direkt kopplade till statschefsfunktionen.

Slottsstaten omfattar Husgerådskammaren, inklusive Bernadottebiblioteket, och Ståthållarämbetet. Husgerådskammaren svarar för förvaltningen, underhållet och vården av de kungliga slottens konstverk, möbler och andra inventarier. Ståthållarämbetet svarar för tillsynen och

förvaltningen av de kungliga slotten med tillhörande byggnader och parkanläggningar. Därutöver ansvarar ämbetet för visningsverksamheten vid de kungliga slotten. De anslagsmedel som avser slottsstaten uppgick 2014 till drygt 62 miljoner kronor.

Anslagssparandet uppgick under 2014 till 956 000 kronor (under 2013 uppgick det till 766 000 kronor och under 2012 till 1 057 000 kronor).

Den verksamhet som hovstaten bedriver omfattas inte av Riksrevisionens granskning enligt lagen (2002:1022) om revision av statlig verksamhet m.m. Revisionen utförs av en extern revisor vars bedömning är att årsredovisningen för hovstaten i allt väsentligt är rättvisande.

Riksrevisionen, som har granskat slottsstatens årsredovisning för räkenskapsåret 2014, bedömer att årsredovisningen i allt väsentligt är rättvisande.

### **Anslaget**

Regeringen föreslår att anslaget 1:1 Kungliga hov- och slottsstaten ska uppgå till 135 378 000 kronor för 2016. Förslaget innebär en ökning med 7 856 000 kronor jämfört med innevarande år, vilket, utöver pris- och löneomräkning, beror på en ökning av anslaget för att stärka säkerheten vid de kungliga slotten.

### *Riksdagens ledamöter och partier m.m.*

#### **Verksamheten**

Anslaget 2:1 Riksdagens ledamöter och partier m.m. ska användas för arvoden och reseersättningar till riksdagens ledamöter, pensioner och ekonomiskt stöd till före detta riksdagsledamöter och stöd till riksdagsledamöternas och partigruppernas arbete i riksdagen. Anslaget ska även användas för talmannens verksamhet, resor och representation samt för utskottens besök, resor och utfrågningar. Därutöver ska anslaget täcka kostnader för internationellt och interparlamentariskt samarbete samt bidrag till interparlamentariskt samarbete. Kostnader för språkutbildning till riksdagens ledamöter samt bidrag till föreningar i riksdagen ryms också inom anslaget.

Av propositionen framgår bl.a. att riksdagen som det främsta demokratiska statsorganet har konstitutionellt fastställda uppgifter i det svenska statsskicket. Riksdagen med dess ledamöter har som folkets främsta företrädare också en central roll i opinionsbildningen och en skyldighet att verka för att demokratins idéer blir vägledande inom samhällets alla områden. Riksdagen har även uppgifter som följer av internationella åtaganden och av medlemskapet i Europeiska unionen (EU).

Riksdagens arbete bedrivs i enlighet med bestämmelserna i regeringsformen och riksdagsordningen samt särskilda riksdagsbeslut om arbetets inriktning.

Anslagssparandet uppgick under 2014 till 62 156 000 kronor (under 2013 uppgick det till 56 409 000 kronor och under 2012 till 36 227 000 kronor).

### **Lagändring**

Stödet till riksdagsledamöternas och partigruppernas arbete i riksdagen regleras i lagen (1999:1209) om stöd till riksdagsledamöternas och partigruppernas arbete i riksdagen. Stödet till partigrupperna i riksdagen för politiska sekreterare till riksdagens ledamöter beräknas med utgångspunkt i ett månatligt belopp per person i enlighet med nämnda lag. Stödet är avsett att täcka kostnaderna för handläggarehjälp åt riksdagens ledamöter och beräknas efter normen en politisk sekreterare per riksdagsledamot. Riksdagsstyrelsen föreslår i budgetpropositionen att 10 § lagen om stöd till riksdagsledamöternas och partigruppernas arbete i riksdagen ska ändras på så sätt att det görs en uppräknings av månadsbeloppet för stödet till politiska sekreterare med ca 2,5 procent från nuvarande 57 900 kronor till 59 300 kronor. För ovanstående ändamål föreslås därför också att nivån på anslaget 2:1 Riksdagens ledamöter och partier m.m. höjs med 5 863 000 kronor för stödet till partigrupperna i riksdagen. Lagändringen föreslås träda i kraft den 1 januari 2016.

### **Anslaget**

Riksdagsstyrelsen föreslår att anslaget 2:1 Riksdagens ledamöter och partier m.m. ska uppgå till 867 133 000 kronor för 2016. Förslaget innebär en ökning med 15 263 000 kronor jämfört med innevarande år, vilket utöver den ovan nämnda höjningen av månadsbeloppet för stödet till politiska sekreterare även inkluderar pris- och löneomräkning. Enligt riksdagsstyrelsen bör det preliminärt tilldelade anslaget för 2016 – med reservation för uppräknings av stödet till politiska sekreterare – kunna rymma den ordinarie verksamheten.

### *Riksdagens förvaltningsanslag*

#### **Verksamheten**

Anslaget 2:2 Riksdagens förvaltningsanslag ska användas för Riksdagsförvaltningens förvaltningsutgifter, bidrag till föreningar i riksdagen och resebidrag till skolorna. Därutöver ska anslaget användas till kostnader för stipendier till skolungdomar samt kostnader för nämnder och riksdagsorgan enligt lagen (2011:745) med instruktion för Riksdagsförvaltningen.

Riksdagsförvaltningen är riksdagens förvaltningsmyndighet och har endast en verksamhetsgren: Stöd till den parlamentariska processen. Förvaltningens huvuduppgift är att ge stöd vid behandlingen av riksdagens ärenden och att tillhandahålla de resurser och den service som kammaren, utskotten, EU-nämnden, riksdagsledamöterna och de övriga riksdagsorganen behöver. Riksdagsförvaltningen ska dessutom informera om riksdagens arbete och frågor som rör EU. Vidare ska myndigheten handlägga ärenden som rör

riksdagens internationella kontakter och ansvara dels för vården av riksdagens byggnader och samlingar, dels för de myndighets- och förvaltningsuppgifter som anges i bl.a. riksdagsordningen.

Den 12 november 2015 besökte riksdagsdirektören Kathrin Flossing med medarbetare konstitutionsutskottets sammanträde och lämnade bl.a. information om pågående arbete inom Riksdagsförvaltningen med att utveckla och förbättra informationen om riksdagens arbete och beslut samt om resultatet av en organisationsförändring inom Riksdagsförvaltningen när det gäller EU-informationen till allmänheten. Bland annat uppgavs att våren 2014 påbörjades ett arbete med att förbättra riksdagens webbplats, att arbetet alltjämt pågår och att den nya webbplatsen så småningom kommer att utvärderas. Det framkom vidare att det har gjorts en översyn av organisationsförändringen inom Riksdagsförvaltningen när det gäller EU-informationen till allmänheten och att riksdagsdirektören i mars 2015 beslutade om inriktningen på detta arbete framöver. Bland annat kommer EU-informationen till allmänheten att inriktas på EU:s institutioner, beslutsprocessen inom EU och riksdagens arbete med EU-frågor. Det kommer även att satsas på kompetensutveckling av den personal inom Riksdagsförvaltningen som arbetar med dessa frågor.

Enligt riksdagsstyrelsen har Riksdagsförvaltningen under 2014 i allt väsentligt utfört de uppdrag som ålagts myndigheten med tillfredställande resultat. Riksdagsförvaltningen har bl.a. säkerställt att riksdagen har kunnat fullgöra sina uppgifter enligt regeringsformen och riksdagsordningen.

För en mer utförlig redogörelse av arbetet i riksdagen hänvisas till Riksdagens årsbok för riksmötesåret 2013/14, Riksdagsförvaltningens årsredovisning för verksamhetsåret 2014 (redog. 2014/15:RS2) och utskottens egna verksamhetsberättelser.

Anslagssparandet uppgick under 2014 till 42 913 000 kronor (under 2013 uppgick det till 28 731 000 kronor och under 2012 till 34 350 000 kronor).

Enligt Riksrevisionens uppfattning ger årsredovisningen en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av Riksdagsförvaltningens finansiella ställning den 31 december 2014.

### **Anslaget m.m.**

Riksdagsstyrelsen föreslår att anslaget 2:2 Riksdagens förvaltningsanslag ska uppgå till 715 382 000 kronor för 2016. Förslaget innebär en ökning med 9 736 000 kronor jämfört med innevarande år, vilket motsvarar uppräkningsökningen av anslaget till följd av pris- och löneomräkning.

Riksdagsstyrelsen föreslår vidare att Riksdagsförvaltningen bemyndigas att för 2016 ta upp lån i Riksgäldskontoret för investeringar i anläggningstillgångar som används i myndighetens verksamhet som inklusive tidigare gjord upplåning uppgår till högst 100 000 000 kronor.

## Investeringsplan

Riksdagsstyrelsen föreslår att riksdagen godkänner förslaget till investeringsplan för anslaget 2:2 Riksdagens förvaltningsanslag för 2016–2019. Investeringsplanen framgår av följande tabell.

### Investeringsplan för 2:2 Riksdagens förvaltningsanslag

*Miljoner kronor*

	Utfall 2014	Prognos 2015	Budget 2016	Beräknat 2017	Beräknat 2018	Beräknat 2019
Anläggningstillgångar	22,7	31,6	45,0	45,0	45,0	45,0
<b>Summa investeringar</b>	<b>22,7</b>	<b>31,6</b>	<b>45,0</b>	<b>45,0</b>	<b>45,0</b>	<b>45,0</b>
Anslag						
Lån i Riksgäldskontoret	22,7	31,6	45,0	45,0	45,0	45,0
<b>Summa finansiering</b>	<b>22,7</b>	<b>31,6</b>	<b>45,0</b>	<b>45,0</b>	<b>45,0</b>	<b>45,0</b>

Nivån på de investeringar som föreslås genomföras under perioden 2016–2019 beräknas ligga på ungefär samma nivå som tidigare år.

### *Riksdagens fastighetsanslag*

#### **Verksamheten**

Anslaget 2:3 Riksdagens fastighetsanslag ska användas för att täcka kostnader för särskilt beslutat underhåll i Riksdagsförvaltningens egna fastigheter och bostadsrätter. Det ska också användas för kostnader för renovering och underhåll, evakueringslokaler i samband med renoveringsarbeten, fast inredning och konst samt it-system kopplade till denna verksamhet. Anslaget ska även täcka kostnader för räntor och avskrivningar för ovanstående.

Anslagssparandet uppgick under 2014 till 14 960 000 kronor (under 2013 uppgick det till 51 328 000 kronor och under 2012 till 38 066 000 kronor).

#### **Anslaget m.m.**

Riksdagsstyrelsen föreslår att anslaget 2:3 Riksdagens fastighetsanslag ska uppgå till 100 000 000 kronor för 2016. Förslaget innebär en ökning med 10 000 000 kronor jämfört med innevarande år, vilket beror på ökade kostnader för underhåll.

Riksdagsstyrelsen föreslår vidare att Riksdagsförvaltningen bemyndigas att för 2016 ta upp lån i Riksgäldskontoret för investeringar i fastigheter och tekniska anläggningar som inklusive tidigare gjord upplåning uppgår till högst 500 000 000 kronor.

## Investeringsplan

Riksdagsstyrelsen föreslår att riksdagen godkänner förslaget till investeringsplan för anslaget 2:3 Riksdagens fastighetsanslag för 2016–2019. Investeringsplanen framgår av följande tabell.

### Investeringsplan för 2:3 Riksdagens fastighetsanslag

Miljoner kronor

	Utfall 2014	Prognos 2015	Budget 2016	Beräknat 2017	Beräknat 2018	Beräknat 2019
Anläggningstillgångar fastigheter	4,4	0,1	10,0	10,0	10,0	10,0
Underhåll- och renoveringsplan, fastigheter	57,7	13,9	30,0	40,0	40,0	40,0
<b>Summa investeringar</b>	<b>62,1</b>	<b>14,0</b>	<b>40,0</b>	<b>50,0</b>	<b>50,0</b>	<b>50,0</b>
Anslag						
Lån i Riksgäldskontoret	62,1	14,0	40,0	50,0	50,0	50,0
<b>Summa finansiering</b>	<b>62,1</b>	<b>14,0</b>	<b>40,0</b>	<b>50,0</b>	<b>50,0</b>	<b>50,0</b>

Nivån på de investeringar som föreslås genomföras under perioden 2016–2019 beräknas ligga på samma nivå som tidigare år.

### Riksdagens ombudsmän (JO)

#### Verksamheten

Anslaget 2:4 Riksdagens ombudsmän (JO) ska användas för JO:s förvaltningsutgifter och anskaffningar av anläggningstillgångar.

Riksdagens ombudsmän har till uppgift att utöva tillsyn över tillämpningen i offentlig verksamhet av lagar och andra författningar (13 kap. 6 § regeringsformen och lagen (1986:765) med instruktion för Riksdagens ombudsmän). Det främsta syftet med JO:s verksamhet är att främja rättssäkerheten.

Av budgetpropositionen framgår att de övergripande målen för JO:s verksamhet är att genom tillsyn över efterlevnaden av lagar och andra författningar hos dem som utövar offentlig verksamhet främja rättssäkerheten och höja den rättsliga kvalitetsnivån i myndighetsutövningen och att främja den internationella spridningen av idén om rättslig kontroll genom oberoende ombudsmannainstitutioner. Till de övergripande målen hör vidare att fullgöra de uppgifter som ankommer på det nationella besöksorganet National Preventive Mechanism enligt det fakultativa protokollet den 18 december 2002 till Förenta nationernas konvention mot tortyr och annan grym, omänsklig eller förnedrande behandling eller bestraffning (Opcat). Därtill

kommer att verksamheten ska bedrivas med hög kvalitet och vara effektiv och att handläggningstiderna och ärendebalansen ska hållas på en rimlig nivå.

I propositionen framhåller JO att konstitutionsutskottet har betonat att klagomålsprövningen är JO:s viktigaste uppgift och den som är bäst ägnad att uppfylla syftet med JO:s verksamhet i stort. Enligt JO har denna verksamhet också prioriterats under 2014. Vidare framhålls i propositionen att ärendebalansen och antalet ärenden i balans som är äldre än ett år har minskat 2014 jämfört med föregående år. JO konstaterar vidare att målet för inspektionsverksamheten har nåtts och att det är myndighetens bedömning att ärendehandläggningen har hållit samma höga kvalitet som under tidigare år.

För en mer utförlig redogörelse av JO:s arbete hänvisas till myndighetens ämbetsberättelse för verksamhetsåret 2013-07-01–2014-06-30 samt till årsredovisningen för 2014.<sup>3</sup>

Anslagssparandet uppgick under 2014 till 10 962 000 kronor (under 2013 uppgick det till 10 911 000 kronor och under 2012 till 12 039 000 kronor).

Riksrevisionen har för 2014 bedömt årsredovisningen som i allt väsentligt rättvisande.

### **Anslaget m.m.**

JO föreslår att anslaget 2:4 Riksdagens ombudsmän (JO) ska uppgå till 89 041 000 kronor för 2016. Förslaget innebär en ökning med 2 799 000 kronor jämfört med innevarande år, vilket motsvarar kostnader för införskaffande av juridiska rättskällor och en uppräknning av anslaget till följd av pris- och löneomräkning.

Därutöver föreslår JO att riksdagen beslutar att JO för 2016 får anslagsfinansiera anläggningstillgångar som används i myndighetens verksamhet.

### *Sametinget*

#### **Verksamheten**

Anslaget 3:1 Sametinget ska användas för Sametingets och Nationellt samiskt informationscentrums förvaltningsutgifter. Anslaget ska även täcka utgifter för statsbidrag till Samefonden. Verksamheten behandlas närmare i avsnittet Resultatredovisning för några delområden inom utgiftsområde 1.

Anslagssparandet uppgick under 2014 till –612 000 kronor (under 2013 uppgick det till –24 000 kronor och under 2012 till 128 000 kronor).

### **Anslaget**

Regeringen föreslår att anslaget 3:1 Sametinget ska uppgå till 40 897 000 kronor för 2016. Förslaget innebär en ökning med

---

<sup>3</sup> Justitieombudsmännens ämbetsberättelse bereds av konstitutionsutskottet i ett separat betänkande (bet. 2015/16:KU7).

2 386 000 kronor jämfört med innevarande år, vilket beror på en årlig förstärkning av anslaget med 2 000 000 kronor och en uppräknig av anslaget till följd av pris- och löneomräkning.

*Regeringskansliet m.m.*

### **Verksamheten**

Anslaget 4:1 Regeringskansliet m.m. ska användas för Regeringskansliets förvaltningsutgifter. Anslaget ska även täcka utgifter för utrikesrepresentationen, kommittéväsendet och gemensamma ändamål (hyror, kapitalkostnader m.m.).

Målet för Regeringskansliet är att vara ett effektivt och kompetent instrument för regeringen i dess uppgift att styra riket och förverkliga sin politik.

I propositionen finns en redogörelse för Regeringskansliets verksamhet under 2014. Regeringskansliet, kommittéerna och utlandsmyndigheterna hade vid utgången av 2014 tillsammans 4 637 tjänstgörande (exklusive lokalanställda vid utlandsmyndigheterna), varav ca 4 procent var anställda enligt det s.k. politikeravtalet. Antalet tjänstgörande ökade med 6 personer under 2014.

Av propositionen framgår att den 1 augusti 2015 bestod utrikesrepresentationen av 103 utlandsmyndigheter, varav 89 ambassader, 7 konsulat samt 7 representationer och delegationer.

Mellan den 1 januari 2000 och 1 augusti 2015 beslutade regeringen att öppna 23 ambassader och 4 karriärkonsulat. För samma period beslutade regeringen att stänga 21 ambassader och 7 karriärkonsulat.

Regeringen har ambitionen att öka antalet utlandsmyndigheter med inriktning på främjandeverksamhet.

Anslagssparandet uppgick under 2014 till 373 840 000 kronor (under 2013 uppgick det till 457 283 000 kronor och under 2012 till 387 061 000 kronor).

Riksrevisionen anger att Regeringskansliets årsredovisning i alla väsentliga avseenden har upprättats i enlighet med förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag.

Riksrevisionen har bedömt att Regeringskansliets årsredovisning för räkenskapsåret 2014 i allt väsentligt är rättvisande.

### **Anslaget**

Regeringen föreslår att anslaget 4:1 Regeringskansliet m.m. ska uppgå till 7 098 798 000 kronor för 2016. Förslaget innebär en ökning med 399 927 000 kronor jämfört med innevarande år, vilket bl.a. beror på tidigare aviserade ökning av anslaget, pris- och löneomräkning och förändringar av valutakurser och lokalkostnader i utlandet.



*Länsstyrelserna m.m.***Verksamheten**

Anslaget 5:1 Länsstyrelserna m.m. ska användas för de 21 länsstyrelsernas förvaltningsutgifter samt för ersättningar till samverkansorgan och landsting för de uppgifter som dessa har övertagit från länsstyrelserna enligt lagen (2002:34) om samverkansorgan i länen och lagen (2010:630) om regionalt utvecklingsansvar i vissa län. Vidare ska anslaget användas för regeringens behov av vissa mindre utvecklingsinsatser och visst europeiskt samarbete. Därutöver ska anslaget täcka utgifter för den svenska offentliga medfinansieringen av tekniskt stöd i de territoriella programmen Nord, Sverige–Norge, Botnia–Atlantica och Norra Periferin samt delfinansiering av förvaltningsorganisationen för Laponiatjuottjuddus enligt laponiaförordningen (2011:840). Verksamheten behandlas närmare i avsnittet Resultatredovisning för några delområden inom utgiftsområde 1.

Två motioner som behandlas i detta budgetbetänkande rör länsstyrelsernas djurskyddskontroller. När det gäller denna fråga framhåller regeringen i budgetpropositionen att länsstyrelserna sedan flera år kontinuerligt arbetar med att på olika sätt stärka och förbättra djurskyddskontrollen (prop. 2015/16:1 utg.omr. 1 s. 74). Regeringen har också gett Jordbruksverket och länsstyrelserna i uppdrag att analysera resursanvändningen för djurskyddskontrollen och möjliga effektiviseringar. Av analysen framgår att länsstyrelserna prioriterar djurskyddsarbetet högt och att mer resurser används för djurskyddsarbetet än de som tillförts sedan förstatligandet av djurskyddskontrollen 2009. Analysen visar också enligt regeringen att effektiviteten i kontrollarbetet har ökat något 2014 jämfört med föregående år. Länsstyrelserna har också vidtagit fler djurskyddsåtgärder per årsarbetskraft jämfört med 2013. Resultatet visar emellertid att det finns stora skillnader mellan länsstyrelserna i såväl förutsättningarna för att bedriva kontrollarbetet som i effektiviteten i arbetet. Sammantaget anser regeringen att länsstyrelsernas arbete med att utveckla djurskyddskontrollerna behöver fortsätta.

Anslagssparandet uppgick under 2014 till 36 420 000 kronor (under 2013 uppgick det till 42 811 000 kronor och under 2012 till 46 847 000 kronor).

**Anslaget**

Regeringen föreslår att anslaget 5:1 Länsstyrelserna m.m. ska uppgå till 2 595 248 000 kronor för 2016, vilket innebär en ökning med 60 843 000 kronor (inklusive bl.a. pris- och löneomräkning) jämfört med innevarande år. Ökningen beror bl.a. på ett årligt tillskott om 25 000 000 kronor fr.o.m. 2016 för länsstyrelsernas miljöarbete och 20 000 000 kronor fr.o.m. 2016 för att förstärka länsstyrelsernas arbete med mottagande och bosättning av nyanlända.

*Allmänna val och demokrati***Verksamheten**

Anslaget 6:1 Allmänna val och demokrati ska användas för utgifter för val, utveckling och uppföljning av demokratipolitiken samt åtgärder för att dels värna demokratin mot våldsbejakande extremism, dels främja de mänskliga rättigheterna på nationell nivå. Därutöver ska anslaget täcka de administrationskostnader som är en förutsättning för att göra insatser inom området. Verksamheten behandlas närmare i avsnittet Resultatredovisning för några delområden inom utgiftsområde 1.

Anslagssparandet uppgick under 2014 till 6 218 000 kronor (under 2013 uppgick det till 5 317 000 kronor och under 2012 till 6 165 000 kronor).

**Anslaget**

Regeringen föreslår att anslaget 6:1 Allmänna val och demokrati ska uppgå till 58 340 000 kronor för 2016. Förslaget innebär en ökning med 10 000 000 kronor jämfört med innevarande år. Ökningen beror på ett årligt tillskott med nämnda belopp fr.o.m. 2016 för arbetet med att värna demokratin mot våldsbejakande extremism.

*Justitiekanslern***Verksamheten**

Anslaget 6:2 Justitiekanslern ska användas för myndighetens förvaltningsutgifter. Verksamheten behandlas närmare i avsnittet Resultatredovisning för några delområden inom utgiftsområde 1.

Anslagssparandet uppgick under 2014 till 1 135 000 kronor (under 2013 uppgick det till 1 848 000 kronor och under 2012 till 1 682 000 kronor).

**Anslaget**

Regeringen föreslår att anslaget 6:2 Justitiekanslern ska uppgå till 40 505 000 kronor för 2016, vilket motsvarar en ökning med 582 000 kronor (inklusive bl.a. pris- och löneomräkning) jämfört med innevarande år.

*Datainspektionen***Verksamheten**

Anslaget 6:3 Datainspektionen ska användas för myndighetens förvaltningsutgifter. Verksamheten behandlas närmare i avsnittet Resultatredovisning för några delområden inom utgiftsområde 1.

Anslagssparandet uppgick under 2014 till 3 180 000 kronor (under 2013 uppgick det till 4 204 000 kronor och under 2012 till 765 000 kronor).

**Anslaget**

Regeringen föreslår att anslaget 6:3 Datainspektionen ska uppgå till 48 689 000 kronor för 2016, vilket motsvarar en ökning med 4 656 000 kronor (inklusive pris- och löneomräkning) jämfört med innevarande år. Ökningen beror framför allt på en årlig ökning av anslaget med 4 000 000 kronor fr.o.m. 2016 för att Datainspektionen ska kunna fullgöra sitt uppdrag samt upprätthålla kvalitet och effektivitet i verksamheten.

*Svensk författningssamling***Verksamheten**

Anslaget 6:4 Svensk författningssamling ska användas för utgifter för den kostnadsfria tilldelningen av Svensk författningssamling till kommuner samt landstings- och kommunbibliotek.

Anslagssparandet uppgick under 2014 till 216 000 kronor (under 2013 uppgick det till 225 000 kronor och under 2012 till 40 000 kronor).

**Anslaget**

Regeringen föreslår att anslaget 6:4 Svensk författningssamling ska uppgå till 1 300 000 kronor för 2016, vilket är oförändrat jämfört med innevarande år.

*Valmyndigheten***Verksamheten**

Anslaget 6:5 Valmyndigheten ska användas för utgifter för myndighetens verksamhet. Verksamheten behandlas närmare i avsnittet Resultatredovisning för några delområden inom utgiftsområde 1.

Anslagssparandet uppgick under 2014 till –1 290 000 kronor (under 2013 uppgick det till –208 000 kronor och under 2012 till 1 057 000 kronor).

**Anslaget**

Regeringen föreslår att anslaget 6:5 Valmyndigheten ska uppgå till 19 285 000 kronor för 2016, vilket motsvarar en ökning med 246 000 kronor (inklusive bl.a. pris- och löneomräkning) jämfört med innevarande år.

*Stöd till politiska partier***Verksamheten**

Anslaget 6:6 Stöd till politiska partier ska användas för utgifter till stöd för de politiska partierna.

Enligt lagen (1972:625) om statligt stöd till politiska partier lämnas stöd dels som partistöd, dels som kanslistöd för ett år i taget räknat fr.o.m. den 15 oktober. Partistödet lämnas som mandatbidrag och delas ut som ett bidrag

per riksdagsplats. Resultatet i de senaste två valen räknas. Bidraget är för närvarande 333 300 kronor per plats och år. Kanslistödet lämnas som grundstöd och tilläggsstöd. Medlen betalas ut av Partibidragsnämnden.

Den 1 april 2014 trädde lagen (2014:105) om insyn i finansiering av partier i kraft (prop. 2013/14:70, bet. 2013/14:KU35, rskr. 2013/14:163). Lagen är ny och gäller för partier som deltar i val till riksdagen eller Europaparlamentet. Syftet med lagen är att trygga allmänhetens insyn i hur partier och valkandidater finansierar sin politiska verksamhet och sina personvalskampanjer.<sup>4</sup>

Anslagssparandet uppgick under 2014 till 1 194 000 kronor (under 2013 uppgick det till 1 347 000 kronor och under 2012 till 597 000 kronor).

### **Anslaget m.m.**

Regeringen föreslår att anslaget 6:6 Stöd till politiska partier ska uppgå till 171 200 000 kronor för 2016, vilket är oförändrat jämfört med innevarande år.

I propositionen anför regeringen att det enligt lagen (2006:999) med ekonomiadministrativa bestämmelser m.m. för Riksdagsförvaltningen, Riksdagens ombudsmän och Riksrevisionen krävs bemyndiganden för beslut om bl.a. bidrag som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför utgifter under senare budgetår än det år budgeten avser, vilket gäller för stödet till politiska partier. Regeringen föreslår därför att riksdagen bemyndigar regeringen att under 2016 för anslaget 6:6 Stöd till politiska partier besluta om bidrag som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 171 200 000 kronor under 2017.

### *Åtgärder för nationella minoriteter*

#### **Verksamheten**

Anslaget 7:1 Åtgärder för nationella minoriteter ska användas för utgifter till åtgärder för de nationella minoriteterna enligt lagen (2009:724) om nationella minoriteter och minoritetsspråk och enligt språklagen (2009:600) samt enligt Sveriges minoritetsåtaganden. Anslaget ska vidare täcka Länsstyrelsen i Stockholms läns och Sametingets utgifter för det nationella samordningsansvaret för minoritetspolitiken samt utgifter för uppföljning enligt lagen om nationella minoriteter och minoritetsspråk. Därutöver ska anslaget användas för utgifter för statsbidrag enligt lagen om nationella minoriteter och minoritetsspråk till kommuner och landsting inom förvaltningsområdena för finska, meänkieli och samiska samt för utgifter för statsbidrag för verksamheter som främjar regeringens minoritetspolitik.

---

<sup>4</sup> I juni 2014 beslutade regeringen att tillsätta en parlamentariskt sammansatt kommitté med uppdrag att analysera vissa frågor om insyn i partiets och valkandidaters finansiering (dir. 2014:90). Syftet med översynen är att åstadkomma ett sammanhållet och väl avvägt regelverk för insyn i partifinansiering. Uppdraget ska redovisas senast den 30 april 2016.

Verksamheten behandlas närmare i avsnittet Resultatredovisning för några delområden inom utgiftsområde 1.

Två motioner som behandlas i detta budgetbetänkande rör kommuners anslutning till förvaltningsområdena meänkieli, samiska och finska. När det gäller denna fråga framhåller regeringen att för att den positiva utvecklingen med att säkerställa de nationella minoriteternas rättigheter i förvaltningsområdena ska kunna fortsätta avser regeringen bl.a. att se över lagen om nationella minoriteter och minoritetsspråk (prop. 2015/16:1 utg.omr. 1 s. 137). Regeringen ska även se över behovet av ytterligare förtydliganden kopplat till Sveriges konventionsåtaganden för att säkerställa de nationella minoriteternas rättigheter såväl inom som utanför förvaltningsområdena. Inför översynen kommer också samråd att genomföras med företrädare för de nationella minoriteterna.

Anslagssparandet uppgick under 2014 till 725 000 kronor (under 2013 uppgick det till 715 000 kronor och under 2012 till 1 902 000 kronor).

### **Anslaget**

Regeringen föreslår att anslaget 7:1 Åtgärder för nationella minoriteter ska uppgå till 102 917 000 kronor för 2016, vilket är oförändrat jämfört med innevarande år.

#### *Åtgärder för den nationella minoriteten romer*

### **Verksamheten**

Anslaget 7:2 Åtgärder för den nationella minoriteten romer ska användas för utgifter för utvecklingsarbete och samordning i arbetet med att främja den nationella minoriteten romers rättigheter och livsvillkor. Vidare ska anslaget täcka utgifter för utbildnings- och arbetsmarknadsåtgärder för den nationella minoriteten romer. Verksamheten behandlas närmare i avsnittet Resultatredovisning för några delområden inom utgiftsområde 1.

Anslagssparandet uppgick under 2014 till 119 000 kronor (under 2013 uppgick det till 143 000 kronor och under 2012 till 157 000 kronor).

### **Anslaget**

Regeringen föreslår att anslaget 7:2 Åtgärder för den nationella minoriteten romer ska uppgå till 14 500 000 kronor för 2016, vilket är en minskning med 2 000 000 kronor jämfört med innevarande år. Minskningen beror på att tidigare tillfälliga satsningar upphör. Regeringen understryker i denna del att anslaget i enlighet med 2015 års ekonomiska vårproposition kommer att tillföras en årlig ökning med 13 000 000 kronor fr.o.m. 2016 för att fortsätta arbetet med strategin för romsk inkludering.

## *Presstöd*

### **Verksamheten**

Anslaget 8:1 Presstöd ska användas för statsbidrag till presstöd och utvecklingsstöd.

Syftet med presstödet är att värna mångfalden på dagspressmarknaden. Presstöd lämnas i form av driftsstöd och distributionsstöd. Utgifterna för stödet styrs bl.a. av antalet stödberättigade tidningar och storleken på dessa tidningars upplagor. Bestämmelser om presstöd finns i presstödsförordningen (1990:524).

Anslagssparandet uppgick under 2014 till 73 106 000 kronor (under 2013 uppgick det till 40 609 000 kronor och under 2012 till 31 110 000 kronor).

### **Anslaget m.m.**

Regeringen föreslår att anslaget 8:1 Presstöd ska uppgå till 567 119 000 kronor för 2016. Anslagsbeloppet är oförändrat i förhållande till innevarande år.

Regeringen föreslår vidare att riksdagen bemyndigar regeringen att under 2016 för anslaget 8.1 Presstöd besluta om bidrag som medför behov av framtida anslag på högst 70 000 000 kronor 2017 och 2018. Som skäl för detta anför regeringen att ett nytt utvecklingsstöd för tryckta allmänna nyhetstidningar bör införas i syfte att ge förutsättningar för en långsiktig utveckling av elektroniska publiceringstjänster. För att göra det möjligt för presstödsnämnden vid Myndigheten för press, radio och tv att fatta beslut om utvecklingsstöd till fleråriga utvecklingsprojekt lämnas redovisade förslag.

När det gäller det nya utvecklingsstödet anför regeringen bl.a. att stödet inte bör vara avgränsat till dagstidningar som får driftsstöd utan vara öppet för alla tryckta allmänna nyhetstidningar som uppfyller relevanta krav, såväl gratistidningar som prenumererade och andra nyhetstidningar. Enligt regeringen bör stödet gälla parallellt med presstödet under en övergångsperiod. På sikt kommer det emellertid enligt regeringen att krävas mer genomgripande förändringar för att främja möjligheterna för allmänheten att vara demokratiskt delaktig och ta del av journalistik oavsett var i Sverige man bor. Enligt regeringen bör därför utvecklingsstödet, på samma sätt som presstödet, tidsbegränsas.

Ett införande av ett nytt utvecklingsstöd ska enligt regeringen rymmas inom ramen för presstödsanslaget och fördelas i mån av tillgängliga medel. Kostnaden för stödet beräknas uppgå till högst 35 miljoner kronor 2016.

Regeringen framhåller att frågan om hur utvecklingsstöd för nyhetstidningar ska regleras faller inom regeringens kompetens, att regeringen avser att inom kort besluta om den närmare utformningen av stödet och att då utvecklingsstödet utgör statligt stöd i EUF-fördragets mening måste det godkännas av Europeiska kommissionen innan det kan börja gälla.

## *Myndigheten för press, radio och tv*

### **Verksamheten**

Anslaget 8:2 Myndigheten för press, radio och tv ska användas för myndighetens förvaltningsutgifter.

Myndigheten för radio och tv ansvarar för bl.a. tillstånd, avgifter och registrering samt tillsyn som rör tv-sändningar, beställ-tv, sökbar text-tv och ljudradiosändningar. Sedan den 1 juli 2015 ansvarar myndigheten även för presstödsfrågor. Inom myndigheten finns ett särskilt beslutsorgan – presstödsnämnden – med uppgift att pröva ansökningar om presstöd och att besluta i andra frågor enligt presstödsförordningen (1990:524). För att bättre spegla myndighetens nya verksamhet kommer myndigheten den 1 januari 2016 att byta namn till Myndigheten för press, radio och tv.

Anslagssparandet uppgick under 2014 till –423 000 kronor (under 2013 uppgick det till 817 000 kronor och under 2012 till 171 000 kronor).

### **Anslaget**

Regeringen föreslår att anslaget 8:2 Myndigheten för press, radio och tv ska uppgå till 33 893 000 kronor 2016, vilket motsvarar en ökning med 6 087 000 kronor (inklusive bl.a. pris- och löneomräkning) jämfört med innevarande år. Ökningen beror framför allt på att myndigheten fr.o.m. den 1 juli 2015 övertagit Presstödsnämndens uppgifter.

### **Lagändringar**

Till följd av att Myndigheten för radio och tv den 1 januari 2016 byter namn till Myndigheten för press, radio och tv föreslår regeringen att myndighetens namn ändras i de lagar där namnet förekommer. Det lagar som enligt regeringen berörs är lagen (1991:1559) med föreskrifter på tryckfrihetsförordningens och yttrandefrihetsgrundlagens områden, tullagen (2000:1281), radio- och tv-lagen (2010:696) och lagen (2015:662) om ändring i radio- och tv-lagen (2010:696). Därutöver föreslår regeringen några smärre ändringar av språklig karaktär. Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 januari 2016.

### **Ändringar i presstödet**

*Avskaffandet av extra stödet för storstadstidningar och förändrad stödtrappa för hög- och medelfrekventa dagstidningar*

I 2 kap. 2 § presstödsförordningen anges att för en hög- eller medelfrekvent dagstidning beräknas det årliga allmänna driftsstödet genom att tidningens veckovolym, uttryckt i tusentals exemplar, multipliceras med 235 000 kronor (bidragssats). Det sammantagna årliga allmänna driftsstödet får dock inte överstiga 16 861 000 kronor. Därutöver kan en storstadstidning enligt 2 kap.

2 § andra stycket presstödsförordningen ha rätt till ett extrastöd som motsvarar en viss procentandel av de nettokostnader som följer av de krav som särskilt ställs på denna tidningskategori. Kraven framgår av 1 kap. 6 § presstödsförordningen och avser ett årligt redaktionellt innehåll som omfattar minst 30 000 spaltmeter och sjudagarsutgivning.

I enlighet med Europeiska kommissionens (kommissionen) statsstödsgodkännande sker sedan 2011 en successiv nedtrappning av extrastödet för att detta ska anses nödvändigt och proportionerligt. Det innebär bl.a. att det maximala stöd som kan utgå successivt sjunkit sedan 2011 och kommer att uppgå till 45 miljoner kronor 2016.

De två storstadstidningar som de senaste fem åren har fått extrastöd är Svenska Dagbladet och Skånska Dagbladet.

Regeringen föreslår att det särskilda extrastödet för storstadstidningar ska avskaffas och anför bl.a. att den i likhet med Presstödskommittén anser att det inte längre är lika relevant att skilja storstadstidningarna från övriga andratidningar i presstödsystemet och att driftsstödet bör beräknas på samma sätt för alla hög- och medelfrekventa dagstidningar. Detta leder enligt regeringen till ökad proportionalitet i stödsystemet.

Därutöver föreslår regeringen en förändrad stödtrappa för hög- och medelfrekventa dagstidningar. Även i denna del håller regeringen med Presstödskommittén om höjda stödnivåer för hög- och medelfrekventa dagstidningar. Regeringen framhåller bl.a. att de nuvarande stödnivåerna har varit oförändrade sedan 2009 och att någon indexuppräknings inte har skett. I likhet med Presstödskommittén anser regeringen att en stödtrappa med fyra steg bör införas. Bidragssatserna i respektive steg föreslås uppgå till 300 000 kronor, 220 000 kronor, 30 000 kronor och 25 000 kronor. Förslaget innebär att första stegets bidragssats om 300 000 kronor multipliceras med en tidnings veckovolym uttryckt i tusental exemplar upp till ett stödbelopp om högst 9 miljoner kronor. För en tidnings veckovolym därutöver tillämpas nästföljande steg, dvs. 220 000 kronor, upp till ett stödbelopp om högst 9 miljoner kronor. Därefter tillämpas det tredje steget upp till ett stödbelopp om högst 5,4 miljoner kronor och slutligen det fjärde steget upp till ett stödbelopp om högst 16,6 miljoner kronor. Det maximala belopp som kan utgå föreslås uppgå till 40 miljoner kronor.

Enligt regeringen innebär förslagen en sänkning av det totala driftsstödsbeloppet för de två storstadstidningar som för närvarande uppstår stöd. För övriga hög- och medelfrekventa dagstidningar innebär det en höjning av det allmänna driftsstödet i förhållande till den nuvarande beräkningsmodellen. När det gäller storstadstidningarna framhåller regeringen att de förändringar som föreslås även innebär att de särskilda krav som i dag ställs på storstadstidningar tas bort, vilket innebär en lättnad för dessa tidningar.

De nya stödnivåerna för hög- och medelfrekventa dagstidningar bedöms enligt regeringen sammantaget rymmas inom ramen för anslaget.



Regeringen bedömer att de förordningsändringar som behövs med anledning av detta förslag bör träda i kraft den 1 januari 2016, förutsatt att de godkänns av kommissionen.

#### *Förändrad stödtrappa för lågfrekventa dagstidningar*

I 2 kap. 4 och 5 §§ presstödsförordningen finns bestämmelser om det allmänna driftsstödet till lågfrekventa dagstidningar. Driftsstödet är uppbyggt som en stödtrappa, en för vardera endags- och tvådagartidningar, med olika stödbelopp beroende på nivån på den abonnerade upplagan.

Regeringen föreslår en förändrad stödtrappa för lågfrekventa dagstidningar. Enligt regeringen finns det skäl att, i likhet med vad Presstödskommittén föreslagit, göra stödtrappan jämnare än i dag genom att införa fler och jämnare steg. I denna del påpekar regeringen att eftersom stödtrappan i dag består av stegen 1 500, 2 000, 3 000, 5 000, 7 000, 8 000 respektive 9 000 exemplar måste en tidning som har en upplaga om 3 000 eller 5 000 exemplar öka upplagan med 2 000 exemplar för att komma upp till nästa stödnivå. Ett krav på en sådan relativt stor ökning är enligt regeringen sannolikt för högt för att ge tillräckliga incitament för en tidning att hitta fler läsare och öka sin upplaga. Det innebär samtidigt en särskild osäkerhet för en tidning som ramlar ner från en högre stödnivå där steget är långt till den underliggande stödnivån. Nya steg bör därför enligt regeringen införas i bidragstrappan för endags- och tvådagartidningar vid en såld upplaga om minst 4 000 respektive 6 000 exemplar. Stödbeloppen bör ligga mitt emellan de stödbelopp som gäller för stegen under och över. Den föreslagna förändringen syftar enligt regeringen till att öka tidningsägarnas drivkrafter att få fler abonnenter och andra läsare och därigenom öka tidningens upplaga.

Enligt regeringen innebär förslagen att endagstidningarna får en jämnare stödtrappa och att samtliga tvådagartidningar får en höjning av det allmänna driftsstödet. De nya stödnivåerna för lågfrekventa dagstidningar bedöms enligt regeringen sammantaget rymmas inom ramen för anslaget.

Regeringen bedömer att de förordningsändringar som behövs med anledning av detta förslag bör träda i kraft den 1 januari 2016, förutsatt att de godkänns av kommissionen.

#### *Svenska institutet för europapolitiska studier samt EU-information*

##### **Verksamheten**

Anslaget 9:1 Svenska institutet för europapolitiska studier samt EU-information ska användas för myndighetens förvaltningsutgifter. Det ska även täcka utgifter för kommunikationsinsatser på EU-området, utgifter för att medfinansiera medel från EU och för insatser för att främja rekrytering av svenska medborgare till EU:s institutioner.

Svenska institutet för europapolitiska studier (Sieps) är en myndighet vars uppgift är att ta fram forskningsrapporter, analyser och annat underlag som rör utvecklingen inom EU och göra detta tillgängligt för beslutsfattare på olika

nivåer samt aktivt delta i och skapa internationellt forskningsutbyte. Regeringen beslutade 2012 att Sieps verksamhet fr.o.m. den 1 januari 2013 även ska omfatta att tillhandahålla utbildningar i ämnen som rör EU som en del av kompetensförsörjningen i statsförvaltningen.

Regeringen bedömer att Sieps framgångsrikt har genomfört de uppdrag som anges i myndighetens instruktion.

Anslagssparandet uppgick under 2014 till 1 306 000 kronor (under 2013 uppgick det 553 000 kronor och under 2012 till 152 000 kronor).

### **Anslaget**

Regeringen föreslår att anslaget 9:1 Svenska institutet för europapolitiska studier samt EU-information ska uppgå till 17 619 000 kronor för 2016. Förslaget innebär en minskning med 2 869 000 kronor jämfört med innevarande år, vilket inkluderar pris- och löneomräkning och en tidigare aviserad anslagsminskning.

### **Motionerna**

#### *Kommittémotioner*

I kommittémotion 2015/16:2504 yrkande 1 föreslår Andreas Norlén m.fl. (M) att anslaget 2:2 Riksdagens förvaltningsanslag ska vara 5 000 000 kronor högre för 2016 än regeringens förslag i propositionen. Skillnaden i förhållande till regeringens förslag beror på att motionärerna anser att Riksdagens utredningstjänst bör förstärkas med motsvarande belopp.

Motionärerna föreslår vidare att anslaget 4:1 Regeringskansliet m.m. ska vara 104 000 000 kronor lägre för 2016 än regeringens förslag. Avvikelsen i förhållande till regeringens förslag beror enligt motionärerna på att medel fördelats till andra prioriterade satsningar och att aviserade förslag om tillskott inte bör genomföras. Därutöver anser motionärerna att uppdraget till Världsbanken om en fortsatt studie över företagsklimatet i Sverige bör genomföras och att studien bör finansieras inom ramen för det anvisade anslaget för Regeringskansliet.

Vidare föreslår motionärerna att anslaget 5:1 Länsstyrelserna m.m. ska vara 25 000 000 kronor lägre för 2016 än regeringens förslag. Motionärerna motiverar skillnaden i förhållande till regeringens förslag med att de inte står bakom regeringens förslag om tillskott på miljöområdet.

Motionärerna föreslår även att anslaget 6:1 Allmänna val och demokrati ska vara 5 000 000 kronor högre för 2016 än regeringens förslag. I denna del föreslår motionärerna i likhet med regeringen en ökning av anslaget för att vidta åtgärder för att värna demokratin mot våldsbejakande extremism. Regeringen föreslår för detta ändamål en ökning av anslaget med 10 000 000 kronor medan motionärerna föreslår en ökning med 15 000 000 kronor.

Dessutom föreslås att anslaget 6:3 Datainspektionen ska vara 1 000 000 kronor högre för 2016 än regeringens förslag. I denna del anför motionärerna att myndighetens arbete med tillsyn, informationsspridning och utbildning för att förebygga och motverka integritetskränkningar inklusive näthat behöver förstärkas.

Därutöver föreslår motionärerna att anslaget 7:1 Åtgärder för nationella minoriteter ska vara 1 000 000 kronor högre för 2016 än regeringens förslag. I denna del anför motionärerna att fler kommuner bör tillåtas bli del av förvaltningsområdena för meänkieli, samiska och finska. Vidare bör enligt motionärerna resurser frigöras inom befintliga ramar. I denna del hänvisas till att enligt 2015 års regleringsbrev för anslaget disponerar Kammarkollegiet 1 164 000 kronor för åtgärder och att dessa medel får användas efter beslut av regeringen. Dessutom bör enligt motionärerna finansiering ske genom en proportionerlig minskning av statsbidraget till kommuner, landsting och regioner.

När det gäller anslaget 7:2 Åtgärder för den nationella minoriteten romer anser motionärerna att en del av den sedan tidigare beslutade årliga ökningen av anslaget med 13 miljoner kronor fr.o.m. 2016 bör utnyttjas för att inleda ett arbete med att inrätta ett romskt språkcentrum.

Därutöver yrkar motionärerna att riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om en förstärkning av Riksdagens utredningstjänst (yrkande 2) och ytterligare åtgärder i arbetet för att värna demokratin mot radikaliserings och våldsbejakande extremism (yrkande 3). När det gäller frågan om en förstärkning av Riksdagens utredningstjänst anför motionärerna bl.a. att eftersom regeringen i budgetpropositionen inte lever upp till ett rimligt krav på transparens är det angeläget att utredningstjänsten får ökade resurser för att kunna bistå riksdagens partier vid granskning och analys av regeringens förslag. Motionärerna anför vidare att det krävs ett omfattande förebyggande arbete för att värna demokratin mot radikaliserings och våldsbejakande extremism. Bland annat måste arbetet med unga prioriteras och berörda myndigheter behöver vässa sitt arbete.

Motionärerna yrkar vidare att riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att stärka Datainspektionens arbete med tillsyn, informationsspridning och utbildning för att förebygga och motverka integritetskränkningar, inklusive näthat (yrkande 4). I denna del anför motionärerna bl.a. att riskerna för att människors personliga integritet kränks ökar när en rad aktörer hanterar en mängd information. Ett annat problem är enligt motionärerna det s.k. näthatet som drabbar många barn och ungdomar. Enligt motionärerna är det angeläget att Datainspektionen har tillräckliga resurser i sitt arbete mot integritetskränkningar i den digitala miljön.

Därutöver yrkar motionärerna att riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att fortsätta arbetet med att säkerställa de nationella minoriteternas rättigheter genom att ansluta fler kommuner till förvaltningsområdena för meänkieli, samiska och finska (yrkande 5) och att inleda arbetet med att inrätta ett romskt språkcentrum

(yrkande 6). När det gäller frågan om kommunernas anslutning till förvaltningsområdena för meänkieli, samiska och finska anför motionärerna bl.a. att det i och för sig är bra att regeringen ser över lagen om nationella minoriteter och minoritetsspråk. En sådan översyn får dock enligt motionärerna inte hindra nya kommuner från att ansluta sig till de befintliga förvaltningsområdena. I denna del hänvisar motionärerna till uttalanden i media om att regeringen under pågående översyn inte avser att utvidga förvaltningsområdena.

Jonas Millard och Fredrik Eriksson (båda SD) föreslår i kommittémotion 2015/16:2227 att anslaget 3:1 Sametinget ska öka med 8 000 000 kronor för 2016 jämfört med regeringens förslag i propositionen. I denna del föreslår motionärerna en ökning av anslaget för Sametingets arbete med delaktighet och självbestämmande.

Motionärerna föreslår vidare att anslaget 4:1 Regeringskansliet m.m. ska minska med 300 000 000 kronor för 2016 jämfört med regeringens förslag. I denna del anför motionärerna att regeringen med Regeringskansliet bör i egenskap av styrande föregå med gott exempel och klara sig med färre medel.

Därutöver föreslår motionärerna att anslaget 5:1 Länsstyrelserna m.m. ska öka med 20 000 000 kronor för 2016 jämfört med regeringens förslag. Enligt motionärerna bör länsstyrelserna få ett ökat stöd i sitt arbete med djurskyddskontroller. Därutöver bör enligt motionärerna de 20 000 000 kronor som regeringen föreslår ska tillföras anslaget för länsstyrelsernas arbete med mottagande och bosättning av nyanlända omlokaliseras och i stället användas för att förbättra länsstyrelsernas interna arbete. Som exempel i denna del nämns kortare handläggningstider och regelförenklingar.

Motionärerna föreslår vidare att anslaget 6:6 Stöd till politiska partier ska minska med 17 120 000 kronor för 2016 jämfört med regeringens förslag. I denna del anføres att de politiska partierna bör i större grad finansiera sin egen verksamhet.

Dessutom föreslår motionärerna att anslaget 7:2 Åtgärder för den nationella minoriteten romer ska minska med 14 500 000 kronor för 2016 jämfört med regeringens förslag. Enligt motionärerna är det olyckligt att en enskild satsning bär en sådan tydlig etnisk prägel. Den särskilda satsningen på den nationella minoriteten romer bör därför skrotas.

Slutligen föreslår motionärerna att anslaget 8:1 Presstödet ska minska med 283 560 000 kronor för 2016 jämfört med regeringens förslag. I denna del anför motionärerna att presstödet behöver reformeras. För att underlätta en sänkning av presstödet föreslås dock förbättringar inom andra områden. Bland annat att reklamskatten för dagspressen och periodiska publikationer avskaffas.

Per-Ingvar Johnsson m.fl. (C) föreslår i kommittémotion 2015/16:3189 att anslagen 4:1 Regeringskansliet m.m., 5:1 Länsstyrelserna m.m. och 6:1 Allmänna val och demokrati ska minska med 174 500 000 kronor,

30 000 000 kronor respektive 10 000 000 kronor för 2016 jämfört med regeringens förslag i propositionen.

I kommittémotion 2015/16:3163 föreslår Mathias Sundin m.fl. (FP) att anslagen 2:1 Riksdagens ledamöter och partier m.m., 2:2 Riksdagens förvaltningsanslag och 4.1 Regeringskansliet m.m. ska vara 2 000 000 kronor, 2 000 000 kronor respektive 26 000 000 kronor lägre för 2016 än regeringens förslag i propositionen. Skillnaden i förhållande till regeringens förslag beror på att motionärerna anser att en justering av anslagen ska göras på grund av fortsatt justering av pris- och löneomräkningen.

Motionärerna föreslår vidare att anslaget 2:4 Riksdagens ombudsmän (JO) ska vara 5 000 000 kronor högre för 2016 än regeringens förslag. Skillnaden i förhållande till regeringens förslag beror på att motionärerna anser att myndigheten bör ges ökade resurser för att kunna hantera den stora mängden ärenden.

Därutöver föreslår motionärerna att anslaget 5:1 Länsstyrelserna m.m. ska vara 29 000 000 kronor lägre för 2016 än regeringens förslag. Motionärerna vill i likhet med regeringen tillskjuta medel till länsstyrelsernas arbete med miljöfrågor. Regeringen föreslår för detta ändamål en ökning av anslaget med 25 000 000 kronor medan motionärerna föreslår en ökning med 5 000 000 kronor. Därutöver föreslås en minskning av anslaget med 9 000 000 kronor på grund av fortsatt justering av pris- och löneomräkningen.

Motionärerna föreslår vidare att anslaget 6:3 Datainspektionen ska vara 10 000 000 kronor högre för 2016 än regeringens förslag. Skillnaden i förhållande till regeringens förslag beror på att motionärerna anser att myndigheten bör ges ökade resurser för att förbättra sina förutsättningar att bedriva en aktiv tillsyn.

Dessutom föreslås att anslaget 6:5 Valmyndigheten ska vara 5 000 000 kronor högre för 2016 än regeringens förslag. Skillnaden i förhållande till regeringens förslag beror på att motionärerna anser att det behövs en ökad beredskap för extra val.

Motionärerna föreslår även att anslaget 7:1 Åtgärder för nationella minoriteter ska vara 10 000 000 kronor högre för 2016 än regeringens förslag. I denna del anför motionärerna att fler kommuner bör tillåtas bli del av förvaltningsområdena för meänkieli, samiska och finska.

Slutligen föreslår motionärerna att anslaget 7:2 Åtgärder för den nationella minoriteten romer ska vara 5 000 000 kronor högre för 2016 än regeringens förslag. I denna del anför motionärerna att det behövs ett fortsatt och långsiktigt arbete för romsk inkludering.

Tuve Skånberg m.fl. (KD) föreslår i kommittémotion 2015/16:2712 att anslaget 4:1 Regeringskansliet m.m. ska minska med 109 500 000 kronor för 2016 jämfört med regeringens förslag i propositionen. I denna del anför motionärerna bl.a. att arbetet i Regeringskansliet bör effektiviseras. Motionärerna anser även att uppdraget till Världsbanken om en fortsatt studie över företagsklimatet i Sverige bör genomföras.

Därutöver föreslår motionärerna att anslaget 5:1 Länsstyrelserna m.m. ska minska med 25 000 000 kronor för 2016 jämfört med regeringens förslag. I denna del anför motionärerna bl.a. att de inte står bakom den satsning på 25 000 000 kronor som regeringen föreslår inom miljöområdet.

Motionärerna föreslår även att anslaget 6:1 Allmänna val och demokrati ska vara 5 000 000 kronor högre för 2016 än regeringens förslag. I denna del föreslår motionärerna i likhet med regeringen en ökning av anslaget för att vidta åtgärder för att värna demokratin mot våldsbejakande extremism. Regeringen föreslår för detta ändamål en ökning av anslaget med 10 000 000 kronor medan motionärerna föreslår en ökning med 15 000 000 kronor.

Därutöver föreslås att anslaget 6:3 Datainspektionen ska vara 2 000 000 kronor högre för 2016 än regeringens förslag. I denna del anför motionärerna att myndighetens arbete med att bl.a. förebygga och motverka integritetskränkningar inklusive näthat behöver förstärkas.

Slutligen anför motionärerna när det gäller anslaget 7.1 Åtgärder för nationella minoriteter att fler kommuner bör tillåtas att bli en del av förvaltningsområdena för meänkieli, samiska och finska och att detta bör finansieras genom en omfördelning inom anslaget ram.

### *Enskilda motioner*

Frågan om kommuners anslutning till förvaltningsområdena för meänkieli, samiska och finska behandlas även av Kerstin Lundgren (C) i motion 2015/16:3040. Motionären yrkar att riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförts i motionen om minoritetspolitikens möjligheter att utvecklas i hela Sverige genom fler förvaltningsområden. Motionären anför bl.a. att regeringens aviserade översyn av minoritetslagstiftningen inte får innebära att arbetet med att få flera kommuner att ansluta sig till förvaltningsområdena för meänkieli, samiska och finska upphör.

Betty Malmberg (M) begär i motion 2015/16:289 att riksdagen tillkännager för regeringen vad som anförts i motionen om behovet att se över att anslagsnivån för länsstyrelsernas djurskyddskontroller är rimlig med hänsyn till de nya uppgifter som tillförts verksamheten. I motion 2015/16:3034 yrkar Staffan Danielsson (C) att riksdagen tillkännager för regeringen vad som anförts i motionen om att överväga en omfördelning av anslaget till länsstyrelserna så att djurskyddskontrollerna kan utföras med tillräcklig kvalitet. Motionärerna anför bl.a. att i samband med flytten av ansvaret för djurskyddet från kommunerna till länsstyrelsen fick länsstyrelserna ett årligt tillskott för detta arbete. Detta tillskott drar regeringen in. Samtidigt betonar regeringen att antalet djurskyddskontroller behöver öka.

## Utrikesutskottets yttrande

Utrikesutskottet har i ett yttrande, som finns i bilaga 6, lämnat synpunkter på bl.a. anslaget 4:1 Regeringskansliet m.m. i den del som avser utrikesförvaltningen.

Utskottet framhåller att Sveriges representation utomlands är en viktig fråga för landets utrikes-, säkerhets-, bistånds- och näringspolitik. Enligt utskottet är en väl rustad utrikesförvaltning, både på Utrikesdepartementet i Stockholm och på plats ute i världen, en förutsättning för att kunna vidmakthålla relationer som ligger till grund för samarbete på viktiga områden och för att kunna förstå politiska, ekonomiska och kulturella trender i världen. För att uppnå effektivitet och kontinuitet i en modern utrikesförvaltning är det också enligt utskottet viktigt att slå vakt om Utrikesdepartementets möjligheter att såväl behålla som rekrytera personal med olika kompetenser.

Av yttrandet framgår att utskottet har informerats av Utrikesdepartementets kabinetssekreterare om utrikesförvaltningens utveckling och att regeringen nyligen beslutat att öppna ett generalkonsulat i New York. Vidare har information lämnats om Utrikesdepartementets ekonomi. Enligt uppgift kan den ekonomiska situationen i dagsläget betraktas som stabil.

Därutöver noterar utskottet i sitt yttrande att motionsförslagen om en minskning av anslaget 4:1 Regeringskansliet m.m. inte har specificerats med avseende på utrikesförvaltningens del av anslaget. I denna del konstaterar utskottet att Utrikesdepartementets andel av anslaget för 2015 uppgår till drygt 37 procent, att under 2014 var knappt 30 procent av antalet medarbetare inom Regeringskansliet anställda inom utrikesförvaltningen och att merparten av Utrikesdepartementets kostnader hänförs till verksamhet utomlands.

Sammantaget har utrikesutskottet inga invändningar mot regeringens förslag till medelstilldelning för anslaget 4.1 Regeringskansliet m.m. och anser därmed att konstitutionsutskottet bör avstyrka motionerna 2015/16:2227 (SD), 2015/16:2504 (M) yrkande 1, 2015/16:2712 (KD) yrkande 1, 2015/16:3163 (FP) och 2015/16:3189 (C) i de delar de berör anslaget 4:1 Regeringskansliet m.m. I denna del finns en avvikande mening (SD) och tre särskilda yttranden (M, C, KD).

## Pågående utredningar

Regeringen beslutade den 5 november 2015 att ge Valmyndigheten och Skatteverket i uppdrag att förbereda en överföring av Valmyndighetens administrativa och handläggande uppgifter till Skatteverket den 1 april 2016 (Ku2015/02646/D och Fi2015/05064/S3 [delvis]). I uppdragen ingår att förbereda överföringen av förvaltningen, driften och utvecklingen av it-systemet för valadministrationen till Skatteverket. Uppdragen ges med förbehåll för riksdagens godkännande i nödvändiga delar.

Kostnaderna för stödet ska enligt regeringen rymmas inom ramen för anslaget 6:5 Valmyndigheten och de medel myndigheten disponerar inom anslaget 6:1 Allmänna val och demokrati.

Uppdragen ska redovisas slutligt senast den 15 april 2016 och redovisningen ska bl.a. innehålla en beskrivning av konsekvenser för personalen och kostnaderna för genomförandet.

### **Tidigare behandling**

Konstitutionsutskottet behandlade under hösten 2011 motionsyrkanden om resurser till djurskyddskontroller (bet. 2011/12:KU1 s. 48). Utskottet konstaterade då att regeringen i budgetpropositionen för 2012 hade angett att de övergångs- och omställningsproblem som uppstod när länsstyrelserna tog över djurskyddskontrollen från kommunerna 2009 hade hanterats väl och att de omfattande ärendebalanserna i stort sett hade åtgärdats, även om fortsatta problem med de tekniska och administrativa stödsystemen för djurskyddskontrollen hade rapporterats. Utskottet förutsatte att regeringen noggrant skulle följa utvecklingen på området för att säkerställa att kvaliteten på djurskyddskontrollen upprätthålls. Utskottet var dock inte då berett att förorda några tillkännagivanden till regeringen om en ändrad fördelning av anslag till djurskyddskontroller och om förstärkta resurser till djurskyddskontroller. Utskottet avstyrkte motionsyrkandena.

Även hösten 2012 behandlade utskottet ett motionsyrkande om resurser till djurskyddskontroller (bet. 2012/13:KU1 s. 44). Utskottet konstaterade att regeringen bl.a. hade uppgett att antalet djurskyddskontroller hade ökat under 2011 och att andelen planerade kontroller hade ökat. Utskottet förutsatte alltså att regeringen noggrant skulle följa utvecklingen på området för att säkerställa att kvaliteten på djurskyddskontrollen upprätthölls. Detta inte minst mot bakgrund av att många länsstyrelser hade prioriterat ned tillsynen över djurhälsopersonalen. Utskottet var dock inte berett att förorda några tillkännagivanden till regeringen om ett återinförande av kontrollavgifter vid djurskyddskontroller och avstyrkte motionsyrkandet.

Hösten 2013 behandlade utskottet ett antal motioner om ytterligare resurser till djurskyddet, bl.a. genom att återinföra kontrollavgifter vid djurskyddskontroller (bet. 2013/14:KU1 s. 49 f.). Utskottet konstaterade att regeringen hade uppgett att antalet djurskyddskontroller under 2012 hade varit ungefär lika många som under 2011 och att andelen planerade kontroller hade ökat. Utskottet förutsatte alltså att regeringen noggrant följde utvecklingen på området för att säkerställa att kvaliteten på djurskyddskontrollerna upprätthölls. I dagsläget var utskottet dock inte berett att förorda några tillkännagivanden till regeringen om att återinföra kontrollavgifter vid djurskyddskontroller och avstyrker därmed motionerna. I denna del finns i betänkandet en reservation (S, V).

Våren 2015 behandlade utskottet regeringens proposition Statens stöd till dagspressen (bet. 2014/15:KU12). I propositionen lämnade regeringen förslag till ändringar av några bestämmelser i presstödsförordningen som reglerar driftsstödet till dagstidningar i syfte att anpassa regelverket till de förändrade tekniska och ekonomiska förutsättningar som dagspressen står inför.



Därutöver angavs att regeringen avsåg att återkomma med förslag om stödet till storstadstidningar och stödnivåerna för hög- och medelfrekventa dagstidningar. Konstitutionsutskottet föreslog att riksdagen skulle godkänna regeringens förslag. Därutöver föreslog utskottet att riksdagen skulle tillkännage för regeringen som sin mening vad utskottet anförde bl.a. om att inom ramen för det befintliga anslaget öka driftstödet för lågfrekventa dagstidningar. I betänkandet finns i denna del en reservation (SD). Riksdagen beslutade i enlighet med utskottets förslag (rskr. 2014/15:195).

I budgetpropositionen föreslås bl.a. att riksdagen ska anta regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2015:000) om ändring i radio- och tv-lagen (2010:696). Förslaget innebär en ändring av en redan beslutad ändring i 13 kap. 30 §. Hösten 2015 behandlade utskottet regeringens proposition Några ändringar i radio- och tv-lagen (prop. 2014/15:118). I propositionen föreslog regeringen ändringar i bl.a. 13 kap. 30 § radio- och tv-lagen med ikraftträdande den 1 januari 2016. Utskottet föreslog att riksdagen skulle anta regeringens förslag till lag om ändring i radio- och tv-lagen (bet. 2015/16:KU2). Riksdagen beslutade i enlighet med utskottets förslag (rskr. 2015/16:12). Den beslutade lagen utfärdades av regeringen den 12 november 2015 och kungjordes den 24 november 2015 (SFS 2015:662).

### **Utskottets ställningstagande**

I detta ställningstagande behandlar konstitutionsutskottet samtliga förslag som tas upp i förslagspunkten Anslag m.m. för 2016 inom utgiftsområde 1.

#### *Anslagen inom utgiftsområdet*

Den 25 november 2015 behandlade riksdagen finansutskottets betänkande om bl.a. utgiftsramarna för 2016 (bet. 2015/16:FiU1, rskr. 2015/16:51). Riksdagen beslutade att bifalla regeringens förslag till utgiftsramar för 2016, vilket innebär att utgifterna för utgiftsområde 1 Rikets styrelse högst får uppgå till sammanlagt 12 717 244 000 kronor. Som har framgått av redogörelsen för budgetprocessen i riksdagen i inledningen av detta betänkande bygger konstitutionsutskottets fortsatta behandling av anslagsfördelningen för 2016 på förutsättningen att den ram som riksdagen har fastställt inte får överskridas och att ställningstagandet till anslagen ska göras genom *ett* beslut.

Utskottet välkomnar de föreslagna årliga tillskotten för dels länsstyrelsernas miljöarbete och arbete med mottagande och bosättning av nyanlända, dels arbetet med att värna demokratin mot våldsbejakande extremism. När det gäller Datainspektionens arbete konstaterar utskottet att regeringen tillför anslaget en årlig ökning om 4 000 000 kronor för att myndigheten ska kunna fullgöra sitt uppdrag samt upprätthålla kvalitet och effektivitet i verksamheten. Utskottet noterar vidare att regeringen i en tidigare avisering prioriterat arbetet med romsk inkludering, bl.a. genom att anslaget tillförs en årlig ökning om 13 000 000 kronor. Sammantaget delar utskottet de

bedömningar som regeringen gör i budgetpropositionen när det gäller anslagsfördelningen och satsningarna inom utgiftsområdet.

När det gäller frågan om kommuners anslutning till förvaltningsområdena för meänkieli, samiska och finska noterar utskottet att regeringen synes angelägen om att säkerställa att den positiva utvecklingen av de nationella minoriteternas rättigheter fortsätter framöver och att för att säkerställa detta kommer bl.a. lagen om nationella minoriteter och minoritetsspråk att ses över. Utskottet förutsätter att regeringen även under pågående översyn kommer att värna arbetet inom förvaltningsområdena. Utskottet är dock inte berett att förorda något tillkännagivande till regeringen i denna del.

När det gäller frågan om ytterligare resurser till länsstyrelsernas djurskydd konstaterar utskottet att regeringen har uppgett att antalet djurskyddskontroller under 2014 har ökat jämfört med 2013 och att mer resurser används för djurskyddsarbetet än de som tillförts sedan förstatligandet av djurskyddskontrollen. Utskottet förutsätter alltså att regeringen noggrant följer utvecklingen på området för att säkerställa att kvaliteten på djurskyddskontrollerna upprätthålls. Utskottet är inte heller i denna del berett att förorda något tillkännagivande till regeringen.

Sammantaget tillstyrker utskottet regeringens, riksdagsstyrelsens respektive Riksdagens ombudsmäns (JO) förslag om anslag för 2016 (prop. 2015/16:1 utg.omr. 1 punkterna 12, 18 och 20) och avstyrker motionerna 2015/16:289 (M), 2015/16:2227 (SD), 2015/16:2504 (M) yrkandena 1–6, 2015/16:2712 (KD) yrkande 1, 2015/16:3034 (C), 2015/16:3040 (C), 2015/16:3163 (FP) och 2015/16:3189 (C).

Utskottets förslag till anslagsfördelning finns i *bilaga 4*.

#### *Regeringens och riksdagsstyrelsens lagförslag*

Utskottet ställer sig bakom de överväganden som görs i budgetpropositionen. När det gäller föreslagna ändringar i lagen (1991:1559) med föreskrifter på tryckfrihetsförordningens och yttrandefrihetsgrundlagens områden föreslår utskottet en smärre ändring. I andra dels-satsen i ingressen ska punkten i föreslagen lydelse av en rubrik tas bort. Därmed tillstyrker utskottet delvis regeringens förslag till lag om ändring i lagen med föreskrifter på tryckfrihetsförordningens och yttrandefrihetsgrundlagens områden (prop. 2015/16:1 utg.omr. 1 punkt 1). När det gäller föreslagna ändringar i radio- och tv-lagen (2010:696) föreslår utskottet några smärre ändringar. I 9 kap. 6 § tredje stycket ska benämningen ”radio-” ersättas av benämningen ”radio”. I 17 kap. 11 § första stycket 5 respektive 7 ska dessutom hänvisningarna ”(9 kap. 13 och 5 §§)” respektive ”(16 kap. 58 §§)” ersättas av hänvisningarna ”(9 kap. 1–3 och 5 §§)” respektive ”(16 kap. 5–8 §§)”. Därmed tillstyrker utskottet delvis regeringens förslag till lag om ändring i radio- och tv-lagen (prop. 2015/16:1 utg.omr. 1 punkt 3). Övriga lagförslag tillstyrks av utskottet (prop. 2015/16:1 utg.omr. 1 punkterna 2, 4 och 13).

När det gäller regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2015:000) om ändring i radio- och tv-lagen (2010:696) noterar utskottet att lagen som ändras utfärdades av regeringen den 12 november 2015 och kungjordes den 24 november 2015 (SFS 2015:662).

Slutligen kan nämnas att vid genomgången av lagförslagen har utskottet uppmärksammat att i 16 kap. 3 § första stycket förslag till lag om ändring i radio- och tv-lagen (2010:696) är texten i vänsterspalten med nuvarande lydelse inte korrekt återgiven. I första stycket hänvisas bl.a. till 4 kap. 9 § 14 respektive 11 kap. 3 § andra stycket 13, 58. Dessa hänvisningar ska rätteligen vara 4 kap. 9 § 1–4 respektive 11 kap. 3 § andra stycket 1–3, 5–8. Utskottet noterar dock att aktuella hänvisningar är korrekt återgivna i högerspalten med föreslagen lydelse.

#### *Finansiering av ett nytt utvecklingsstöd på medieområdet*

I budgetpropositionen föreslås vidare att riksdagen bemyndigar regeringen att under 2016 för anslaget 8.1 Presstöds besluta om bidrag som medför behov av framtida anslag på högst 70 000 000 kronor 2017 och 2018 (prop. 2015/16:1 utg.omr. 1 punkt 8).

Utskottet delar regeringens bedömning att ett nytt utvecklingsstöd för tryckta allmänna nyhetstidningar bör införas i syfte att ge förutsättningar för en långsiktig utveckling av elektroniska publiceringstjänster.

När det gäller själva bemyndigandet bör det enligt utskottet justeras något så att det tydligt framgår att det framtida anslaget får uppgå till sammantaget högst 70 000 000 kronor för åren 2017 och 2018. Därmed tillstyrker utskottet delvis regeringens förslag till bemyndigande (prop. 2015/16:1 utg.omr. 1 punkt 8).

#### *Föreslagna ändringar när det gäller presstödet*

Utskottet välkomnar förslaget om förändrad stödtrappa för lågfrekventa dagstidningar och delar i stort regeringens bedömningar i denna del (se avsnittet Presstödet nedan). Även när det gäller förslagen om avskaffande av det särskilda extrastödet för storstadstidningar och om förändrad stödtrappa för hög- och medelfrekventa dagstidningar delar utskottet de bedömningar som regeringen gör i budgetpropositionen i dessa delar. Sammantaget tillstyrker utskottet regeringens förslag i redovisade delar (prop. 2015/16:1 utg.omr. 1 punkterna 9–11).

#### *Övriga delar*

I övrigt tillstyrker utskottet de förslag som regeringen, riksdagsstyrelsen och Riksdagens ombudsmän (JO) har lagt fram (prop. 2015/16:1 utg.omr.1 punkterna 7, 14–17 och 19).

## Regeringskansliets organisation

**Utskottets förslag i korthet**

Riksdagen avslår ett motionsyrkande om Regeringskansliets organisering.

Jämför särskilt yttrande 5 (V).

**Motionen**

Håkan Svenneling m.fl. (V) efterlyser i kommittémotion 2015/16:377 yrkande 1 en samordning av alla landsbygds- och regionalpolitiska frågor i Regeringskansliet. Motionärerna anför bl.a. att regionernas framtid i hög grad beror på vilka insatser som staten beslutar om inom olika politikområden. Ansvaret för landsbygds- och regionalpolitiken ligger i dag på flera departement, vilket motionärerna menar är olyckligt. En bättre samordning av alla politikområden som rör landsbygdens utveckling menar de är nödvändig. Därför bör regeringen få i uppdrag att samordna alla landsbygds- och regionalpolitiska frågor i Regeringskansliet. Detta bör enligt motionärerna riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

**Tidigare behandling**

Konstitutionsutskottet har flera gånger behandlat motioner om Regeringskansliets organisering och frågor som hänger samman med detta. Senast vid förra årets budgetbehandling ansåg utskottet att riksdagen inte har till uppgift att fatta beslut i frågor som rör Regeringskansliets organisering och avstyrkte ett motionsyrkande (bet. 2014/15:KU1 s. 42). I denna del finns i betänkandet en reservation (V).

**Utskottets ställningstagande**

Konstitutionsutskottet anser alljämt att riksdagen inte har till uppgift att fatta beslut i frågor som rör Regeringskansliets organisering. Därmed avstyrks motion 2015/16:377 (V) yrkande 1.

## Utrikesförvaltningens organisation m.m.

### Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår två motionsyrkanden om utrikesförvaltningens organisation m.m.

Jämför särskilda yttranden 6 (SD) och 7 (V).

### Motionerna

I kommittémotion 2015/16:128 yrkande 1 begär Hans Linde m.fl. (V) att riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att regeringen bör uppgradera det svenska generalkonsulatet i Jerusalem till ambassad. Motionärerna anför bl.a. att i och med att Sverige erkänt Palestina som stat vore det på sin plats att uppgradera det svenska generalkonsulatet i Jerusalem till ambassad.

Julia Kronlid (SD) yrkar i motion 2015/16:2105 att Sverige öppnar en fullvärdig ambassad i Libanon. Motionären framhåller bl.a. att på grund av det oroliga läget i Syrien är verksamheten vid Sveriges ambassad i Damaskus begränsad och den utsända personalen är baserad i Beirut. Enligt motionären bör den svenska bestickningen i Beirut uppgraderas till en fullvärdig ambassad med ansvar för Libanon och Syrien. Detta bör enligt motionären riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

### Tidigare behandling

Ärenden om Sveriges representation i utlandet hör sedan 2001 till utgiftsområde 1 och bereds därför av konstitutionsutskottet. Utskottet har framhållit att det är angeläget att utrikesfrågorna i största möjliga utsträckning ges en sammanhållen behandling och att, i den mån det behövs, det kommer att ge utrikesutskottet tillfälle att yttra sig vid beredningen av budgetfrågor som berör utrikesförvaltningen (bet. 2000/01:KU23 s. 49).

Konstitutionsutskottet har vid flera tillfällen avstyrkt motioner om utrikesförvaltningens organisation och förändringar inom utrikesrepresentationen på samma grund som utskottet enligt ovan avstyrkt motioner om Regeringskansliets organisering. Senast vid förra årets budgetbehandling ansåg utskottet att riksdagen inte har till uppgift att fatta beslut i frågor som rör utrikesförvaltningens organisation och förändringar inom utrikesrepresentationen och avstyrkte fyra motionsyrkanden (bet. 2014/15:KU1 s. 44). I denna del finns i betänkandet en reservation (V).

### Utrikesutskottets yttrande

Utrikesutskottet har i ett yttrande, som finns i bilaga 6, lämnat synpunkter på bl.a. ovan redovisade motioner.

Utskottet konstaterar att beslutskompetensen enligt regeringsformen ligger hos regeringen eller hos de myndigheter som ligger under regeringen när det gäller frågor som rör Regeringskansliets och utrikesförvaltningens organisation och rekrytering av personal samt fördelningen av resurser inom utrikesförvaltningen. I denna del understryker utskottet dock vikten av att regeringen löpande samråder med riksdagen om den strategiska utvecklingen av Sveriges utrikesrepresentation. Utskottet framhåller att etablering alternativt stängning av en utlandsmyndighet påverkar Sveriges internationella relationer och medför kostnader. Det är därför enligt utskottet viktigt att sådana beslut är långsiktiga och bygger på väl förankrade strategier. Mot denna bakgrund anser utskottet att regeringen bör återkomma till utskottet med mer information om eventuella förändringar av utlandsorganisationen när sådana finns att delge.

Sammantaget föreslår utskottet att konstitutionsutskottet avstyrker motionerna 2015/16:128 (V) yrkande 1 och 2015/16:2105 (SD). I denna del finns en avvikande mening (SD) och ett särskilt yttrande (V).

### Utskottets ställningstagande

Konstitutionsutskottet anser alltjämt att riksdagen inte har till uppgift att fatta beslut i frågor som rör utrikesförvaltningens organisation och förändringar inom utrikesrepresentationen. Därmed avstyrks motionerna 2015/16:128 (V) yrkande 1 och 2015/16:2105 (SD).

## Frågor om statsrådets ekonomiska villkor

### Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår två motionsyrkanden om statsråds ekonomiska villkor.

### Motionerna

I motion 2015/16:120 i denna del yrkar Jeff Ahl (SD) att riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att frysa statsrådets löner på den nuvarande nivån fram till dess att lärarnas snittlön i grund- och gymnasieskolan är hälften av en riksdagsledamots lön. Motionären anför bl.a. att en bra skola förutsätter kompetenta lärare med rimliga löner. Ett beslut om frysta löner för statsråd kan enligt motionären sätta press på regeringen och riksdagen att agera i frågan.

Jeff Ahl (SD) yrkar i motion 2015/16:2031 yrkande 2 att riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att avgångna regeringsföreträdare ska omfattas av samma villkor som medborgare med a-kassa. Motionären anför bl.a. att före detta politiker inte bör ha förmånligare avtal än gemene man.

## Gällande ordning

Av 1 § lagen (1991:359) om arvoden till statsråden m.m. följer att arvoden till statsråden ska betalas månadsvis med ett belopp som fastställs av Statsrådsarvodesnämnden. Nämnden beslutar också om avgångsersättning till statsråd. Jämför Riksdagens arvodesnämnd som fastställer riksdagsledamöternas arvoden.

Statsrådsarvodesnämnden är en myndighet under riksdagen och dess verksamhet styrs av bestämmelserna i lagen om arvoden till statsråden m.m. och i lagen (2012:881) med instruktion för Statsrådsarvodesnämnden.

Arvodet till statsråden omprövas normalt en gång per år. För statsministern är arvodet 160 000 kronor per månad och för övriga statsråd 127 000 kronor per månad. Ett statsråd, som också är riksdagsledamot, får inte arvode för riksdagsuppdraget under statsrådsperioden.

Med avgångsersättning åsyftas den ersättning som betalas till ett statsråd som avgår vid regeringsombildning utan att få någon ny anställning eller utan att kunna falla tillbaka på någon anställning eller jämförlig verksamhet (jfr prop. 1981/82:174, bet. 1981/82:AU27, rskr. 1981/82:443). Avgångsersättning betalas ut månadsvis så länge som det förutvarande statsrådet inte får någon inkomst av förvärvsarbete, dock i regel längst under tolv månader.

Av nämndens riktlinjer framgår att avgångsersättningens storlek ska svara mot det arvode som den avgående skulle ha fått som statsråd. Ersättningarna betalas ut månadsvis av Regeringskansliet och är pensionsgrundande. Ersättningen ska minskas med vad ett statsråd dels får i ersättning med anledning av anställning, uppdrag eller liknande verksamhet, dels får eller har rätt att få i pension eller liknande.

## Tidigare behandling

Utskottet har tidigare behandlat motioner om förändringar i systemet för fastställande av riksdagsledamöternas arvoden.

Våren 2011 konstaterade utskottet att olika system för bestämningen av arvodet har prövats genom åren (bet. 2010/11:KU19 s. 15). Utskottet ansåg då att en ordning med en fristående nämnd som fastställer arvodet, till skillnad från bl.a. en ordning där riksdagsledamöterna själva bestämmer sina arvoden, har fungerat väl. Utskottet vidhöll därför sitt tidigare ställningstagande om formerna för bestämmande av riksdagsledamöternas arvoden.

Utskottet har därefter vid flera tillfällen avstyrkt motioner om riksdagsledamöternas arvoden. Senast våren 2015 konstaterade utskottet att frågor med koppling till bl.a. lagen (1994:1065) om ekonomiska villkor för riksdagens ledamöter och lagen (1989:185) om arvode m.m. för uppdrag inom riksdagen, dess myndigheter och organ nyligen hade varit föremål för utredning utan att utredaren funnit skäl att lämna några förslag om ändrade regler för fastställande av riksdagsledamöternas arvoden (bet. 2014/15:KU6 s. 6 f.). Utskottet vidhöll sina tidigare ställningstaganden och avstyrkte motionerna.

### Utskottets ställningstagande

Utskottet, som anser att en ordning med en fristående nämnd som fastställer statsrådets arvoden och beslutar om avgångsersättning fungerar väl, avstyrker motion 2015/16:120 (SD) i denna del och motion 2015/16:2031 (SD) yrkande 2.

### Presstödet

#### Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår ett motionsyrkande om att fullfölja presstödsutredningens förslag och två motioner om att avskaffa presstödet.

### Motionerna

Tuve Skånberg m.fl. (KD) yrkar i kommittémotion 2015/16:2712 yrkande 2 att riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att fullfölja Presstödskommitténs förslag i enlighet med riksdagens beslut. Motionärerna anför bl.a. att de ekonomiska förutsättningarna för dagspressen måste förbättras. I denna del framhåller motionärerna ett avskaffande av reklamskatten och en ny försöksverksamhet med samdistribution av tidningar och post.

I motion 2015/16:1241 yrkar Christian Holm Barenfeld och Margareta Cederfelt (båda M) att riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att regeringen bör avskaffa presstödet och förenkla möjligheterna att driva medieföretag. Motionärerna anser att presstödet i Sverige var en tillfällig lösning som infördes för över 40 år sedan men att presstödet nu snedvrider mediemarknaden, inte bara när det gäller enskilda dagstidningar utan hela medieutrymmet, och i förlängningen kan vara ett hinder för utvecklingen. Motionärerna anser att det skulle vara en positiv utveckling för Sveriges medier om riksdagen beslutar att avveckla presstödet under exempelvis en tvåårsperiod.

Även Martin Kinnunen (SD) yrkar i motion 2015/16:3060 att riksdagen tillkännager för regeringen att presstödet ska avskaffas. Motionären anför bl.a. att presstödet till följd av den digitala utvecklingen har spelat ut sin roll på medieområdet.

### Propositionen

Av propositionen framgår att regeringen avser att ta ytterligare steg i avskaffandet av reklamskatten för bl.a. dagspressen genom att sänka skatten med motsvarande 20 miljoner kronor fr.o.m. 2017 och med ytterligare 20 miljoner kronor fr.o.m. 2019 (prop. 2015/16:1 avsnitt 6.30 s. 320). Hur det stegvisa avskaffandet ska utformas behöver enligt regeringen analyseras



närmare och regeringen avser därför att under 2016 återkomma till riksdagen med ett förslag om en sänkning av skatten.

När det gäller distributionsfrågan anför regeringen att digitaliseringen av samhället har lett till förändrade kommunikationsmönster, vilket bl.a. avspeglas i sjunkande brevvolymer på den svenska postmarknaden (prop. 2015/16:1 utg.omr. 22 s. 123). Regeringen framhåller att postmarknaden är en marknad i förändring och att det är nödvändigt att säkerställa att postlagstiftningen är ändamålsenlig, både i dagens digitaliserade samhälle och för framtiden. Av propositionen framgår vidare att för att se till att det även fortsatt kommer finnas en posttjänst av god kvalitet i hela landet, som är kostnadseffektiv och i så stor utsträckning som möjligt motsvarar hushållens och företagens behov, har regeringen gett en särskild utredare i uppdrag att se över postlagstiftningen för att bedöma om den motsvarar rådande och framtida behov i ett digitaliserat samhälle och utifrån detta föreslå åtgärder (dir. 2015:87). Utredningen ska slutredovisa sitt uppdrag senast den 31 maj 2016.

### **Avslutade och pågående utredningar**

I december 2011 fick en parlamentariskt sammansatt kommitté – Presstödskommittén – i uppdrag att göra en översyn av det statliga stödet till dagspressen och lämna förslag till utformningen av ett framtida stödsystem. Presstödskommittén överlämnade i september 2013 sitt slutbetänkande Översyn av det statliga stödet till dagspressen (SOU 2013:66). I betänkandet finns en redovisning av kommitténs överväganden och förslag om ett framtida statligt stöd till dagspressen.

Den 5 mars 2015 beslutade regeringen att ge en särskild utredare i uppdrag att analysera behovet av nya mediepolitiska insatser när presstödet i dess nuvarande form upphör (dir. 2015:26). Utredaren ska enligt direktiven med utgångspunkt i den ovannämnda analysen lämna förslag till utformning av nya mediepolitiska verktyg. Uppdraget ska redovisas slutligt senast den 30 april 2016.

Utredningen, som antagit namnet Medieutredningen, överlämnade i oktober 2015 delbetänkandet Medieborgarna & medierna En digital värld av rättigheter, skyldigheter – möjligheter och ansvar (SOU 2015:94). I delbetänkandet lämnas en analys av det svenska medielandskapet utifrån ett medborgarperspektiv.

### **Tidigare behandling**

Konstitutionsutskottet har behandlat motioner om avveckling av presstödet vid flera tillfällen. Motionerna har avstyrkts och utskottet har bl.a. framhållit att ett statligt presstöd är av väsentlig betydelse för att motverka koncentrationstendenser och upprätthålla mångfalden inom dagspressen (se t.ex. bet. 2005/06:KU1 s. 31).

De senaste åren har utskottet noterat det pågående arbetet med Presstödskommitténs betänkande, vars resultat enligt utskottet inte borde föregripas (se t.ex. bet. 2013/14:KU1 s. 65). Mot denna bakgrund har motioner om förändringar av det nuvarande presstödsystemet avstyrkts.

Hösten 2014 föreslog utskottet att riksdagen skulle tillkännage för regeringen vad utskottet anförde om att några av Presstödskommitténs förslag skulle vara genomförda tidigare än 2017 (bet. 2014/15:KU1 s. 49 f.). Därmed avstyrktes två motioner om en avveckling av presstödet.

Konstitutionsutskottet behandlade under våren 2015 regeringens propositionen Statens stöd till dagspressen (prop. 2014/15:88). I samband med beredningen av propositionen behandlade utskottet en motion om utredning av frågan om avskaffande av presstödet (bet. 2014/15:KU12 s. 24 f.). I sitt ställningstagande vidhöll utskottet sina tidigare ställningstaganden om behovet av ett statligt stöd till dagspressen och avstyrkte motionen. I denna del finns i betänkandet en reservation (SD).

I propositionen Statens stöd till dagspressen gjorde regeringen bedömningen att vissa av bestämmelserna i presstödsförordningen som reglerar driftsstödet till dagstidningar borde ändras så att regelverket anpassas till de förändrade tekniska och ekonomiska förutsättningarna som dagspressen står inför. Regeringen föreslog att alla läsartäkter ska behandlas likvärdigt vid beräkningen av driftsstödet till dagstidningar. Vidare föreslogs att villkoret om andelen abonnerad upplaga och den s.k. editionsregeln skulle ändras och att möjligheten till begränsat driftsstöd när en tidnings täckningsgrad överstiger den tillåtna skulle utökas. Regeringen föreslog även att möjligheten till begränsat driftsstöd för tidningar som delvis är skrivna på finska skulle utökas. Därutöver avsåg regeringen att återkomma med förslag om stödet till storstadstidningar och stödnivåerna för hög- och medelfrekventa dagstidningar. Slutligen föreslog regeringen att Presstödsnämnden skulle avvecklas. Enligt regeringen borde nämndens uppgifter inordnas inom Myndigheten för radio och tv, och inom denna myndighet borde en nämnd för presstöd inrättas som ett särskilt beslutsorgan. Organisationsförändringen borde enligt regeringen vara genomförd den 1 juli 2015. Föreslagna ändringar borde enligt regeringen träda i kraft den 1 juli 2015 respektive den 1 januari 2016. Regeringen bedömde att det under en övergångsperiod kommer att finnas ett fortsatt behov av statligt presstöd med de förändringar som nu föreslogs.

Konstitutionsutskottet föreslog att riksdagen skulle godkänna regeringens förslag. Därutöver föreslog utskottet att riksdagen skulle tillkännage för regeringen som sin mening vad utskottet anförde om initiativ som syftar till att en ny försöksverksamhet inleds med samdistribution av tidningar och post med möjlighet för fler aktörer än Posten AB att delta. Vidare föreslog utskottet att riksdagen skulle tillkännage för regeringen som sin mening vad utskottet anförde om möjligheten att stegvis påbörja processen med att avveckla reklamskatten för dagspressen. Utskottet föreslog också att riksdagen skulle tillkännage för regeringen som sin mening vad utskottet anförde om att

presstödsförordningens giltighetstid borde förlängas t.o.m. den 31 december 2019 under förutsättning att förlängningen godkänns av Europeiska kommissionen. Dessutom föreslog utskottet att riksdagen skulle tillkänna för regeringen som sin mening vad utskottet anförde om att Presstödskommitténs fyra huvudförslag om samdistribution av tidningar och post, avskaffande av reklamskatten, en ny stödtrappa för hög- och medelfrekventa dagstidningar och ett nytt omställningsstöd, med beaktande av de olika tidsperspektiv som måste anläggas för förslagens genomförande, bör ses som delar av en sammanhållen presstödspolitik och hanteras samordnat.

Slutligen föreslog utskottet att riksdagen skulle tillkänna för regeringen som sin mening vad utskottet anförde om att inom ramen för det befintliga anslaget öka driftsstödet för lågfrekventa dagstidningar. I denna del anförde utskottet bl.a. att stödintensiteten för lågfrekventa dagstidningar är betydligt högre än för hög- och medelfrekventa dagstidningar och att det ekonomiska utrymmet inom anslaget för presstödet är begränsat. Mot bakgrund av det anförda ansåg utskottet att de ändringar av stödet för lågfrekventa dagstidningar som Presstödskommittén föreslagit inte borde genomföras. Utskottet konstaterade dock att även de lågfrekventa dagstidningar som är berättigade till driftsstöd befinner sig i en ekonomiskt svår situation och att det därför finns skäl att inom ramen för det befintliga anslaget även öka driftsstödet för lågfrekventa dagstidningar. Närmare hur en sådan ökning av driftsstödet ska utformas får enligt utskottet utredas, och regeringen får därefter återkomma till riksdagen i denna del.

I betänkandet finns tre reservationer (SD) och ett särskilt yttrande (SD). Riksdagen beslutade i enlighet med utskottets förslag (rskr. 2014/15:195).

### **Utskottets ställningstagande**

Konstitutionsutskottet vidhåller sina tidigare ställningstaganden om behovet av ett statligt stöd till dagspressen och avstyrker motionerna 2015/16:1241 (M) och 2015/16:3060 (SD).

Av redovisningen ovan följer att utskottet våren 2015 föreslog att riksdagen skulle tillkänna för regeringen som sin mening vad utskottet anförde bl.a. om initiativ som syftar till att en ny försöksverksamhet inleds med samdistribution av tidningar och post med möjlighet för fler aktörer än Posten AB att delta, om möjligheten att stegvis påbörja processen med att avveckla reklamskatten för dagspressen och om att inom ramen för det befintliga anslaget öka driftsstödet för lågfrekventa dagstidningar. Det följer vidare att riksdagen beslutade i enlighet med utskottets förslag och att det i den nu aktuella budgetpropositionen aviseras att regeringen avser att ta ytterligare steg i avskaffandet av reklamskatten för bl.a. dagspressen genom att sänka skatten.

Utskottet välkomnar det stegvisa avskaffandet av reklamskatten som regeringen aviserat och förutsätter att regeringen även beaktar vad utskottet gett tillkänna om samdistribution av tidningar och post. När det gäller

driftsstödet för lågfrekventa dagstidningar föreslår regeringen i budgetpropositionen höjda stödnivåer för dagstidningar som kommer ut två gånger per vecka och en jämnare stödtrappa för dagstidningar som kommer ut en eller två gånger per vecka. Som redovisats tidigare i betänkandet välkomnar utskottet regeringens förslag i denna del. Utskottet konstaterar dock att riksdagens tillkännagivande om ett ökat driftsstöd för lågfrekventa dagstidningar rör både endags- och tvådagartidningar, att regeringens förslag om en jämnare stödtrappa för endagstidningar i sig inte innebär ett ökat driftsstöd för dessa tidningar och att tillkännagivandet därmed inte är tillgodosett fullt ut. Sammantaget är utskottet dock inte berett att nu förorda ytterligare tillkännagivanden till regeringen och avstyrker därför motion 2015/16:2712 (KD) yrkande 2.

## Riksdagsförvaltningens årsredovisning

### Utskottets förslag i korthet

Riksdagen lägger redogörelsen till handlingarna.

### Redogörelsen

I redogörelse 2014/15:RS2 lämnas en redovisning av Riksdagsförvaltningens verksamhet under verksamhetsåret 2014 med bl.a. uppgifter om riksdagens personal och Riksdagsförvaltningens organisation. Med utgångspunkt i riksdagsordningen och lagen (2011:745) med instruktion för Riksdagsförvaltningen har riksdagsstyrelsen formulerat Riksdagsförvaltningens fem huvuduppdrag. Riksdagsförvaltningen ska skapa bästa möjliga förutsättningar för riksdagens och ledamöternas arbete genom att

- svara för ett väl fungerande stöd till arbetet i kammare och utskott m.m.
- svara för ett väl fungerande stöd och service till ledamöter och partikanslier
- främja kunskapen om riksdagen och dess arbete
- vårda och bevara riksdagens byggnader och samlingar
- vara en väl fungerande och framsynt myndighet och arbetsgivare.

Riksdagsförvaltningen redovisar resultatet fördelat på endast en verksamhetsgren: Stödet till den parlamentariska processen. Verksamheten redovisas fördelat på uppdragsområden där det anges hur arbetet inom dessa områden har bidragit till att Riksdagsförvaltningens övergripande mål uppfyllts. Enligt redogörelsen är bedömningen att Riksdagsförvaltningen under 2014 i allt väsentligt har fullgjort sina uppdrag så som de är formulerade i riksdagsordningen, i förvaltningens instruktion och övriga styrdokument samt i de särskilda beslut som riksdagsstyrelsen fattat.

**Utskottets ställningstagande**

Konstitutionsutskottet föreslår att riksdagen lägger redogörelsen till handlingarna.

## Reservationer

### 1. Målen för utgiftsområde 1, punkt 1 (M)

av Andreas Norlén (M), Annicka Engblom (M), Maria Abrahamsson (M) och Patrick Reslow (M).

#### *Förslag till riksdagsbeslut*

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 1 borde ha följande lydelse:

Riksdagen godkänner regeringens förslag till mål för demokratipolitiken och motionärernas förslag till mål för politiken för mänskliga rättigheter.

Därmed bifaller riksdagen proposition 2015/16:1 utgiftsområde 1 punkt 5 och motion

2015/16:2504 av Andreas Norlén m.fl. (M) yrkandena 7 och 8 samt avslår proposition 2015/16:1 utgiftsområde 1 punkt 6.

#### *Ställningstagande*

Genom regeringens förslag till lydelse av målet för politiken för mänskliga rättigheter exkluderas den svenska rättsliga dimensionen av de mänskliga rättigheterna och den långa tradition som har föregått dessa. Det gäller främst regleringen av mänskliga rättigheter i regeringsformen men även t.ex. bestämmelserna om tryck- och yttrandefrihet i tryckfrihetsförordningen och yttrandefrihetsgrundlagen. Vi anser att ett nytt övergripande mål för politiken för mänskliga rättigheter bör motsvara de långsiktiga mål som regeringen angett i de nationella handlingsplanerna för de mänskliga rättigheterna och som har till uppgift att säkerställa full respekt för de mänskliga rättigheterna i Sverige. Därför menar vi att lydelsen av det nya målet för politiken för mänskliga rättigheter bör vara att säkerställa full respekt för de mänskliga rättigheterna i Sverige. Redovisad formulering inrymmer väl intentionerna i det nuvarande målet för demokratipolitiken när det gäller mänskliga rättigheter samtidigt som den inte begränsas till internationella åtaganden. I likhet med regeringen anser vi att ett eget övergripande mål för politiken för mänskliga rättigheter innebär att lydelsen av det övergripande målet för demokratipolitiken behöver ändras. I denna del har vi inga invändningar mot regeringens förslag till ändrad lydelse.

Sammantaget bör riksdagen avslå regeringens förslag till lydelse av målet för politiken för mänskliga rättigheter och i stället godkänna vårt förslag till mål för politiken för mänskliga rättigheter samt godkänna regeringens förslag om ändrad lydelse av målet för demokratipolitiken.

**2. Anslag m.m. för 2016 inom utgiftsområde 1, punkt 2 (SD)**

av Jonas Millard (SD) och Fredrik Eriksson (SD).

*Förslag till riksdagsbeslut*

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 2 borde ha följande lydelse:

*a) Ändring i lagen med föreskrifter på tryckfrihetsförordningens och yttrandefrihetsgrundlagens områden*

=Utskottet.

*b) Ändring i tullagen*

=Utskottet.

*c) Ändring i radio- och tv-lagen*

=Utskottet.

*d) Ändring i lagen om ändring i radio- och tv-lagen*

=Utskottet.

*e) Finansiering av stöd till politiska partier*

=Utskottet.

*f) Finansiering av ett nytt utvecklingsstöd på medieområdet*

=Utskottet.

*g) Avskaffande av det särskilda extrastödet för storstadstidningar*

=Utskottet.

*h) Förändrad stödtrappa för hög- och medelfrekventa dagstidningar*

Riksdagen avslår proposition 2015/16:1 utgiftsområde 1 punkt 10.

*i) Förändrad stödtrappa för lågfrekventa dagstidningar*

Riksdagen avslår proposition 2015/16:1 utgiftsområde 1 punkt 11.

*j) Ändring i lagen om stöd till riksdagsledamöternas och partigruppernas arbete i riksdagen*

=Utskottet.

*k) Investeringsplaner för Riksdagsförvaltningen*

=Utskottet.

*l) Låneram för Riksdagsförvaltningen*

=Utskottet.

*m) Anslagsfinansiering av JO:s anläggningstillgångar*

=Utskottet.

*n) Fördelning av anslagen inom utgiftsområde 1*

Riksdagen anvisar anslagen för budgetåret 2016 inom utgiftsområdet i enlighet med specifikationen i bilaga 5.

Därmed bifaller riksdagen proposition 2015/16:1 utgiftsområde 1 punkterna 18 och 20 samt motion 2015/16:2227 av Jonas Millard och Fredrik Eriksson (båda SD), bifaller delvis proposition 2015/16:1 utgiftsområde 1 punkt 12 och avslår motionerna 2015/16:289 av Betty Malmberg (M), 2015/16:2504 av Andreas Norlén m.fl. (M) yrkandena 1–6, 2015/16:2712 av Tuve Skånberg m.fl. (KD) yrkande 1, 2015/16:3034 av Staffan Danielsson (C), 2015/16:3040 av Kerstin Lundgren (C), 2015/16:3163 av Mathias Sundin m.fl. (FP) och 2015/16:3189 av Per-Ingvar Johnsson m.fl. (C).

### *Ställningstagande*

Vi delar inte utskottets bedömning om anslagsnivån för anslaget 3:1 Sametinget. Detta anslag bör ökas med 8 000 000 kronor för Sametingets arbete med delaktighet och självbestämmande. Vidare delar vi inte utskottets bedömning av nivån på anslaget 4:1 Regeringskansliet m.m. Detta anslag bör minska med 300 000 000 kronor. Regeringen med Regeringskansliet bör i egenskap av styrande föregå med gott exempel och klara sig med färre medel.

Vidare delar vi inte heller utskottets bedömning av nivån på anslaget 5:1 Länsstyrelserna m.m. Detta anslag bör öka med 20 000 000 kronor och avse länsstyrelsernas arbete med djurskyddskontroller. Vi anser vidare att de 20 000 000 kronor som regeringen föreslår ska tillföras anslaget för länsstyrelsernas arbete med mottagande och bosättning av nyanlända omlokaliseras och i stället används för att förbättra länsstyrelsernas interna arbete. Som exempel i denna del kan nämnas kortare handläggningstider och regelförenklingar.

Vi delar inte heller utskottets bedömning av nivån på anslaget 6:6 Stöd till politiska partier. De politiska partierna bör i större grad finansiera sin egen verksamhet och därför bör detta anslag minska med 17 120 000 kronor. Vidare anser vi att anslaget 7:2 Åtgärder för den nationella minoriteten romer ska minska med 14 500 000 kronor. Det är olyckligt att en enskild satsning bär en sådan tydlig etnisk prägel. Den särskilda satsningen på den nationella minoriteten romer bör därför skrotas.

Slutligen delar vi inte utskottets bedömning om anslagsnivån för anslaget 8:1 Presstödet. Detta anslag bör minska med 283 560 000 kronor. Presstödet behöver reformeras. För att underlätta en sänkning av presstödet föreslår Sverigedemokraterna dock förbättringar inom andra områden. Bland annat att reklamskatten för dagspressen och periodiska publikationer avskaffas.

Sammantaget yrkar vi att riksdagen anvisar anslagen för budgetåret 2016 inom utgiftsområde 1 i enlighet med specifikationen i *bilaga 5*. Det innebär att riksdagen bifaller dels riksdagsstyrelsens och Riksdagens ombudsmäns (JO) förslag om anslag för 2016 (prop. 2015/16:1 utg.omr. 1 punkterna 18 och 20),



dels motion 2015/16:2227 (SD), delvis bifaller regeringens förslag om anslag för 2016 (prop. 2015/16:1 utg.omr. 1 punkt 12) och avslår motionerna 2015/16:289 (M), 2015/16:2504 (M) yrkandena 1–6, 2015/16:2712 (KD) yrkande 1, 2015/16:3034 (C), 2015/16:3040 (C), 2015/16:3163 (FP) och 2015/16:3189 (C).

Eftersom vi föreslår en minskning av anslaget 8:1 Presstöd bör inte förändrade stödtrappor införas för hög-, medel- och lågfrekventa dagstidningar. Regeringens förslag i dessa delar bör därför avslås av riksdagen (prop. 2015/16:1 utg.omr. 1 punkterna 10 och 11).

I övriga delar står vi bakom utskottets förslag.

## Särskilda yttranden

### 1. Anslag m.m. för 2016 inom utgiftsområde 1, punkt 2 (M)

Andreas Norlén (M), Annicka Engblom (M), Maria Abrahamsson (M) och Patrick Reslow (M) anför:

Riksdagen beslutade den 25 november 2015 om ramar för statsbudgetens utgiftsområden och om en beräkning av statens inkomster. I motionen Sverige kan mer – Politik som bryter det nya utanförskapet (2015/16:3043) presenteras Moderaternas budgetförslag och riktlinjer för den ekonomiska politiken.

Sverige beskrivs ofta som ett av världens bästa länder att leva och växa upp i. Men Sverige står inför flera stora utmaningar framöver. Trots att fler vill arbeta är trösklarna in i arbete fortfarande höga för dem med låga inkomster. Vi ser ett nytt utanförskap växa fram som genom långvarig strukturell arbetslöshet drabbar unga människor och utrikes födda särskilt hårt. Dessutom ställer en allt tuffare internationell konkurrens höga krav på våra företag och deras jobbskapande. Det här är avgörande framtidsfrågor för Sverige.

Budgetpropositionen visar på en regering som står handfallen inför de viktiga utmaningar Sverige står inför och som inte förmår ta vara på de goda förutsättningar vi har. Regeringens politik med stora skatthöjningar på jobb och företagande riskerar att leda till att Sveriges jobbtillväxt bromsas, och försämrar också möjligheterna till en god integration genom att höja trösklarna in till arbetsmarknaden. Det här är fel väg för Sverige.

Vi moderater står för en annan väg. Vårt mål är att öka välbördet och tryggheten för alla medborgare i Sverige. De reformförslag vi presenterar är därför fokuserade på hur jobben ska bli fler. Vi vill minska utanförskapet och stärka incitamenten till att arbeta genom att stå upp för rimliga skattenivåer, stärka investeringar i utbildning och infrastruktur och värna företagsklimatet. Fler i arbete är avgörande för att få mer kunskap i skolan, högre kvalitet i välfärden och ett starkare Sverige.

Riksdagen har ställt sig bakom regeringens förslag till utgiftsramar, beräkning av statens inkomster och inriktning på budgetpolitiken. I enlighet med riksdagens rambeslutsprocess ställs regeringens budgetförslag och oppositionspartiernas budgetförslag mot varandra som helheter och beslutas i två steg. Moderaternas budgetförslag är en sammanhållen helhet, och eftersom riksdagen i steg ett, rambeslutet, har ställt sig bakom regeringens förslag på ekonomiska ramar för statsbudgeten och inriktning på budgetpolitiken, deltar vi inte i det nu aktuella beslutet om anslagens fördelning inom utgiftsområde 1. I stället framför vi i detta särskilda yttrande synpunkter på regeringens förslag och redovisar den anslagsfördelning och de förslag som Moderaterna föreslår i motion 2015/16:2504 yrkandena 1–6. När det gäller övriga delar står vi bakom utskottets förslag.

Vi menar att anslaget 2:2 Riksdagens förvaltningsanslag bör vara 5 000 000 kronor högre för 2016 än regeringens förslag i propositionen. Skillnaden i förhållande till regeringens förslag beror på att vi anser att Riksdagens utredningstjänst bör förstärkas med motsvarande belopp.

Dessutom bör anslaget 4:1 Regeringskansliet m.m. vara 104 000 000 kronor lägre för 2016 än regeringens förslag. Avvikelsen i förhållande till regeringens förslag beror på att medel fördelats till andra prioriterade satsningar och att aviserade förslag om tillskott inte bör genomföras. Därutöver menar vi att uppdraget till Världsbanken om en fortsatt studie över företagsklimatet i Sverige bör genomföras och att studien bör finansieras inom ramen för det anvisade anslaget för Regeringskansliet.

När det gäller anslaget 5:1 Länsstyrelserna m.m. anser vi att det bör vara 25 000 000 kronor lägre för 2016 än regeringens förslag. Skillnaden i förhållande till regeringens förslag beror på att vi inte står bakom förslaget om tillskott på miljöområdet.

Vi menar vidare att anslaget 6:1 Allmänna val och demokrati bör vara 5 000 000 kronor högre för 2016 än regeringens förslag. I likhet med regeringen anser vi att anslaget bör öka för att vidta åtgärder för att värna demokratin mot våldsbejakande extremism. Regeringen föreslår för detta ändamål en ökning av anslaget med 10 000 000 kronor medan vi föreslår en ökning med 15 000 000 kronor.

Dessutom bör anslaget 6:3 Datainspektionen vara 1 000 000 kronor högre för 2016 än regeringens förslag. Föreslagen ökning beror på att vi menar att myndighetens arbete med tillsyn, informationsspridning och utbildning för att förebygga och motverka integritetskränkningar inklusive näthat behöver förstärkas.

Därutöver anser vi att anslaget 7:1 Åtgärder för nationella minoriteter ska vara 1 000 000 kronor högre för 2016 än regeringens förslag. Vi menar att fler kommuner bör tillåtas att bli en del av förvaltningsområdena för meänkieli, samiska och finska. Dessutom bör resurser frigöras inom befintliga ramar. Enligt 2015 års regleringsbrev för anslaget disponerar nämligen Kammarkollegiet 1 164 000 kronor för åtgärder och dessa medel får användas efter beslut av regeringen. Vidare bör finansiering ske genom en proportionerlig minskning av statsbidraget till kommuner, landsting och regioner.

När det gäller anslaget 7:2 Åtgärder för den nationella minoriteten romer anser vi att en del av den sedan tidigare beslutade årliga ökningen av anslaget med 13 miljoner kronor fr.o.m. 2016 bör utnyttjas för att inleda ett arbete med att inrätta ett romskt språkcentrum.

I vår budgetmotion föreslår vi dessutom att riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om en förstärkning av Riksdagens utredningstjänst och ytterligare åtgärder i arbetet för att värna demokratin mot radikaliserings och våldsbejakande extremism. När det gäller frågan om en förstärkning av Riksdagens utredningstjänst menar vi att då regeringen i budgetpropositionen inte lever upp till rimliga krav på transparens

är det angeläget att utredningstjänsten får ökade resurser för att kunna bistå riksdagens partier vid granskning och analys av regeringens förslag. Vi anser vidare att det krävs ett omfattande förebyggande arbete för att värna demokratin mot radikaliserings- och våldsbejakande extremism. Bland annat måste arbetet med unga prioriteras och berörda myndigheter behöver vässa sitt arbete.

Vi föreslår vidare i vår budgetmotion att riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att stärka Datainspektionens arbete med tillsyn, informationsspridning och utbildning för att förebygga och motverka integritetskränkningar, inklusive näthat. Riskerna för att människors personliga integritet kränks ökar när en rad aktörer hanterar en mängd information. Ett annat problem är näthatet som inte minst drabbar många barn och ungdomar. Mot bakgrund av det anförda är det angeläget att Datainspektionen har tillräckliga resurser i sitt arbete mot integritetskränkningar i den digitala miljön.

I vår budgetmotion föreslår vi vidare att riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att fortsätta arbetet med att säkerställa de nationella minoriteternas rättigheter genom att ansluta fler kommuner till förvaltningsområdena för meänkieli, samiska och finska och att inleda arbetet med att inrätta ett romskt språkcentrum. Det är i och för sig bra att regeringen ser över lagen om nationella minoriteter och minoritetsspråk. En sådan översyn får dock inte hindra nya kommuner från att ansluta sig till de befintliga förvaltningsområdena.

## **2. Anslag m.m. för 2016 inom utgiftsområde 1, punkt 2 (C)**

Johan Hedin (C) anför:

Centerpartiets vision är att Sverige ska bli ett av världens mest framgångsrika länder ekonomiskt, med möjligheter för alla att arbeta och utvecklas. Förutsättningarna för detta är ett näringsliv i frontlinjen för internationell konkurrenskraft och innovation och en bred bas av småföretag som tillåts utvecklas och växa i hela landet. Jag och Centerpartiet vill att Sverige ska vara ett föredöme på miljöområdet och genom konkreta styrmedel visa att ekonomisk tillväxt, innovation och entreprenörskap går hand i hand med minskade utsläpp och gifter samt med ekologisk balans. Genom vår politik vill vi skapa välfärd och trygghet för alla i hela landet, dels genom ett ökat välståndsskapande som medger mer resurser till skola, vård och omsorg, dels genom att dessa resurser används bättre.

Under åren med alliansregeringen lades grunden till stabila statsfinanser. Viktiga steg togs för att lätta skattebördan och minska reglerna. Över 300 000 nya arbetstillfällen skapades och utanförskapet minskade med drygt 200 000 personer, samtidigt som den gröna omställningen accelererade. När den nu sju år långa internationella krisen äntligen är till ända måste Sverige ta nästa steg för att skapa maximalt med jobb under den globala återhämtningen.

Tyvärr är den svenska regeringen på väg i motsatt riktning. Stora skatthöjningar på jobb och regleringar av växande företag riskerar att bryta återhämtningen och kommer att drabba tiotusentals arbetstillfällen. De mest utsatta grupperna på arbetsmarknaden är de som drabbas hårdast. Sverige behöver en förnyad ekonomisk politik.

Centerpartiet har i budgetmotion 2015/16:3223 föreslagit ett alternativ till regeringens budgetproposition. I motionen föreslås stora och viktiga strukturreformer på arbetsmarknaden och bostadsmarknaden, omläggningar av skatten på arbete och företagens villkor samt en kraftfull grön skatteväxling där sänkt skatt på arbete finansieras genom att förorenaren betalar för utsläpp. Målet är att frigöra alla de krafter som finns runt omkring i vårt land, så att nya initiativ och idéer belönas i stället för att bestraffas.

Riksdagen har i första steget av budgetprocessen emellertid ställt sig bakom regeringens budgetproposition och de utgiftsramar och beräkningar av inkomster som föreslås där. Eftersom riksdagen har gett budgetpolitiken en helt annan inriktning än den jag och Centerpartiet önskar avstår jag från att delta i beslutet om anslagens fördelning. Centerpartiets budgetförslag måste betraktas som en helhet där delar inte kan brytas ut och behandlas isolerat. I stället framför jag i detta särskilda yttrande den fördelning av anslagen inom utgiftsområde 1 som förordas i Centerpartiets anslagsmotion 2015/16:3189. När det gäller övriga delar står jag bakom utskottets förslag.

Anslaget 4:1 Regeringskansliet m.m. bör minskas med 174 500 000 kronor för 2016. Avvikelsen beror på att jag anser att den aviserade ökningen i budgetpropositionen om 82 000 000 kronor per år och den tidigare aviserade ökningen i vårändringsbudget för 2015 inte bör genomföras. Därtill menar jag att Världsbankens utredning om Sveriges företagsklimat bör genomföras.

När det gäller anslaget 5:1 Länsstyrelserna m.m. bör det minskas med 30 000 000 kronor för 2016. Avvikelsen beror på att jag inte står bakom regeringens satsningar på miljöområdet och för att utveckla service och betaltjänster.

Anslaget 6:1 Allmänna val och demokrati bör minskas med 10 000 000 kronor för 2016.

### **3. Anslag m.m. för 2016 inom utgiftsområde 1, punkt 2 (L)**

Mathias Sundin (L) anför:

Sverige står starkt efter åtta år med ett styre av Alliansen och mitt parti. De offentliga finanserna är i ordning, sysselsättningen växer och vi står inför en stundande högkonjunktur. Samtidigt präglas omvärlden av stora nedåtrisker. Kriget i Syrien och Ukraina och en osäker makroekonomisk miljö skapar otrygghet för både människor och den framtida ekonomiska utvecklingen. Vi ser ökade kostnader för sjukskrivningar och, i ännu högre grad nu än när budgetpropositionen presenteras, för migrationsströmmarna till Sverige. Att vi är fast förvissade om att visa solidaritet i den största flyktingkatastrofen sedan

andra världskriget understryker bara behovet av att vårda de offentliga finanserna.

Budgetmotion 2015/16:3244 (FP) är därför stram. Vi föreslår ett lägre utgiftstak och har ett högre finansiellt sparande än regeringen. På flertalet utgiftsområden är kostnaderna lägre än de regeringen föreslår. Genom att vi särskilt avvisar stora utgiftsökningar inom arbetsmarknadspolitiken och bostadspolitiken, samtidigt som vi höjer miljöskatterna, skapar vi utrymme för en budget som prioriterar jobben, kunskapen i skolan och försvaret av Sverige.

Riksdagen har genom rambeslutet avvisat vårt förslag till inkomstberäkning och fördelning av utgifter per anslagsområde. Därmed tar Sverige nu en annan väg än den Liberalerna vill se. Sverige kommer att tappa i jobb, kunskap och försvarsförmåga.

Vårt budgetförslag är att betrakta som en helhet. På majoriteten av utgiftsområdena överensstämmer inte riksdagens beslut med det förslag till ram som vi förespråkade. Liberalerna ser ett värde i att budgeten och budgetprocessen hålls samman. Även enskilda och på kort sikt motiverade utbrytningar riskerar att på lång sikt försvaga budgetprocessen och effektiviteten i finanspolitiken. Jag väljer därför att inte delta i beslutet om fördelningen till anslag inom utgiftsområde 1. I det följande redovisas i sammanfattning innehållet i vårt budgetförslag för utgiftsområde 1 (motion 2015/16:3163). När det gäller övriga delar står jag bakom utskottets förslag.

Anslagen 2:1 Riksdagens ledamöter och partier m.m., 2:2 Riksdagens förvaltningsanslag och 4.1 Regeringskansliet m.m. bör vara 2 000 000 kronor, 2 000 000 kronor respektive 26 000 000 kronor lägre för 2016 än regeringens förslag i propositionen. Skillnaden i förhållande till regeringens förslag beror på att en justering av anslagen ska göras på grund av fortsatt justering av pris- och löneomräkningen.

Dessutom bör anslaget 2:4 Riksdagens ombudsmän (JO) vara 5 000 000 kronor högre för 2016 än regeringens förslag. Skillnaden i förhållande till regeringens förslag beror på att myndigheten bör ges ökade resurser för att kunna hantera den stora mängden ärenden.

Därutöver föreslås att anslaget 5:1 Länsstyrelserna m.m. ska vara 29 000 000 kronor lägre för 2016 än regeringens förslag. I likhet med regeringen menar jag att medel bör tillskjutas länsstyrelsernas arbete med miljöfrågor. Regeringen föreslår för detta ändamål en ökning av anslaget med 25 000 000 kronor medan jag förespråkar en ökning med 5 000 000 kronor. Därutöver föreslås en minskning av anslaget med 9 000 000 kronor på grund av fortsatt justering av pris- och löneomräkningen.

Dessutom bör anslaget 6:3 Datainspektionen vara 10 000 000 kronor högre för 2016 än regeringens förslag. Skillnaden i förhållande till regeringens förslag beror på att jag anser att myndigheten bör ges ökade resurser för att förbättra sina förutsättningar att bedriva en aktiv tillsyn.

Dessutom föreslås att anslaget 6:5 Valmyndigheten ska vara 5 000 000 kronor högre för 2016 än regeringens förslag. Skillnaden i

förhållande till regeringens förslag beror på att jag anser att det behövs en ökad beredskap för extra val.

Även anslaget 7:1 Åtgärder för nationella minoriteter bör vara 10 000 000 kronor högre för 2016 än regeringens förslag. Skillnaden beror på att jag anser att fler kommuner bör tillåtas att bli en del av förvaltningsområdena för meänkieli, samiska och finska.

Slutligen föreslås att anslaget 7:2 Åtgärder för den nationella minoriteten romer ska vara 5 000 000 kronor högre för 2016 än regeringens förslag. Det behövs ett fortsatt och långsiktigt arbete för romsk inkludering.

#### **4. Anslag m.m. för 2016 inom utgiftsområde 1, punkt 2 (KD)**

Tuve Skånberg (KD) anför:

För ökad gemenskap och framtidstro vill vi ha en politik som skapar förutsättningar för människor att bygga goda relationer, känna trygghet och som underlättar för människor att gå från utanförskap till arbete. Vi vill skapa förutsättningar för en god tillväxt och ett företagsklimat som står sig väl i den globala konkurrensen. Att stärka familjernas självbestämmande och det civila samhällets ställning skapar en grund för fungerande mellanmänniskliga relationer. Genom en välfungerande ekonomisk politik kan vi också satsa resurser på välfärd vilket ökar tryggheten. Och med genomtänkta reformer kring arbetsmarknaden och i skattepolitiken kan vi förbättra människors möjlighet att lämna arbetslöshet och utanförskap.

Nya jobb skapas inte av politiska ovanifrånlösningar, de skapas i växande och lönsamma företag. Den rödgröna regeringen tror att de kan nå Europas lägsta arbetslöshet och klara integrationsutmaningen med massiva skattehöjningar på arbete och företagande. Kristdemokraternas inriktning är den motsatta, vi vill sänka trösklarna in på arbetsmarknaden och förbättra förutsättningarna för företagande. Det är också av stor vikt att den ekonomiska politiken utformas på ett sådant sätt att resurserna används effektivt för att skapa trygghet för dem som befinner sig i utsatta situationer. Tillväxten måste komma alla till del. Välfärden måste utvecklas genom fortsatt valfrihet, tydligt kvalitetsarbete och effektivt användande av resurser.

Riksdagen har ställt sig bakom regeringens förslag till utgiftsramar, beräkning av statens inkomster och inriktning på budgetpolitiken. I enlighet med riksdagens rambeslutsprocess ställs regeringens budgetförslag och oppositionspartiernas budgetförslag mot varandra som helheter och beslutas i två steg. Kristdemokraternas budgetförslag är en sammanhållen helhet, och eftersom riksdagen i steg ett, rambeslutet, har ställt sig bakom regeringens förslag på ekonomiska ramar för statsbudgeten och inriktning på budgetpolitiken, deltar jag inte i det nu aktuella beslutet om anslagens fördelning inom utgiftsområde 1. I stället framför jag i detta särskilda yttrande synpunkter på regeringens förslag och redovisar den anslagsfördelning som Kristdemokraterna föreslår i motion 2015/16:2712 yrkande 1. När det gäller övriga delar står jag bakom utskottets förslag.

Arbetet i Regeringskansliet bör effektiviseras och därför föreslås att anslaget 4:1 Regeringskansliet m.m. minska med 109 500 000 kronor för 2016 jämfört med regeringens förslag i propositionen. Dessutom bör uppdraget till Världsbanken om en fortsatt studie över företagsklimatet i Sverige genomföras.

Därutöver bör anslaget 5:1 Länsstyrelserna m.m. minska med 25 000 000 kronor för 2016 jämfört med regeringens förslag. Avvikelsen i förhållande till regeringens förslag beror på att jag inte står bakom den satsning som föreslås inom miljöområdet.

Anslaget 6:1 Allmänna val och demokrati bör vara 5 000 000 kronor högre för 2016 än regeringens förslag. Jag förespråkar i likhet med regeringen en ökning av anslaget för att vidta åtgärder för att värna demokratin mot våldsbejakande extremism. Regeringen föreslår för detta ändamål en ökning av anslaget med 10 000 000 kronor medan jag menar att anslaget bör öka med 15 000 000 kronor.

Därutöver föreslås att anslaget 6:3 Datainspektionen ska vara 2 000 000 kronor högre för 2016 än regeringens förslag. Myndighetens arbete med att bl.a. förebygga och motverka integritetskränkningar inklusive näthat behöver förstärkas.

Slutligen bör när det gäller anslaget 7.1 Åtgärder för nationella minoriteter fler kommuner tillåtas att bli en del av förvaltningsområdena för meänkieli, samiska och finska, vilket bör finansieras genom en omfördelning inom anslagets ram.

## **5. Regeringskansliets organisation, punkt 3 (V)**

Mia Sydow Mölleby (V) anför:

Regionernas framtid beror i hög grad på vilka insatser staten beslutar om inom olika politikområden. Ansvar för landsbygds- och regionalpolitiken ligger i dag på flera departement. En bättre samordning av alla politikområden som rör landsbygdens utveckling behövs. Frågor som hör till olika departement men som alla tydligt berör landsbygdens utvecklingsmöjligheter är t.ex. apoteksombudens villkor, statlig service som arbetsförmedling och kontanthantering. Därför bör regeringen bättre samordna alla landsbygds- och regionalpolitiska frågor i Regeringskansliet.

## **6. Utrikesförvaltningens organisation m.m., punkt 4 (SD)**

Jonas Millard (SD) och Fredrik Eriksson (SD) anför:

Vi är inte beredda att föreslå att gällande ordning att vid varje tidpunkt sittande regering själv organiserar verksamheten inom sitt eget kompetensområde ska frångås. Hade vi i Sverigedemokraterna i dag befunnit oss i regeringsställning hade vi dock agerat i enlighet med motion 2015/16:2105 (SD) och öppnat en fullvärdig ambassad i Beirut med ansvar för Libanon och Syrien.



## 7. Utrikesförvaltningens organisation m.m., punkt 4 (V)

Mia Sydow Mölleby (V) anför:

Vänsterpartiet menar att det finns ett stort behov och ett stort utrymme för Sverige att vara en stark röst i världen när det gäller frågor kring fred, demokrati, mänskliga rättigheter, jämställdhet, nedrustning och solidaritet.

I en föränderlig värld är det självklart att den svenska representationen i olika delar av världen kan behöva omprioriteras. Den borgerliga regeringen beslutade att stänga en rad svenska ambassader, vilket har skadat bilden av Sverige och försämrat regeringens möjligheter att föra en självständig och tydlig utrikespolitik. Vänsterpartiet kritiserade den förra regeringens beslut att stänga ambassaderna i Nicaragua, Namibia och Botswana. Samtidigt motsatte sig Vänsterpartiet den svenska representationen i Natos högkvarter.

Vår förhoppning är att en ny regering och en delvis ny inriktning på Sveriges utrikespolitik också ska märkas i Sveriges utlandsrepresentation. Bland annat behöver Sveriges representation i Latinamerika och Afrika förstärkas.

Den 30 oktober 2014 blev Sverige den 135:e staten i världen att erkänna Palestina som stat. Erkännandet skickar en tydlig signal till Israel om att Sverige inte accepterar ockupationen av Palestina. I och med att Sverige har erkänt Palestina som stat vore det på sin plats att uppgradera det svenska generalkonsulatet i Jerusalem till ambassad.

BILAGA 1

## Förteckning över behandlade förslag

## Proposition 2015/16:1

*Proposition 2015/16:1 Budgetproposition för 2016 utgiftsområde 1:*

1. Riksdagen antar förslaget till lag om ändring i lagen (1991:1559) med föreskrifter på tryckfrihetsförordningens och yttrandefrihetsgrundlagens områden (avsnitt 2.1 och 11.3).
2. Riksdagen antar förslaget till lag om ändring i tullagen (2000:1281) (avsnitt 2.2 och 11.3).
3. Riksdagen antar förslaget till lag om ändring i radio- och tv-lagen (2010:696) (avsnitt 2.3 och 11.3).
4. Riksdagen antar förslaget till lag om ändring i lagen (2015:000) om ändring i radio- och tv-lagen (2010:696) (avsnitt 2.4 och 11.3).
5. Riksdagen godkänner målet för demokratipolitiken (avsnitt 9.3).
6. Riksdagen godkänner målet för politiken för mänskliga rättigheter (avsnitt 9.12).
7. Riksdagen bemyndigar regeringen att under 2016 för anslaget 6:6 Stöd till politiska partier besluta om bidrag som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 171 200 000 kronor 2017 (avsnitt 9.15.6).
8. Riksdagen bemyndigar regeringen att under 2016 för anslaget 8:1 Presstöd besluta om bidrag som medför behov av framtida anslag på högst 70 000 000 kronor 2017 och 2018 (avsnitt 11.2.1).
9. Riksdagen godkänner avskaffandet av det särskilda extrastödet för storstadstidningar (avsnitt 11.3).
10. Riksdagen godkänner den förändrade stödtrappan för hög- och medelfrekventa tidningar (avsnitt 11.3).
11. Riksdagen godkänner den förändrade stödtrappan för lågfrekventa tidningar (avsnitt 11.3).
12. Riksdagen anvisar för budgetåret 2016 ramanslagen under utgiftsområde 1 Rikets styrelse, när det gäller anslag som står till regeringens disposition, enligt uppställning.
13. Riksdagen antar förslaget till lag om ändring i lagen (1999:1209) om stöd till riksdagsledamöternas och partigruppernas arbete i riksdagen (avsnitt 2.5 och 5.4.1).
14. Riksdagen godkänner investeringsplanen för anslaget 2:2 Riksdagens förvaltningsanslag för 2016–2019 (avsnitt 5.4.2).
15. Riksdagen bemyndigar Riksdagsförvaltningen att för 2016 ta upp lån i Riksgäldskontoret för investeringar i anläggningstillgångar som används i myndighetens verksamhet som inklusive tidigare gjord upplåning uppgår till högst 100 000 000 kronor (avsnitt 5.4.2).

16. Riksdagen godkänner investeringsplanen för anslaget 2:3 Riksdagens fastighetsanslag för 2016–2019 (avsnitt 5.4.3).
17. Riksdagen bemyndigar Riksdagsförvaltningen att för 2016 ta upp lån i Riksgäldskontoret för investeringar i fastigheter och tekniska anläggningar som inklusive tidigare gjord upplåning uppgår till högst 500 000 000 kronor (avsnitt 5.4.3).
18. Riksdagen anvisar för budgetåret 2016 ramanslagen under utgiftsområde 1 Rikets styrelse, när det gäller anslag för Riksdagsförvaltningen, enligt uppställning.
19. Riksdagen beslutar att Riksdagens ombudsmän (JO) för 2016 får finansiera anläggningstillgångar som används i myndighetens verksamhet med anslag (avsnitt 5.4.4).
20. Riksdagen anvisar för budgetåret 2016 ett ramanslag under utgiftsområde 1 Rikets styrelse, när det gäller anslag för Riksdagens ombudsmän (JO), enligt uppställning.

## Redogörelse 2014/15:RS2

Redogörelse 2014/15:RS2 Riksdagsförvaltningens årsredovisning för verksamhetsåret 2014

## Motioner från allmänna motionstiden 2015/16

### *2015/16:120 av Jeff Ahl (SD):*

- Del 1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att frysa statsrådets och riksdagsledamöternas löner på nuvarande nivå fram till dess att lärarnas snittlön i grund- och gymnasieskolan är hälften av en riksdagsledamots lön och tillkännager detta för regeringen.

*Förslaget behandlas i den del som avser statsrådets löner*

### *2015/16:128 av Hans Linde m.fl. (V):*

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör uppgradera det svenska generalkonsulatet i Jerusalem till ambassad och tillkännager detta för regeringen.

### *2015/16:289 av Betty Malmberg (M):*

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om behovet av att se över att anslagsnivån för länsstyrelsernas djurskyddskontroll är rimlig med avseende på de nya uppgifter som tillförts verksamheten sedan reformen genomfördes och tillkännager detta för regeringen.

*2015/16:377 av Håkan Svenneling m.fl. (V):*

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör få i uppdrag att samordna alla landsbygds- och regionalpolitiska frågor i Regeringskansliet och tillkännager detta för regeringen.

*2015/16:1241 av Christian Holm Barenfeld och Margareta Cederfelt (båda M):*

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör avskaffa presstödet och förenkla möjligheten att driva medieföretag och tillkännager detta för regeringen.

*2015/16:2031 av Jeff Ahl (SD):*

2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att avgångna regeringsföreträdare ska omfattas av samma villkor som medborgare med a-kassa, och riksdagen tillkännager detta för regeringen.

*2015/16:2105 av Julia Kronlid (SD):*

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige bör öppna en fullvärdig ambassad i Libanon med ansvar för Libanon och Syrien och tillkännager detta för regeringen.

*2015/16:2227 av Jonas Millard och Fredrik Eriksson (båda SD):*

Riksdagen anvisar anslagen för 2016 inom utgiftsområde 1 Rikets styrelse enligt förslaget i tabell 1 i motionen.

*2015/16:2504 av Andreas Norlén m.fl. (M):*

1. Riksdagen anvisar anslagen för 2016 inom utgiftsområde 1 Rikets styrelse enligt förslaget i tabell 1 i motionen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en förstärkning av riksdagens utredningstjänst och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om ytterligare åtgärder i arbetet för att värna demokratin mot radikaliserings- och våldsbejakande extremism och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att stärka Datainspektionens arbete med tillsyn, informationsspridning och utbildning för att förebygga och motverka integritetskränkningar, inklusive näthat, och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att fortsätta arbetet med att säkerställa de nationella minoriteternas rättigheter

genom att ansluta fler kommuner till förvaltningsområdena för meänkieli, samiska och finska och tillkännager detta för regeringen.

6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att inleda arbetet med att inrätta ett romskt språkcentrum och tillkännager detta för regeringen.
7. Riksdagen avslår förslaget till mål för politiken för mänskliga rättigheter under punkt 6 i propositionen.
8. Riksdagen godkänner målet för politiken för mänskliga rättigheter enligt vad som föreslås i motionen.

*2015/16:2712 av Tuve Skånberg m.fl. (KD):*

1. Riksdagen anvisar anslagen för 2016 inom utgiftsområde 1 Rikets styrelse enligt förslaget i tabell 1 i motionen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att fullfölja presstödsutredningens förslag i enlighet med riksdagens beslut och tillkännager detta för regeringen.

*2015/16:3034 av Staffan Danielsson (C):*

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att överväga en omfördelning av anslagen till länsstyrelserna så att djurskyddskontrollerna kan utföras med tillräcklig kvalitet och tillkännager detta för regeringen.

*2015/16:3040 av Kerstin Lundgren (C):*

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om minoritetspolitikens möjligheter att utvecklas i hela Sverige genom fler förvaltningsområden och tillkännager detta för regeringen.

*2015/16:3060 av Martin Kinnunen (SD):*

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att avskaffa presstödet och tillkännager detta för regeringen.

*2015/16:3163 av Mathias Sundin m.fl. (FP):*

Riksdagen anvisar anslagen för 2016 inom utgiftsområde 1 Rikets styrelse enligt förslaget i tabell 1 i motionen.

*2015/16:3189 av Per-Ingvar Johnsson m.fl. (C):*

Riksdagen anvisar anslagen för 2016 inom utgiftsområde 1 Rikets styrelse enligt förslaget i tabell 1 i motionen.

## BILAGA 2

# Regeringens och riksdagsstyrelsens lagförslag

## 1 Förslag till lag om ändring i lagen (1991:1559) med föreskrifter på tryckfrihetsförordningens och yttrandefrihetsgrundlagens områden

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (1991:1559) med föreskrifter på tryckfrihetsförordningens och yttrandefrihetsgrundlagens områden<sup>1</sup>

dels att 3 kap. 3, 4, 13, 14, 17–19, 21–24 och 27 §§ och rubriken närmast före 3 kap. 3 § ska ha följande lydelse,

dels att rubriken närmast före 3 kap. 1 § ska lyda "Sändningar med tillstånd av regeringen samt sändningar av tv-program med tillstånd av Myndigheten för press, radio och tv som meddelats för en längre tid än två veckor."

*Nuvarande lydelse*

*Föreslagen lydelse*

	<b>3 kap.</b>	
<b>Andra sändningar med tillstånd av Myndigheten för radio och tv</b>		<b>Andra sändningar med tillstånd av Myndigheten för press, radio och tv<sup>2</sup></b>
	<b>3 §<sup>3</sup></b>	
Varje sammanslutning som avser att sända ljudradio med stöd av 12 kap. radio- och tv-lagen (2010:696) ska utse en utgivare för programverksamheten. Detsamma gäller		Varje sammanslutning som avser att sända ljudradio med stöd av 12 kap. radio- och tv-lagen (2010:696) ska utse en utgivare för programverksamheten. Detsamma gäller

<sup>1</sup> Lagen omtryckt 2002:911.

<sup>2</sup> Senaste lydelse 2010:737.

<sup>3</sup> Senaste lydelse 2010:737.

innehavare av tillstånd till sådana sändningar som anges i 4 kap. 13 § och 11 kap. 1 § andra stycket radio- och tv-lagen samt innehavare av tillstånd enligt 13 kap. samma lag. Sammanslutningen eller tillståndshavaren ska till Myndigheten för radio och tv anmäla vem som är utgivare.

Om den som är utsedd till utgivare inte längre är behörig eller hans uppdrag upphör, ska sammanslutningen eller tillståndshavaren omedelbart utse en ny utgivare. Denne ska anmälas så som föreskrivs i första stycket.

innehavare av tillstånd till sådana sändningar som anges i 4 kap. 13 § och 11 kap. 1 § andra stycket radio- och tv-lagen samt innehavare av tillstånd enligt 13 kap. samma lag. Sammanslutningen eller tillståndshavaren ska till Myndigheten för *press*, radio och tv anmäla vem som är utgivare.

Om den som är utsedd till utgivare inte längre är behörig eller hans *eller hennes* uppdrag upphör, ska sammanslutningen eller tillståndshavaren omedelbart utse en ny utgivare. Denne ska anmälas så som föreskrivs i första stycket.

#### 4 §<sup>4</sup>

En ställföreträdare för utgivaren ska vara godkänd av den sammanslutning som har utsett utgivaren eller av den som innehar tillståndet. Utgivaren ska till Myndigheten för radio och tv anmäla vem som är ställföreträdare.

En ställföreträdare för utgivaren ska vara godkänd av den sammanslutning som har utsett utgivaren eller av den som innehar tillståndet. Utgivaren ska till Myndigheten för *press*, radio och tv anmäla vem som är ställföreträdare.

#### 13 §<sup>5</sup>

Den som utser utgivare av andra radioprogram i trådsändningar än som avses i 12 § ska anmäla vem som har utsetts till Myndigheten för radio och tv.

Om den som är utsedd till utgivare inte längre är behörig eller hans uppdrag upphör, ska en ny utgivare omedelbart utses. Denne ska anmälas så som föreskrivs i första stycket.

Den som utser utgivare av andra radioprogram i trådsändningar än som avses i 12 § ska anmäla vem som har utsetts till Myndigheten för *press*, radio och tv.

Om den som är utsedd till utgivare inte längre är behörig eller hans *eller hennes* uppdrag upphör, ska en ny utgivare omedelbart utses. Denne ska anmälas så som föreskrivs i första stycket.

#### 14 §<sup>6</sup>

En ställföreträdare för utgivaren ska vara godkänd av den som har utsett utgivaren. Utgivaren ska anmäla vem som är ställföreträdare till Myndigheten för radio och tv.

En ställföreträdare för utgivaren ska vara godkänd av den som har utsett utgivaren. Utgivaren ska anmäla vem som är ställföreträdare till Myndigheten för *press*, radio och tv.

<sup>4</sup> Senaste lydelse 2010:737.

<sup>5</sup> Senaste lydelse 2010:737.

<sup>6</sup> Senaste lydelse 2010:737.

17 §<sup>7</sup>

Beträffande program som direktsänds får den som ska utse utgivare besluta att, i stället för utgivaren, var och en som framträder i programmet själv ska svara för yttrandefrihetsbrott som han begår. Ett sådant beslut ska före sändningen meddelas de berörda och antecknas i ett särskilt register hos den som bedriver sändningsverksamheten. Anteckningen ska innehålla uppgifter om namn, födelse- och bostadsadress för var och en som avses med beslutet. Om inte detta sker, är beslutet utan verkan.

Ett utdrag ur registret ska genast sändas till Myndigheten för radio och tv varje gång ett beslut har antecknats i det.

Beträffande program som direktsänds får den som ska utse utgivare besluta att, i stället för utgivaren, var och en som framträder i programmet själv ska svara för yttrandefrihetsbrott som han *eller hon* begår. Ett sådant beslut ska före sändningen meddelas de berörda och antecknas i ett särskilt register hos den som bedriver sändningsverksamheten. Anteckningen ska innehålla uppgifter om namn, födelse- och bostadsadress för var och en som avses med beslutet. Om inte detta sker, är beslutet utan verkan.

Ett utdrag ur registret ska genast sändas till Myndigheten för *press*, radio och tv varje gång ett beslut har antecknats i det.

18 §<sup>8</sup>

Bestämmelserna i 12–15 §§ tillämpas också i fråga om sådant tillhandahållande av information som avses i 1 kap. 9 § första stycket yttrandefrihetsgrundlagen. Den som bedriver sådan verksamhet ska till Myndigheten för radio och tv anmäla vilket namn databasen har. I fråga om sådant tillhandahållande som avses i 1 kap. 9 § första stycket 1 och 2 yttrandefrihetsgrundlagen ska namnet innehålla databasens domännamn eller motsvarande uppgift. När ett sådant programföretag som har tillstånd enligt 4 kap. 3 § eller 11 kap. 1 § första stycket radio- och tv-lagen (2010:696) att sända radioprogram också driver verksamhet enligt 1 kap. 9 § första stycket yttrandefrihetsgrundlagen, ska i stället för vad som anges i 1 § första stycket gälla att

- utgivare ska utses för verksamheten,
- uppgift om vem som är utgivare, och i förekommande fall ställföreträdare, ska antecknas i register hos programföretaget.

Bestämmelserna i 12–15 §§ tillämpas också i fråga om sådant tillhandahållande av information som avses i 1 kap. 9 § första stycket yttrandefrihetsgrundlagen. Den som bedriver sådan verksamhet ska till Myndigheten för *press*, radio och tv anmäla vilket namn databasen har. I fråga om sådant tillhandahållande som avses i 1 kap. 9 § första stycket 1 och 2 yttrandefrihetsgrundlagen ska namnet innehålla databasens domännamn eller motsvarande uppgift. När ett sådant programföretag som har tillstånd enligt 4 kap. 3 § eller 11 kap. 1 § första stycket radio- och tv-lagen (2010:696) att sända radioprogram också driver verksamhet enligt 1 kap. 9 § första stycket yttrandefrihetsgrundlagen, ska i stället för vad som anges i 1 § första stycket gälla att

<sup>7</sup> Senaste lydelse 2010:737.

<sup>8</sup> Senaste lydelse 2010:1437.



19 §<sup>9</sup>

Utgivningsbevis för verksamhet enligt 1 kap. 9 § andra stycket yttrandefrihetsgrundlagen utfärdas av Myndigheten för radio och tv på ansökan av den som bedriver verksamheten.

En ansökan ska innehålla uppgift om databasens namn, vem som bedriver verksamheten, från vilken ort överföringarna eller uppspelningarna utgår och vem som utsetts till utgivare samt, i förekommande fall, ställföreträdare för utgivaren. I fråga om sådant tillhandahållande som avses i 1 kap. 9 § första stycket 1 och 2 yttrandefrihetsgrundlagen ska namnet innehålla databasens domännamn eller motsvarande uppgift.

Ansökan ska också innehålla en teknisk beskrivning av verksamheten. Av beskrivningen ska det framgå hur information tillhandahålls allmänheten. Beskrivningen ska ha sådan omfattning att det framgår om verksamheten uppfyller förutsättningarna enligt 1 kap. 9 § andra stycket yttrandefrihetsgrundlagen.

Till en ansökan ska det fogas bevis att utgivaren uppfyller de behörighetsvillkor som anges i yttrandefrihetsgrundlagen och att utgivaren har åtagit sig uppdraget.

21 §<sup>10</sup>

I god tid innan ett utgivningsbevis förfaller enligt 1 kap. 9 § tredje stycket yttrandefrihetsgrundlagen ska Myndigheten för radio och tv till den som bedriver verksamheten sända en påminnelse om att bevisets giltighetstid är begränsad till tio år och att beviset förfaller, om en ansökan om förnyelse av beviset inte har kommit in till myndigheten före tioårsperiodens utgång.

Beslut om att ett utgivningsbevis ska anses förfallet vid tioårsperiodens utgång meddelas av Myndigheten för radio och tv.

En ansökan om förnyelse av ett utgivningsbevis får göras tidigast ett år före och senast på dagen för tioårsperiodens utgång. För en ansökan om förnyelse gäller i övrigt samma bestämmelser som för den första ansökan. Om en ansökan om förnyelse har gjorts i rätt tid, fortsätter beviset att gälla till dess att beslutet med anledning av ansökan har vunnit laga kraft.

22 §<sup>11</sup>

Om de förhållanden som avses i

Om de förhållanden som avses i

<sup>9</sup> Senaste lydelse 2010:1437.

<sup>10</sup> Senaste lydelse 2010:737.

<sup>11</sup> Senaste lydelse 2010:737.

19 § andra-fjärde styckena ändras, ska den som bedriver verksamheten genast anmäla detta till Myndigheten för radio och tv.

19 § andra-fjärde styckena ändras, ska den som bedriver verksamheten genast anmäla detta till Myndigheten för *press*, radio och tv.

23 §<sup>12</sup>

I 1 kap. 9 § tredje stycket yttrandefrihetsgrundlagen föreskrivs i vilka fall utgivningsbevis får återkallas. Om ett utgivningsbevis inte borde ha utfärdats på grund av risk för förväxling med namn på en annan verksamhet, får beviset dock återkallas endast om det inom sex månader sedan beviset utfärdades visas att ansökan borde ha avslagits på grund av denna risk.

Beslut om återkallelse av utgivningsbevis meddelas av Myndigheten för radio och tv. I ärenden om återkallelse ska den som bedriver verksamheten och utgivaren få tillfälle att yttra sig, om det *kan ske*.

Beslut om återkallelse av utgivningsbevis meddelas av Myndigheten för *press*, radio och tv. I ärenden om återkallelse ska den som bedriver verksamheten och utgivaren få tillfälle att yttra sig, om det *är möjligt*.

24 §<sup>13</sup>

Beslut av Myndigheten för radio och tv i ärenden om utgivningsbevis får överklagas hos allmän förvaltningsdomstol.

Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten.

Beslut av Myndigheten för *press*, radio och tv i ärenden om utgivningsbevis får överklagas hos allmän förvaltningsdomstol.

27 §<sup>14</sup>

Myndigheten för radio och tv ska föra register över verksamheter enligt 1 kap. 9 § första och andra styckena yttrandefrihetsgrundlagen. Registret får föras med hjälp av automatiserad behandling. Det får innehålla uppgifter om

1. databasens namn,
2. vem som bedriver verksamheten,
3. från vilken ort överföringarna eller uppspelningarna utgår,
4. vem som utsetts till utgivare och, i förekommande fall, ställföreträdare för utgivaren,
5. en teknisk beskrivning av verksamheten *samt*
6. tidpunkt för utfärdande och förnyelse av utgivningsbevis.

Myndigheten för *press*, radio och tv ska föra register över verksamheter enligt 1 kap. 9 § första och andra styckena yttrandefrihetsgrundlagen. Registret får föras med hjälp av automatiserad behandling. Det får innehålla uppgifter om

1. databasens namn,
2. vem som bedriver verksamheten,
3. från vilken ort överföringarna eller uppspelningarna utgår,
4. vem som utsetts till utgivare och, i förekommande fall, ställföreträdare för utgivaren,
5. en teknisk beskrivning av verksamheten, *och*
6. tidpunkt för utfärdande och förnyelse av utgivningsbevis.

<sup>12</sup> Senaste lydelse 2010:737.

<sup>13</sup> Senaste lydelse 2010:737.

<sup>14</sup> Senaste lydelse 2010:1437.

---

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2016.

## 2 Förslag till lag om ändring i tullagen (2000:1281)

Härigenom föreskrivs att 11 kap. 6 § tullagen (2000:1281) ska ha följande lydelse.

*Nuvarande lydelse*

*Föreslagen lydelse*

### 11 kap.

#### 6 §<sup>1</sup>

Tullverket ska på begäran tillhandahålla följande myndigheter uppgifter som förekommer hos Tullverket och som rör import eller export av varor: Arbetsmiljöverket, Boverket, Elsäkerhetsverket, Havs- och vattenmyndigheten, Statens jordbruksverk, Kemikalieinspektionen, Kommerskollegium, Konsumentverket, Kronofogdemyndigheten, Livsmedelsverket, Läke- medelsverket, Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, Naturvårdsverket, Post- och telestyrelsen, Myndigheten för radio och tv, Sveriges riksbank, Skatteverket, Skogsstyrelsen, Statens energi- myndighet, Statistiska centralbyrån, Styrelsen för ackreditering och teknisk kontroll och Transport- styrelsen. Tullverket ska vidare på begäran tillhandahålla Säkerhets- polisen uppgifter som förekommer hos Tullverket och som rör export av varor.

Tullverket ska på begäran tillhandahålla följande myndigheter uppgifter som förekommer hos Tullverket och som rör import eller export av varor: Arbetsmiljöverket, Boverket, Elsäkerhetsverket, Havs- och vattenmyndigheten, Statens jordbruksverk, Kemikalieinspektionen, Kommerskollegium, Konsumentverket, Kronofogdemyndigheten, Livsmedelsverket, Läke- medelsverket, Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, Naturvårdsverket, Post- och telestyrelsen, Myndigheten för *press*, radio och tv, Sveriges riksbank, Skatteverket, Skogsstyrelsen, Statens energimyndighet, Statistiska central- byrån, Styrelsen för ackreditering och teknisk kontroll och Transport- styrelsen. Tullverket ska vidare på begäran tillhandahålla Säkerhets- polisen uppgifter som förekommer hos Tullverket och som rör export av varor.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2016.

<sup>1</sup> Senaste lydelse 2014:1008.

### 3 Förslag till lag om ändring i radio- och tv-lagen (2010:696)

Härigenom föreskrivs i fråga om radio- och tv-lagen (2010:696)

*dels* att 2 kap. 2 och 3 §§, 4 kap. 3, 7 och 12–17 §§, 5 kap. 11 och 12 §§, 8 kap. 5 §, 9 kap. 5–7 §§, 11 kap. 1 och 5 §§, 12 kap. 1, 3, 7 och 8 §§, 13 kap. 1, 2, 6, 9, 13, 15–20, 24–29, 31 och 32 §§, 14 kap. 7 §, 16 kap. 3 och 5–13 §§, 17 kap. 7, 8, 11 och 12 §§, 18 kap. 5 §, 19 kap. 1 och 2 §§, 20 kap. 1–4 och 6 §§ och rubriken närmast före 16 kap. 3 § ska ha följande lydelse,

*dels* att punkt 7 i ikraftträdande- och övergångsbestämmelserna ska ha följande lydelse.

*Nuvarande lydelse*

*Föreslagen lydelse*

#### 2 kap.

##### 2 §

Den som bedriver en sändningsverksamhet som det inte behövs tillstånd för enligt denna lag eller som tillhandahåller beställ-tv, ska anmäla sig för registrering hos Myndigheten för radio och tv. Detsamma gäller den som för någon annans räkning bedriver sändningsverksamhet över satellit eller upplåter satellitkapacitet (satellitentreprenör).

I anmälan ska anges

1. namn, firma eller motsvarande,
2. ställföreträdare för juridisk person,
3. postadress, telefonnummer, e-postadress och webbplats, och
4. uppgift om den verksamhet som bedrivs.

Den som bedriver en sändningsverksamhet som det inte behövs tillstånd för enligt denna lag eller som tillhandahåller beställ-tv, ska anmäla sig för registrering hos Myndigheten för *press*, radio och tv. Detsamma gäller den som för någon annans räkning bedriver sändningsverksamhet över satellit eller upplåter satellitkapacitet (satellitentreprenör).

I anmälan ska *följande* anges:

1. namn, firma eller motsvarande,
2. ställföreträdare för juridisk person,
3. postadress, telefonnummer, e-postadress och webbplats, och
4. uppgift om den verksamhet som bedrivs.

##### 3 §

Myndigheten för radio och tv ska upprätta ett register över dem som

1. har anmält sig enligt 2 § och vilkas verksamhet omfattas av denna lag, eller
2. har sådant tillstånd som avses i 4 kap. 3 §, 11 kap. 1 §, 12 kap. 1 § eller 13 kap. 1 §.

Registret får föras med hjälp av automatisk databehandling. Det får bara innehålla sådana uppgifter som avses i 2 § andra stycket, 5 kap. 11 §, 14 kap. 7 § och 16 kap. 5–9 §§.

Myndigheten för *press*, radio och tv ska upprätta ett register över dem som

## 4 kap.

## 3 §

Regeringen ger tillstånd att sända tv och sökbar text-tv om sändningsverksamheten finansieras med radio- och tv-avgiften enligt lagen (1989:41) om finansiering av radio och TV i allmänhetens tjänst. Myndigheten för radio och tv ger tillstånd i övriga fall.

Regeringen ger tillstånd att sända tv och sökbar text-tv om sändningsverksamheten finansieras med radio- och tv-avgiften enligt lagen (1989:41) om finansiering av radio och TV i allmänhetens tjänst. Myndigheten för *press*, radio och tv ger tillstånd i övriga fall.

7 §<sup>1</sup>

Ett tillstånd som ges av Myndigheten för radio och tv får innebära rätt för ett programföretag att endast vidareända programtjänster som samtidigt sänds eller kort tid dessförinnan sänts av ett annat programföretag. I ett sådant tillstånd får myndigheten besluta att 5–8 kap. inte ska tillämpas på sändningar med stöd av tillståndet.

Ett tillstånd som ges av Myndigheten för *press*, radio och tv får innebära rätt för ett programföretag att endast vidareända programtjänster som samtidigt sänds eller kort tid dessförinnan sänts av ett annat programföretag. I ett sådant tillstånd får myndigheten besluta att 5–8 kap. inte ska tillämpas på sändningar med stöd av tillståndet.

## 12 §

Ett tillstånd som har beviljats av regeringen att sända tv och sökbar text-tv ska gälla för en viss tid som bestäms av regeringen.

Ett tillstånd som har beviljats av Myndigheten för radio och tv att sända tv eller sökbar text-tv gäller för sex år. Om det finns särskilda skäl, får myndigheten besluta att ett tillstånd ska gälla för kortare tid.

Ett tillstånd som har beviljats av Myndigheten för *press*, radio och tv att sända tv eller sökbar text-tv gäller för sex år. Om det finns särskilda skäl, får myndigheten besluta att ett tillstånd ska gälla för kortare tid.

Giltighetstiden för tillståndsvillkor får vara kortare än tillståndstiden.

## 13 §

Föreskrifterna i 5 och 6 §§ behöver inte tillämpas om tillståndet att sända tv och sökbar text-tv gäller under en begränsad tid om högst två veckor.

Myndigheten för radio och tv får besluta att 5–8 kap. inte ska tillämpas på sändningar som avses i första stycket.

Myndigheten för *press*, radio och tv får besluta att 5–8 kap. inte ska tillämpas på sändningar som avses i första stycket.

## 14 §

Innan beslut om tillstånd fattas ska den sökande ges tillfälle att ta del av och yttra sig över de villkor som regeringen eller Myndigheten för radio och tv avser att förena med

Innan beslut om tillstånd fattas ska den sökande ges tillfälle att ta del av och yttra sig över de villkor som regeringen eller Myndigheten för *press*, radio och tv avser att förena

<sup>1</sup> Senaste lydelse 2012:702.

tillståndet. Beslut om tillstånd får inte innehålla andra programrelaterade villkor än dem som den sökande har godtagit.

med tillståndet. Beslut om tillstånd får inte innehålla andra programrelaterade villkor än dem som den sökande har godtagit.

#### 15 §

Ett tillstånd att sända tv och sökbar text-tv får överlåtas om Myndigheten för radio och tv medger det. Sådant medgivande får bara lämnas om

Ett tillstånd att sända tv och sökbar text-tv får överlåtas om Myndigheten för *press*, radio och tv medger det. Sådant medgivande får bara lämnas om

1. förvärvaren uppfyller förutsättningarna i 5 §,
  2. överlåtelsen inte för med sig att ägarkoncentrationen bland dem som har tillstånd att sända tv och sökbar text-tv ökar i mer än begränsad omfattning, och
  3. överlåtelsen inte medför en påtaglig minskning av mångfalden i utbudet av tillståndspliktiga programtjänster.
- En överlåtelse som inte medges är utan verkan.

#### 16 §

Den som förvärvar ett tillstånd övertar överlåtarens rättigheter och skyldigheter enligt denna lag.

övertar överlåtarens rättigheter och

Om ett föreläggande enligt 17 kap. 11 och 13 §§ har meddelats mot den tidigare innehavaren, gäller föreläggandet även mot den *nye* innehavaren. Myndigheten för radio och tv ska i samband med att den medger överlåtelsen underrätta den *nye* innehavaren om detta. Om den *nye* innehavaren inte har underrättats gäller inte föreläggandet. Ett vite som föreläggandet har förenats med gäller inte mot den *nye* innehavaren.

Om ett föreläggande enligt 17 kap. 11 och 13 §§ har meddelats mot den tidigare innehavaren, gäller föreläggandet även mot den *nya* innehavaren. Myndigheten för *press*, radio och tv ska i samband med att den medger överlåtelsen underrätta den *nya* innehavaren om detta. Om den *nya* innehavaren inte har underrättats gäller inte föreläggandet. Ett vite som föreläggandet har förenats med gäller inte mot den *nya* innehavaren.

#### 17 §

Myndigheten för radio och tv får ta ut en avgift av den som hos myndigheten ansöker om tillstånd att sända tv och sökbar text-tv eller om medgivande till överlåtelse av ett sådant tillstånd.

Myndigheten för *press*, radio och tv får ta ut en avgift av den som hos myndigheten ansöker om tillstånd att sända tv och sökbar text-tv eller om medgivande till överlåtelse av ett sådant tillstånd.

Avgiften ska motsvara myndighetens kostnader för handläggningen av ärendena.

### 5 kap.

#### 11 §

Den som sänder tv eller sökbar text-tv enligt denna lag ska använda en sådan beteckning för sina sändningar som har godkänts av Myndigheten för radio och tv.

Den som sänder tv eller sökbar text-tv enligt denna lag ska använda en sådan beteckning för sina sändningar som har godkänts av Myndigheten för *press*, radio och tv.

Beteckningen ska i tv-sändningar anges minst en gång varje sändningstimme eller, om detta inte är möjligt, mellan programmen. I sökbar text-tv ska beteckningen anges löpande.

12 §<sup>2</sup>

En leverantör av medietjänster som tillhandahåller tv-sändning, beställ-tv eller sökbar text-tv på något annat sätt än genom tråd ska utforma tjänsten på ett sådant sätt att den blir tillgänglig för personer med funktionsnedsättning genom textning, tolkning, uppläst text eller liknande teknik. Detta gäller även en leverantör av medietjänster som tillhandahåller tv-sändning eller sökbar text-tv genom tråd. Tillgänglighetsgörandet ska ske i den omfattning som beslutas av regeringen, om verksamheten finansieras med radio- och tv-avgift enligt lagen (1989:41) om finansiering av radio och TV i allmänhetens tjänst, och av Myndigheten för radio och tv i övriga fall. Ett sådant beslut ska gälla för en viss tid.

Vid bestämmande av hur och i vilken omfattning tjänsten ska göras tillgänglig för personer med funktionsnedsättning ska leverantörens finansiella förutsättningar och den tekniska utvecklingen av tillgänglighetstjänster beaktas.

En leverantör av medietjänster som tillhandahåller tv-sändning, beställ-tv eller sökbar text-tv på något annat sätt än genom tråd ska utforma tjänsten på ett sådant sätt att den blir tillgänglig för personer med funktionsnedsättning genom textning, tolkning, uppläst text eller liknande teknik. Detta gäller även en leverantör av medietjänster som tillhandahåller tv-sändning eller sökbar text-tv genom tråd. Tillgänglighetsgörandet ska ske i den omfattning som beslutas av regeringen, om verksamheten finansieras med radio- och tv-avgift enligt lagen (1989:41) om finansiering av radio och TV i allmänhetens tjänst, och av Myndigheten för *press*, radio och tv i övriga fall. Ett sådant beslut ska gälla för en viss tid.

**8 kap.**5 §<sup>3</sup>

Före och efter varje annonsering i tv-sändningar och i beställ-tv ska det förekomma en särskild signatur som tydligt skiljer annonserna från det övriga innehållet. Signaturen ska bestå av både ljud och bild. I sökbar text-tv, försäljningsprogram och vid annonsering med delad skärm ska signaturen alltid vara synlig. Den behöver dock bara anges i bild.

I fråga om tv-sändningar som regeringen lämnar tillstånd till får regeringen bevilja undantag från skyldigheten enligt första stycket och kravet på kortaste annonstid enligt 2 §. Ett sådant undantag får även beviljas av Myndigheten för radio och tv i fråga om sändningar som myndigheten lämnar tillstånd till.

I fråga om tv-sändningar som regeringen lämnar tillstånd till får regeringen bevilja undantag från skyldigheten enligt första stycket och kravet på kortaste annonstid enligt 2 §. Ett sådant undantag får även beviljas av Myndigheten för *press*, radio och tv i fråga om sändningar som myndigheten lämnar tillstånd till.

<sup>2</sup> Senaste lydelse 2012:702.

<sup>3</sup> Senaste lydelse 2012:702.



Bestämmelser om reklamidentifiering finns i 9 § marknadsföringslagen (2008:486).

## 9 kap.

### 5 §

Den som äger eller på annat sätt förfogar över ett elektroniskt kommunikationsnät som används för överföring av tv-sändningar till allmänheten genom tråd och som minst 100 av de hushåll som är anslutna till nätet använder som sitt huvudsakliga medel att ta emot tv-sändningar ska, i varje kommun där han eller hon förfogar över ett sådant nät, kostnadsfritt tillhandahålla ett särskilt bestämt utrymme för sändningar av tv-program från en eller flera lokala kabelsändarorganisationer som har förordnats av Myndigheten för radio och tv.

I nät där tv sänds med analog och digital teknik ska utrymme för sändningar av en lokal kabelsändarorganisation tillhandahållas med både analog och digital sändningsteknik.

Den som äger eller på annat sätt förfogar över ett elektroniskt kommunikationsnät som används för överföring av tv-sändningar till allmänheten genom tråd och som minst 100 av de hushåll som är anslutna till nätet använder som sitt huvudsakliga medel att ta emot tv-sändningar ska, i varje kommun där han eller hon förfogar över ett sådant nät, kostnadsfritt tillhandahålla ett särskilt bestämt utrymme för sändningar av tv-program från en eller flera lokala kabelsändarorganisationer som har förordnats av Myndigheten för *press*, radio och tv.

### 6 §

En lokal kabelsändarorganisation ska vara en sådan juridisk person som har bildats för att bedriva lokala kabelsändningar och som kan antas låta olika intressen och meningsriktningar komma till tals i sin verksamhet.

En lokal kabelsändarorganisation ska i sin sändningsverksamhet sträva efter vidast möjliga yttrandefrihet och informationsfrihet.

Myndigheten för radio- och tv:s förordnande av lokala kabelsändarorganisationer gäller i högst tre år.

Myndigheten för *press*, radio- och tv:s förordnande av lokala kabelsändarorganisationer gäller i högst tre år.

### 7 §

Myndigheten för radio och tv får i enskilda fall besluta om undantag från skyldigheterna enligt 1–3 och 5 §§, om det finns särskilda skäl till det.

Myndigheten för *press*, radio och tv får i enskilda fall besluta om undantag från skyldigheterna enligt 1–3 och 5 §§, om det finns särskilda skäl till det.

## 11 kap.

### 1 §<sup>4</sup>

Tillstånd att sända ljudradio meddelas av regeringen om sändningsverksamheten finansieras med radio- och tv-avgiften enligt lagen (1989:41)

<sup>4</sup> Senaste lydelse 2012:702.

om finansiering av radio och TV i allmänhetens tjänst. Regeringen meddelar också tillstånd att sända ljudradio till utlandet.

Regeringen får besluta att 14 och 15 kap. inte ska tillämpas på sändningar till utlandet som sker med stöd av tillståndet.

Myndigheten för radio och tv får ge tillstånd att under en begränsad tid om högst två veckor sända ljudradio som inte är närradio eller kommersiell radio. Myndigheten får besluta att 14 och 15 kap. inte ska tillämpas på sändningar som sker med stöd av tillståndet.

Myndigheten för *press*, radio och tv får ge tillstånd att under en begränsad tid om högst två veckor sända ljudradio som inte är närradio eller kommersiell radio. Myndigheten får besluta att 14 och 15 kap. inte ska tillämpas på sändningar som sker med stöd av tillståndet.

Om det finns särskilda skäl, får regeringen ge tillstånd att sända ljudradio i lokala sändningar som inte uppfyller kraven för närradio eller kommersiell radio.

#### 5 §

Innan beslut om tillstånd fattas ska den sökande ges tillfälle att ta del av och yttra sig över de villkor som regeringen eller Myndigheten för radio och tv avser att förena med tillståndet.

Innan beslut om tillstånd fattas ska den sökande ges tillfälle att ta del av och yttra sig över de villkor som regeringen eller Myndigheten för *press*, radio och tv avser att förena med tillståndet.

Beslut om tillstånd får inte innehålla andra programrelaterade villkor än dem som den sökande har godtagit.

#### 12 kap.

##### 1 §

Myndigheten för radio och tv ger tillstånd att sända närradio.

Myndigheten för *press*, radio och tv ger tillstånd att sända närradio.

##### 3 §

Ett sändningsområde för närradio ska omfatta högst en kommun. Därvid bör det utanför storstadsområdena eftersträvas att sändningarna kan tas emot i hela kommunen.

Myndigheten för radio och tv får besluta om större sändningsområden än en kommun, om det finns särskilda skäl.

Myndigheten för *press*, radio och tv får besluta om större sändningsområden än en kommun, om det finns särskilda skäl.

##### 7 §

Om tillståndshavarna inte kan enas om fördelningen av sändningstid, bestämmer Myndigheten för radio och tv sändningstiderna. Detsamma gäller om en tillståndshavare begär att myndigheten ska fastställa sändningsschemat i dess helhet.

Om tillståndshavarna inte kan enas om fördelningen av sändningstid, bestämmer Myndigheten för *press*, radio och tv sändningstiderna. Detsamma gäller om en tillståndshavare begär att myndigheten ska fastställa sändningsschemat i dess helhet.

Den tillståndshavare som bedöms ha störst intresse av att sända vid en viss tidpunkt ska ges förtur.

Myndigheten för radio och tv:s beslut om sändningstid gäller till

Myndigheten för *press*, radio och tv:s beslut om sändningstid gäller till

dess att ett nytt beslut fattas av myndigheten eller att en tillståndshavare eller närradioförening skriftligen underrättar myndigheten om att tillståndshavarna enats om en annan sändningstid.

dess att ett nytt beslut fattas av myndigheten eller att en tillståndshavare eller närradioförening skriftligen underrättar myndigheten om att tillståndshavarna enats om en annan sändningstid.

## 8 §

Myndigheten för radio och tv får besluta att en sändningstid inte får användas av någon annan under en tid av högst tre månader om en innehavare av ett tillstånd att sända närradio, som har fått ett föreläggande vid vite enligt denna lag, avstår sändningstid eller avsäger sig sitt sändningstillstånd.

Myndigheten för *press*, radio och tv får besluta att en sändningstid inte får användas av någon annan under en tid av högst tre månader om en innehavare av ett tillstånd att sända närradio, som har fått ett föreläggande vid vite enligt denna lag, avstår sändningstid eller avsäger sig sitt sändningstillstånd.

En sändare för närradio får inte användas för andra sändningar som det krävs tillstånd för enligt denna lag.

## 13 kap.

## 1 §

Tillstånd att sända kommersiell radio ges av Myndigheten för radio och tv.

Tillstånd att sända kommersiell radio ges av Myndigheten för *press*, radio och tv.

## 2 §

Myndigheten för radio och tv ska bestämma sändningsområdenas omfattning för analog kommersiell radio med hänsyn till

Myndigheten för *press*, radio och tv ska bestämma sändningsområdenas omfattning för analog kommersiell radio med hänsyn till

1. vad som är tekniskt möjligt att nå från sändare med lämpligt läge,
2. hur möjligheterna att ta emot sändningar påverkas i andra områden, och
3. vad som är naturliga lokala intresseområden.

Sändningsområdena ska utformas så att ett stort antal tillstånd kan ges. Flera tillstånd kan ges för samma sändningsområde.

## 6 §

Myndigheten för radio och tv ska kungöra när ett utrymme att sända analog kommersiell radio blir ledigt. Myndigheten ska ange sista dag för att ansöka om tillståndet, första dag då sändningar får bedrivas med stöd av tillståndet och sändningsområdets omfattning.

Myndigheten för *press*, radio och tv ska kungöra när ett utrymme att sända analog kommersiell radio blir ledigt. Myndigheten ska ange sista dag för att ansöka om tillståndet, första dag då sändningar får bedrivas med stöd av tillståndet och sändningsområdets omfattning.

I en ansökan om tillstånd att sända analog kommersiell radio ska det belopp anges som *sökanden* är villig att betala i sändningsavgift. Sändningsavgiften ska anges som ett engångsbelopp för hela tillståndsperioden.

I en ansökan om tillstånd att sända analog kommersiell radio ska det belopp anges som *den sökande* är villig att betala i sändningsavgift. Sändningsavgiften ska anges som ett engångsbelopp för hela tillståndsperioden.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer meddelar föreskrifter om ansökningsförfarandet och vad en ansökan ska innehålla.

9 §<sup>5</sup>

Ett tillstånd att sända analog kommersiell radio får förenas med villkor som avser skyldighet att

1. sända i en viss del av sändningsområdet eller så att en viss del av befolkningen inom området nås,
2. sända under en viss minsta tid,
3. använda en viss sändningsteknik och att samarbeta med andra tillståndshavare i tekniska frågor, och
4. använda en viss teknik för sådan inspelning som avses i 16 kap. 11 §.

Innan beslut om tillstånd fattas ska den sökande ges tillfälle att ta del av och yttra sig över de villkor som Myndigheten för radio och tv avser att förena med tillståndet.

Innan beslut om tillstånd fattas ska den sökande ges tillfälle att ta del av och yttra sig över de villkor som Myndigheten för *press*, radio och tv avser att förena med tillståndet.

## 13 §

Sändningsavgift och ränta betalas genom insättning på ett särskilt konto som Myndigheten för radio och tv anvisar. Betalning ska anses ha fullgjorts den dag beloppet har bokförts på kontot.

Sändningsavgift och ränta betalas genom insättning på ett särskilt konto som Myndigheten för *press*, radio och tv anvisar. Betalning ska anses ha fullgjorts den dag beloppet har bokförts på kontot.

15 §<sup>6</sup>

För sådan avgift och ränta som nämns i 14 § tillämpas 59 kap. 13, 16, 17, 21, 26 och 27 §§ samt 70 kap. 1–4 §§ skatteförfarandelagen (2011:1244).

Vid tillämpningen av första stycket ska vad som sägs i skatteförfarandelagen om Skatteverket i stället gälla Myndigheten för radio och tv.

Vid tillämpningen av första stycket ska vad som sägs i skatteförfarandelagen om Skatteverket i stället gälla Myndigheten för *press*, radio och tv.

## 16 §

Myndigheten för radio och tv beslutar om ansvar när det gäller sändningsavgift för delägare i handelsbolag enligt 2 kap. 20 § lagen (1980:1102) om handelsbolag och enkla bolag.

Myndigheten för *press*, radio och tv beslutar om ansvar när det gäller sändningsavgift för delägare i handelsbolag enligt 2 kap. 20 § lagen (1980:1102) om handelsbolag och enkla bolag.

Om beslut enligt första stycket har fattats, ska vad som föreskrivs om tillståndshavare gälla ansvarig delägare och vad som föreskrivs om sändningsavgift gälla för belopp som delägare är betalningsskyldig för.

<sup>5</sup> Senaste lydelse 2012:702.

<sup>6</sup> Senaste lydelse 2011:1436.

## 17 §

Om det finns särskilda skäl, får Myndigheten för radio och tv meddela anstånd med betalning av sändningsavgift och ränta.

Om det finns särskilda skäl, får Myndigheten för *press*, radio och tv meddela anstånd med betalning av sändningsavgift och ränta.

## 18 §

Ett tillstånd att sända analog kommersiell radio får överlåtas om Myndigheten för radio och tv medger det. Sådant medgivande får bara lämnas om förvärvaren uppfyller kriterierna enligt 4 § andra stycket.

Ett tillstånd att sända analog kommersiell radio får överlåtas om Myndigheten för *press*, radio och tv medger det. Sådant medgivande får bara lämnas om förvärvaren uppfyller kriterierna enligt 4 § andra stycket.

Om förvärvaren redan har ett tillstånd i samma sändningsområde som det tillstånd vilket överlåtelsen avser, direkt eller indirekt genom företag förvärvaren har del i som motsvarar minst tjugo procent av samtliga aktier eller andelar eller genom avtal ensam har ett bestämmande inflytande i, får överlåtelse medges endast om det finns särskilda skäl.

En överlåtelse som inte medges är utan verkan.

## 19 §

Den som förvärvar ett tillstånd övertar överlåtarens rättigheter och skyldigheter enligt denna lag för tiden efter beslutet om medgivande.

Om ett föreläggande enligt 17 kap. 11 § 3 eller 8 har meddelats mot den tidigare innehavaren, gäller föreläggandet även mot den *nye* innehavaren. Myndigheten för radio och tv ska i samband med att den medger överlåtelse underrätta den *nye* innehavaren om detta. Om innehavaren inte underrättas gäller inte föreläggandet. Ett vite som föreläggandet förenats med gäller inte mot den *nye* innehavaren.

Om ett föreläggande enligt 17 kap. 11 § 3 eller 8 har meddelats mot den tidigare innehavaren, gäller föreläggandet även mot den *nya* innehavaren. Myndigheten för *press*, radio och tv ska i samband med att den medger överlåtelse underrätta den *nya* innehavaren om detta. Om innehavaren inte underrättas gäller inte föreläggandet. Ett vite som föreläggandet förenats med gäller inte mot den *nya* innehavaren.

## 20 §

En tillståndshavare som överlåter sitt tillstånd har inte rätt att återfå någon del av den sändningsavgift som har betalats. Detsamma gäller om ett tillstånd

1. återkallas på begäran av tillståndshavaren enligt 31 §,

2. upphör att gälla enligt 32 § till följd av att tillståndshavaren försätts i konkurs, träder i likvidation eller avlider, eller

3. återkallas av Myndigheten för radio och tv enligt 18 kap. 5 §.

3. återkallas av Myndigheten för *press*, radio och tv enligt 18 kap. 5 §.

## 24 §

Myndigheten för radio och tv ska meddela när ett sändningsutrymme att sända digital kommersiell radio blir ledigt. Myndigheten ska ange sista dag för att ansöka om tillståndet, första dag då sändningar får

Myndigheten för *press*, radio och tv ska meddela när ett sändningsutrymme att sända digital kommersiell radio blir ledigt. Myndigheten ska ange sista dag för att ansöka om tillståndet, första dag då sändningar får

äga rum med stöd av tillståndet och sändningsutrymmets omfattning, äga rum med stöd av tillståndet och sändningsutrymmets omfattning.  
 Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer meddelar föreskrifter om ansökningsförfarandet och vad en ansökan ska innehålla.

## 25 §

Myndigheten för radio och tv får ta ut en avgift av den som hos myndigheten ansöker om tillstånd att sända digital kommersiell radio eller medgivande till överlåtelse av ett sådant tillstånd.

Avgiften ska motsvara myndighetens kostnader för handläggningen av ärendena.

Myndigheten för *press*, radio och tv får ta ut en avgift av den som hos myndigheten ansöker om tillstånd att sända digital kommersiell radio eller medgivande till överlåtelse av ett sådant tillstånd.

## 26 §

Myndigheten för radio och tv ska vid fördelningen av tillstånd för digital kommersiell radio beakta att utrymmet för sådana sändningar ska kunna tas i anspråk

1. för olika programtjänster så att sändningarna kommer att tillgodose olika intressen och smakriktningar,

2. för såväl nationella som lokala och regionala programtjänster, och

3. av flera av varandra oberoende programföretag.

Myndigheten för *press*, radio och tv ska vid fördelningen av tillstånd för digital kommersiell radio beakta att utrymmet för sådana sändningar ska kunna tas i anspråk

## 27 §

Utöver de villkor som anges i 9 § får ett tillstånd att sända digital kommersiell radio förenas med villkor som avser skyldighet att

1. sända ett mångsidigt programutbud,

2. utforma sändningarna på ett sådant sätt att dessa blir tillgängliga för personer med funktionsnedsättning, och

3. inte förändra ägarförhållandena och inflytandet i det företag som innehar tillståndet mer än i begränsad omfattning.

Innan beslut om tillstånd fattas ska den sökande ges tillfälle att ta del av och yttra sig över de villkor som Myndigheten för radio och tv avser att förena med tillståndet. Ett beslut om tillstånd får inte innehålla andra programrelaterade villkor än dem som den sökande godtagit.

Innan beslut om tillstånd fattas ska den sökande ges tillfälle att ta del av och yttra sig över de villkor som Myndigheten för *press*, radio och tv avser att förena med tillståndet. Ett beslut om tillstånd får inte innehålla andra programrelaterade villkor än dem som den sökande godtagit.

28 §<sup>7</sup>

Ett tillstånd att sända digital kommersiell radio får överlåtas om Myndigheten för radio och tv medger det. Ett sådant medgivande får bara

Ett tillstånd att sända digital kommersiell radio får överlåtas om Myndigheten för *press*, radio och tv medger det. Ett sådant medgivande får

<sup>7</sup> Senaste lydelse 2012:702.

lämnas om

bara lämnas om

1. förvärvaren uppfyller förutsättningarna i 23 §,
2. överlåtelsen inte för med sig att ägarkoncentrationen bland dem som har tillstånd att sända digital kommersiell radio ökar i mer än begränsad omfattning, och
3. överlåtelsen inte medför en påtaglig minskning av mångfalden i utbudet av tillståndspliktiga programtjänster.

En överlåtelse som inte medges är utan verkan.

## 29 §

Den som förvärvar ett tillstånd övertar överlåtarens rättigheter och skyldigheter enligt denna lag för tiden efter beslutet om medgivande.

Om ett föreläggande enligt 17 kap. 11 § 3 eller 8 har meddelats mot den tidigare innehavaren, gäller föreläggandet även mot den *nye* innehavaren. Myndigheten för radio och tv ska i samband med att den medger överlåtelsen underrätta den *nye* innehavaren om detta. Om den *nye* innehavaren inte underrättas gäller inte föreläggandet. Ett vite som föreläggandet förenats med gäller inte mot den *nye* innehavaren.

Om ett föreläggande enligt 17 kap. 11 § 3 eller 8 har meddelats mot den tidigare innehavaren, gäller föreläggandet även mot den *nya* innehavaren. Myndigheten för *press*, radio och tv ska i samband med att den medger överlåtelsen underrätta den *nya* innehavaren om detta. Om den *nya* innehavaren inte underrättas gäller inte föreläggandet. Ett vite som föreläggandet förenats med gäller inte mot den *nya* innehavaren.

## 31 §

Om en tillståndshavare begär att tillståndet ska återkallas, ska tillståndet anses ha upphört att gälla den dag en sådan begäran kommit in till Myndigheten för radio och tv eller den senare dag som tillståndshavaren angett i sin begäran.

Om en tillståndshavare begär att tillståndet ska återkallas, ska tillståndet anses ha upphört att gälla den dag en sådan begäran kommit in till Myndigheten för *press*, radio och tv eller den senare dag som tillståndshavaren angett i sin begäran.

## 32 §

Försätts en tillståndshavare i konkurs eller träder *denne* i likvidation upphör tillståndet att gälla tre månader efter beslutet om konkurs respektive likvidation. Avlider en tillståndshavare upphör tillståndet att gälla tre månader efter dödsfallet.

Har en begäran om medgivande till överlåtelse av tillståndet kommit in till Myndigheten för radio och tv innan tillståndet upphört att gälla enligt första stycket ska begäran prövas.

Försätts en tillståndshavare i konkurs eller träder *tillståndshavaren* i likvidation upphör tillståndet att gälla tre månader efter beslutet om konkurs respektive likvidation. Avlider en tillståndshavare upphör tillståndet att gälla tre månader efter dödsfallet.

Har en begäran om medgivande till överlåtelse av tillståndet kommit in till Myndigheten för *press*, radio och tv innan tillståndet upphört att gälla enligt första stycket ska begäran prövas.

**14 kap.****7 §<sup>8</sup>**

Den som sänder ljudradio enligt denna lag ska använda en sådan beteckning för sina sändningar som har godkänts av Myndigheten för radio och tv. Beteckningen ska anges minst en gång varje sändningstimme eller, om detta inte är möjligt, mellan programmen.

Den som sänder ljudradio enligt denna lag ska använda en sådan beteckning för sina sändningar som har godkänts av Myndigheten för *press*, radio och tv. Beteckningen ska anges minst en gång varje sändningstimme eller, om detta inte är möjligt, mellan programmen.

**16 kap.***Myndigheten för radio och tv:s tillsyn*

Myndigheten för radio och tv övervakar att programföretagen följer sådana villkor som har beslutats med stöd av 4 kap. 9 § 14, 6–9, 16 och 17, 11 kap. 3 § andra stycket 13, 58, 16 och 17 samt 13 kap. 9 § och 27 § första stycket 3.

Myndigheten för radio och tv övervakar även efterlevnaden av bestämmelserna om exklusiva rättigheter i 5 kap. 9 § och om tillgänglighet i 5 kap. 12 § om beslutet om tillgänglighet har meddelats av myndigheten.

Den som sänder tv på annat sätt än genom tråd ska vartannat år, med början 2011, till Myndigheten för radio och tv redovisa hur stor andel av verksamheten som utgjorts av sådana program som avses i 5 kap. 7 § första stycket.

Den som tillhandahåller beställ-tv på annat sätt än genom tråd ska vart fjärde år, med början 2011, till Myndigheten för radio och tv redovisa vad som har gjorts för att främja framställningen av och tillgången till europeiska produktioner

*Myndigheten för press, radio och tv:s tillsyn***3 §**

Myndigheten för *press*, radio och tv övervakar att programföretagen följer sådana villkor som har beslutats med stöd av 4 kap. 9 § 1–4, 6–9, 16 och 17, 11 kap. 3 § andra stycket 1–3, 5–8, 16 och 17 samt 13 kap. 9 § och 27 § första stycket 3.

Myndigheten för *press*, radio och tv övervakar även efterlevnaden av bestämmelserna om exklusiva rättigheter i 5 kap. 9 § och om tillgänglighet i 5 kap. 12 § om beslutet om tillgänglighet har meddelats av myndigheten.

**5 §**

Den som sänder tv på annat sätt än genom tråd ska vartannat år, med början 2011, till Myndigheten för *press*, radio och tv redovisa hur stor andel av verksamheten som utgjorts av sådana program som avses i 5 kap. 7 § första stycket.

**6 §**

Den som tillhandahåller beställ-tv på annat sätt än genom tråd ska vart fjärde år, med början 2011, till Myndigheten för *press*, radio och tv redovisa vad som har gjorts för att främja framställningen av och tillgången till europeiska produktioner

<sup>8</sup> Senaste lydelse 2012:702.



enligt 5 kap. 8 §.

enligt 5 kap. 8 §.

7 §<sup>9</sup>

På begäran av Myndigheten för radio och tv ska den som sänder tv över satellit lämna upplysningar om vem som äger företaget och hur verksamheten finansieras.

På begäran av Myndigheten för *press*, radio och tv ska den som sänder tv över satellit lämna upplysningar om vem som äger företaget och hur verksamheten finansieras.

8 §

På begäran av Myndigheten för radio och tv ska en satellitentreprenör lämna upplysningar om vem som är uppdragsgivare, dennes adress, programtjänstens beteckning samt om hur sändningen över satellit sker.

På begäran av Myndigheten för *press*, radio och tv ska en satellitentreprenör lämna upplysningar om vem som är uppdragsgivare, dennes adress, programtjänstens beteckning samt om hur sändningen över satellit sker.

9 §

På begäran av Myndigheten för radio och tv eller Konsumentombudsmannen ska den som bedriver verksamhet som är tillståndspliktig enligt denna lag lämna myndigheterna de upplysningar och handlingar som behövs för kontrollen av att verksamheten bedrivs i enlighet med lagen och de villkor och föreskrifter som har meddelats med stöd av lagen.

På begäran av Myndigheten för *press*, radio och tv eller Konsumentombudsmannen ska den som bedriver verksamhet som är tillståndspliktig enligt denna lag lämna myndigheterna de upplysningar och handlingar som behövs för kontrollen av att verksamheten bedrivs i enlighet med lagen och de villkor och föreskrifter som har meddelats med stöd av lagen.

10 §

På begäran av Myndigheten för radio och tv ska den som bedriver verksamhet enligt denna lag lämna de upplysningar som behövs för att myndighetens granskningsnämnd för radio och tv ska kunna bedöma storleken av den särskilda avgiften enligt 17 kap. 6 §.

På begäran av Myndigheten för *press*, radio och tv ska den som bedriver verksamhet enligt denna lag lämna de upplysningar som behövs för att myndighetens granskningsnämnd för radio och tv ska kunna bedöma storleken av den särskilda avgiften enligt 17 kap. 6 §.

11 §

Den som i enlighet med 5 kap. 3 § lagen (1991:1559) med föreskrifter på tryckfrihetsförordningens och yttrandefrihetsgrundlagens områden har spelat in ett program, ska på begäran av Myndigheten för radio

Den som i enlighet med 5 kap. 3 § lagen (1991:1559) med föreskrifter på tryckfrihetsförordningens och yttrandefrihetsgrundlagens områden har spelat in ett program, ska på begäran av Myndigheten för *press*,

<sup>9</sup> Senaste lydelse 2012:702.

och tv eller Konsumentombudsmannen utan kostnad lämna en sådan inspelning till myndigheten.

radio och tv eller Konsumentombudsmannen utan kostnad lämna en sådan inspelning till myndigheten.

## 12 §

Den som har tillstånd att sända digital kommersiell radio ska årligen till Myndigheten för radio och tv redovisa hur de skyldigheter som avses i 13 kap. 27 § första stycket 1 och 2 har uppfyllts.

Den som har tillstånd att sända digital kommersiell radio ska årligen till Myndigheten för *press*, radio och tv redovisa hur de skyldigheter som avses i 13 kap. 27 § första stycket 1 och 2 har uppfyllts.

## 13 §

Den som har förvärvat den exklusiva sändningsrätten till ett sådant evenemang som anges i 5 kap. 9 § ska omedelbart underrätta Myndigheten för radio och tv om det.

Den som har förvärvat den exklusiva sändningsrätten till ett sådant evenemang som anges i 5 kap. 9 § ska omedelbart underrätta Myndigheten för *press*, radio och tv om det.

## 17 kap.

## 7 §

Den särskilda avgiften ska betalas till Myndigheten för radio och tv inom trettio dagar efter det att avgörandet vunnit laga kraft.

Den särskilda avgiften ska betalas till Myndigheten för *press*, radio och tv inom trettio dagar efter det att avgörandet vunnit laga kraft.

## 8 §

Om den särskilda avgiften inte betalas inom den tid som anges i 7 §, ska Myndigheten för radio och tv lämna fordran på den obetalda avgiften för indrivning. Indrivningen ska ske enligt bestämmelserna i lagen (1993:891) om indrivning av statliga fordringar m.m.

Om den särskilda avgiften inte betalas inom den tid som anges i 7 §, ska Myndigheten för *press*, radio och tv lämna fordran på den obetalda avgiften för indrivning. Indrivningen ska ske enligt bestämmelserna i lagen (1993:891) om indrivning av statliga fordringar m.m.

11 §<sup>10</sup>

Den som inte följer de bestämmelser som anges i denna paragraf eller de beslut som meddelas med stöd av bestämmelserna, får meddelas de förelägganden som behövs i enskilda fall för att bestämmelserna ska efterlevas. Ett föreläggande får förenas med vite. Detta gäller bestämmelser om

1. varning (5 kap. 2 §),
2. tillståndsvillkor enligt 4 kap. 9 § 1–4, 6–9 och 16 samt 11 kap. 3 § andra stycket 1–3, 5–8 och 16,
3. beteckningar (5 kap. 11 § och 14 kap. 7 §),
4. skyldighet att utforma tv-sändningar, beställ-tv eller sökbar text-tv på ett sådant sätt att tjänsterna blir tillgängliga för personer med funktionsned-

<sup>10</sup> Senaste lydelse 2012:702.

sättning enligt 5 kap. 12 § och beslut som har meddelats med stöd av den bestämmelsen,

5. sändningsplikt eller skyldighet att tillhandahålla kanal för lokala kabelsändarorganisationer (9 kap. 13 och 5 §§),

6. närradiosändningars innehåll (14 kap. 4 §),

7. skyldighet att lämna vissa upplysningar till Myndigheten för radio och tv (16 kap. 58 §§),

7. skyldighet att lämna vissa upplysningar till Myndigheten för *press*, radio och tv (16 kap. 58 §§),

8. skyldighet att lämna upplysningar enligt 16 kap. 9 §,

9. skyldighet att lämna upplysningar till Myndigheten för radio och tv enligt 16 kap. 10 §,

9. skyldighet att lämna upplysningar till Myndigheten för *press*, radio och tv enligt 16 kap. 10 §,

10. skyldighet att lämna inspelning enligt 16 kap. 11 §, eller

11. skyldighet att årligen redovisa till Myndigheten för radio och tv enligt 16 kap. 12 §.

11. skyldighet att årligen redovisa till Myndigheten för *press*, radio och tv enligt 16 kap. 12 §.

Föreläggande enligt första stycket 1, 3, 4, 6, 8 eller 9 får beslutas av granskningsnämnden för radio och tv. Föreläggande enligt första stycket 2, 4, 5, 7, 8, 10 eller 11 får beslutas av Myndigheten för radio och tv.

Föreläggande enligt första stycket 1, 3, 4, 6, 8 eller 9 får beslutas av granskningsnämnden för radio och tv. Föreläggande enligt första stycket 2, 4, 5, 7, 8, 10 eller 11 får beslutas av Myndigheten för *press*, radio och tv.

Föreläggande enligt första stycket 8 eller 10 får även beslutas av Konsumentombudsmannen.

## 12 §

Myndigheten för radio och tv får i ett föreläggande förbjuda tillståndshavare att överträda beslut om sändningstid i närradion som har fattats av myndigheten eller att låta någon annan utnyttja tillståndshavarens sändningsrätt. Förelägandet får förenas med vite.

Myndigheten för *press*, radio och tv får i ett föreläggande förbjuda tillståndshavare att överträda beslut om sändningstid i närradion som har fattats av myndigheten eller att låta någon annan utnyttja tillståndshavarens sändningsrätt. Förelägandet får förenas med vite.

## 18 kap.

### 5 §

Tillstånd att sända kommersiell radio får återkallas om

1. tillståndshavaren inte inlett sändningsverksamheten inom sex månader efter tillståndets början,

2. tillståndshavaren inte utnyttjat rätten att sända eller sänt endast i obetydlig omfattning under en sammanhängande tid av minst fyra veckor,

3. tillståndshavaren väsentligt brutit mot någon av 14 kap. 2 § samt 15 kap. 1–4 och 8–10 §§, eller

4. domstol har funnit att ett program innefattat ett yttrandefrihetsbrott som innebär ett allvarligt missbruk av yttrandefriheten.

Förfogar en fysisk eller juridisk person, utan tillåtelse från Myndigheten för radio och tv, över mer än ett tillstånd för analog kommersiell radio i ett sändningsområde, direkt eller indirekt genom företag i vilket förvärvaren har en del som mot-

Förfogar en fysisk eller juridisk person, utan tillåtelse från Myndigheten för *press*, radio och tv, över mer än ett tillstånd för analog kommersiell radio i ett sändningsområde, direkt eller indirekt genom företag i vilket förvärvaren har en del som

svarar minst tjugo procent av samtliga aktier eller andelar eller genom avtal ensam har ett bestämmande inflytande i, får det eller de tillstånd återkallas som har lämnats efter det första tillståndet.

Har Myndigheten för radio och tv medgett överlåtelse trots att tillståndshavaren redan har tillstånd att sända analog kommersiell radio i samma sändningsområde, direkt eller indirekt genom företag i vilket tillståndshavaren har en del som motsvarar minst tjugo procent av samtliga aktier eller andelar eller genom avtal ensam har ett bestämmande inflytande, får tillståndet återkallas endast om beslutet om överlåtelsen grundats på felaktiga eller ofullständiga uppgifter från tillståndshavaren. Återkallelsen ska då avse det eller de tillstånd som överlåtit.

Om staten, landsting eller kommuner innehar ett tillstånd att sända kommersiell radio på det sätt som anges i 13 kap. 4 § andra stycket ska Myndigheten för radio och tv återkalla det tillståndet.

motsvarar minst tjugo procent av samtliga aktier eller andelar eller genom avtal ensam har ett bestämmande inflytande i, får det eller de tillstånd återkallas som har lämnats efter det första tillståndet.

Har Myndigheten för *press*, radio och tv medgett överlåtelse trots att tillståndshavaren redan har tillstånd att sända analog kommersiell radio i samma sändningsområde, direkt eller indirekt genom företag i vilket tillståndshavaren har en del som motsvarar minst tjugo procent av samtliga aktier eller andelar eller genom avtal ensam har ett bestämmande inflytande, får tillståndet återkallas endast om beslutet om överlåtelsen grundats på felaktiga eller ofullständiga uppgifter från tillståndshavaren. Återkallelsen ska då avse det eller de tillstånd som överlåtit.

Om staten, landsting eller kommuner innehar ett tillstånd att sända kommersiell radio på det sätt som anges i 13 kap. 4 § andra stycket ska Myndigheten för *press*, radio och tv återkalla det tillståndet.

## 19 kap.

### 1 §<sup>11</sup>

Mål om återkallelse av tillstånd på grund av överträdelse av villkor som meddelats med stöd av 4 kap. 8 §, 9 § 10–12, 11 kap. 3 § första stycket eller andra stycket 9–12 och om överträdelse av 5 kap. 1, 2 och 4 §§ eller 14 kap. 1 § ska på talan av Justitiekanslern prövas av allmän domstol.

I övriga fall prövas ärenden om återkallelse av tillstånd av Myndigheten för radio och tv.

I övriga fall prövas ärenden om återkallelse av tillstånd av Myndigheten för *press*, radio och tv.

Ärenden om ändring av tillstånd att sända tv eller sökbar text-tv eller tillstånd som meddelats av regeringen att sända ljudradio prövas av den som meddelat tillståndet.

### 2 §

Har tillståndet lämnats av regeringen, får en fråga om återkallelse prövas först efter anmälan av regeringen, om inte tillståndshavaren själv begärt att tillståndet ska återkallas.

Har tillståndet lämnats av Mynd-

Har tillståndet lämnats av Mynd-

<sup>11</sup> Senaste lydelse 2012:702.

igheten för radio och tv får en fråga om återkallelse tas upp

1. på begäran av tillståndshavaren,

2. på eget initiativ av den som är behörig att pröva frågan, eller

3. efter anmälan av granskningsnämnden för radio och tv på grund av överträdelse av bestämmelse i denna lag eller av villkor för tillstånd som ska granskas av nämnden enligt 16 kap. 2 §.

En fråga om ändring av tillstånd får, förutom på begäran av tillståndshavaren, tas upp på eget initiativ av den som är behörig att pröva frågan.

Innan Myndigheten för radio och tv fattar beslut i ett ärende om återkallelse på grund av överträdelse av bestämmelse i denna lag eller av villkor för tillstånd som ska granskas av granskningsnämnden för radio och tv enligt 16 kap. 2 §, ska myndigheten begära ett yttrande från nämnden. Tillståndet får återkallas endast om nämnden finner att överträdelsen är väsentlig.

igheten för *press*, radio och tv får en fråga om återkallelse tas upp

Innan Myndigheten för *press*, radio och tv fattar beslut i ett ärende om återkallelse på grund av överträdelse av bestämmelse i denna lag eller av villkor för tillstånd som ska granskas av granskningsnämnden för radio och tv enligt 16 kap. 2 §, ska myndigheten begära ett yttrande från nämnden. Tillståndet får återkallas endast om nämnden finner att överträdelsen är väsentlig.

## 20 kap.

### 1 §

Beslut enligt denna lag av Myndigheten för radio och tv får överklagas hos allmän förvaltningsdomstol, om det gäller

1. tillstånd att sända tv, sökbar text-tv eller närradio,

2. fördelning av sändningstid i närradion,

3. ändring eller återkallelse av tillstånd, eller

4. beslut att inte medge överlåtelse av tillstånd att sända tv eller sökbar text-tv.

Beslut som avses i första stycket gäller omedelbart, om inte något annat bestäms.

### 2 §

Beslut av Myndigheten för radio och tv om kommersiell radio får överklagas hos allmän förvaltningsdomstol, om det gäller beslut om att

1. avslå en ansökan om tillstånd,

2. inte medge överlåtelse av ett tillstånd,

3. återkalla ett tillstånd, och

4. en delägare i handelsbolag ska anses som betalningsansvarig enligt 13 kap. 16 §.

Mål om överklagande av beslut som avses i första stycket 1 och 3 ska handläggas skyndsamt.

Beslut som avses i första stycket 2 och 3 gäller omedelbart, om inte något annat bestäms.

### 3 §

Följande beslut av Myndigheten

Följande beslut av Myndigheten

för radio och tv får överklagas hos allmän förvaltningsdomstol: för *press*, radio och tv får överklagas hos allmän förvaltningsdomstol:

1. beslut om beteckningar enligt 5 kap. 11 § och 14 kap. 7 §,
  2. beslut enligt 5 kap. 12 § om tillgänglighet för personer med funktionsnedsättning,
  3. förordnande av lokala kabelsändarorganisationer enligt 9 kap. 5 §,
  4. beslut om återkallelse av ett förordnande enligt 18 kap. 6 §, och
  5. beslut enligt 9 kap. 7 § om undantag från sändningsplikt och skyldighet att tillhandahålla sändningsutrymme för lokala kabelsändarorganisationer.
- Beslut som anges i första stycket 2 och 3 gäller omedelbart, om inte något annat bestäms.

#### 4 §

Beslut av Myndigheten för radio och tv, granskningsnämnden för radio och tv eller Konsumentombudsmannen om förelägganden som har förenats med vite enligt 17 kap. 10 §, 11 § första stycket och 12 § får överklagas hos allmän förvaltningsdomstol.

Förelägganden enligt 17 kap. 10 §, 11 § första stycket 2, 3, 6 och 8 samt 12 § gäller omedelbart, om inte något annat bestäms.

Beslut av Myndigheten för *press*, radio och tv, granskningsnämnden för radio och tv eller Konsumentombudsmannen om förelägganden som har förenats med vite enligt 17 kap. 10 §, 11 § första stycket och 12 § får överklagas hos allmän förvaltningsdomstol.

#### 6 §

Andra beslut av Myndigheten för radio och tv och granskningsnämnden för radio och tv än de som anges i 1–4 §§ får inte överklagas.

Andra beslut av Myndigheten för *press*, radio och tv och granskningsnämnden för radio och tv än de som anges i 1–4 §§ får inte överklagas.

#### 7.<sup>12</sup>

Den som sänder kommersiell radio och omfattas av punkten 6 ska betala avgift

a) enligt 15–17 §§ i den upphävda lokalradiolagen (1993:120), om tillståndet ursprungligen meddelades före den 1 juli 2001, eller

b) enligt 4 b § lagen (1992:72) om koncessionsavgift på televisionens och radions område, om tillståndet ursprungligen meddelades efter den 1 juli 2001.

När Myndigheten för radio och tv tillämpar 17 § andra stycket i den upphävda lokalradiolagen i fråga om den avgift som avses i första stycket a, ska myndigheten för varje tillståndshavare göra en proportionell minskning av avgiften så att det totala avgiftsuttaget per år för samtliga tillstånd minskas med sammanlagt 12 miljoner kronor.

När Myndigheten för *press*, radio och tv tillämpar 17 § andra stycket i den upphävda lokalradiolagen i fråga om den avgift som avses i första stycket a, ska myndigheten för varje tillståndshavare göra en proportionell minskning av avgiften så att det totala avgiftsuttaget per år för samtliga tillstånd minskas med sammanlagt 12 miljoner kronor.

<sup>12</sup> Senaste lydelse 2011:1558.

---

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2016.

#### 4 Förslag till lag om ändring i lagen (2015:000) om ändring i radio- och tv-lagen (2010:696)

Härigenom föreskrivs att 13 kap. 30 § radio- och tv-lagen (2010:696) i stället för lydelsen enligt lagen (2015:000) om ändring i den lagen ska ha följande lydelse.

*Lydelse enligt prop. 2014/15:118*

*Föreslagen lydelse*

##### 13 kap.

##### 30 §

Ett tillstånd att sända kommersiell radio gäller i åtta år.

Om det finns särskilda skäl, får Myndigheten för radio och tv besluta att ett tillstånd ska gälla för kortare tid.	Om det finns särskilda skäl, får Myndigheten för <i>press</i> , radio och tv besluta att ett tillstånd ska gälla för kortare tid.
--	---

Giltighetstiden för tillståndsvillkor får vara kortare än tillståndstiden.



## 5 Förslag till lag om ändring i lagen (1999:1209) om stöd till riksdagsledamöternas och partigruppernas arbete i riksdagen

Härigenom föreskrivs att 10 § lagen (1999:1209) om stöd till riksdagsledamöternas och partigruppernas arbete i riksdagen ska ha följande lydelse.

*Nuvarande lydelse*

*Föreslagen lydelse*

10 §<sup>1</sup>

Stöd är avsett att bekosta handläggarghjälp åt riksdagens ledamöter. Stödet beräknas efter normen att det ska motsvara kostnaden för en politisk sekreterare per riksdagsledamot.

Vid bestämmandet av stödets storlek ska beloppet 57 900 kr per politisk sekreterare och månad ligga till grund för beräkningen.

Vid bestämmandet av stödets storlek ska beloppet 59 300 kronor per politisk sekreterare och månad ligga till grund för beräkningen.

---

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2016.

---

<sup>1</sup> Senaste lydelse 2014:1558.

## BILAGA 3

# Regeringens, riksdagsstyrelsens, Riksdagens ombudsmäns och oppositionens anslagsförslag

Utgiftsområde 1 Rikets styrelse

Tusental kronor

Anslag	Budgetprop.		Avvikelse från budgetprop.			
	förslag	M	SD	C	FP	KD
1:1 Kungliga hov- och slottsstaten	135 378					
2:1 Riksdagens ledamöter och partier m.m.	867 133				-2 000	
2:2 Riksdagens förvaltningsanslag	715 382	+5 000			-2 000	
2:3 Riksdagens fastighetsanslag	100 000					
2:4 Riksdagens ombudsmän (JO)	89 041				+5 000	
3:1 Sametinget	40 897		+8 000			
4:1 Regeringskansliet m.m.	7 098 798	-104 000	-300 000	-174 500	-26 000	-109 500
5:1 Länsstyrelserna m.m.	2 595 248	-25 000	+20 000	-30 000	-29 000	-25 000
6:1 Allmänna val och demokrati	58 340	+5 000		-10 000		+5 000
6:2 Justitiekanslern	40 505					
6:3 Datainspektionen	48 689	+1 000			+10 000	+2 000
6:4 Svensk författningssamling	1 300					
6:5 Valmyndigheten	19 285				+5 000	
6:6 Stöd till politiska partier	171 200		-17 120			
7:1 Åtgärder för nationella minoriteter	102 917	+1 000			+10 000	
7:2 Åtgärder för den nationella minoriteten romer	14 500		-14 500		+5 000	
8:1 Presstöd	567 119		-283 560			
8:2 Myndigheten för press, radio och tv	33 893					
9:1 Svenska institutet för europapolitiska studier samt EU-information	17 619					
<b>Summa för utgiftsområdet</b>	<b>12 717 244</b>	<b>-117 000</b>	<b>-587 180</b>	<b>-214 500</b>	<b>-24 000</b>	<b>-127 500</b>

## BILAGA 4

## Utskottets anslagsförslag

Förslag till beslut om anslag för 2016 inom utgiftsområde 1 Rikets styrelse  
*Tusental kronor*

Anslag	Avvikelse från Utskottets förslag budgetprop.	
1:1 Kungliga hov- och slottsstaten	±0	135 378
2:1 Riksdagens ledamöter och partier m.m.	±0	867 133
2:2 Riksdagens förvaltningsanslag	±0	715 382
2:3 Riksdagens fastighetsanslag	±0	100 000
2:4 Riksdagens ombudsmän (JO)	±0	89 041
3:1 Sametinget	±0	40 897
4:1 Regeringskansliet m.m.	±0	7 098 798
5:1 Länsstyrelserna m.m.	±0	2 595 248
6:1 Allmänna val och demokrati	±0	58 340
6:2 Justitiekanslern	±0	40 505
6:3 Datainspektionen	±0	48 689
6:4 Svensk författningssamling	±0	1 300
6:5 Valmyndigheten	±0	19 285
6:6 Stöd till politiska partier	±0	171 200
7:1 Åtgärder för nationella minoriteter	±0	102 917
7:2 Åtgärder för den nationella minoriteten romer	±0	14 500
8:1 Presstödet	±0	567 119
8:2 Myndigheten för press, radio och tv	±0	33 893
9:1 Svenska institutet för europapolitiska studier samt EU-information	±0	17 619
<b>Summa för utgiftsområdet</b>	<b>±0</b>	<b>12 717 244</b>

## BILAGA 5

## Reservanternas anslagsförslag

Reservation 2, punkt 2 n (SD)

Förslag till beslut om anslag för 2016 inom  
utgiftsområde 1 Rikets styrelse

Tusental kronor

Anslag	Avvikelse från budgetprop. och utskottets förslag	Reservanternas förslag
1:1 Kungliga hov- och slottsstaten	±0	135 378
2:1 Riksdagens ledamöter och partier m.m.	±0	867 133
2:2 Riksdagens förvaltningsanslag	±0	715 382
2:3 Riksdagens fastighetsanslag	±0	100 000
2:4 Riksdagens ombudsmän (JO)	±0	89 041
3:1 Sametinget	+8 000	48 897
4:1 Regeringskansliet m.m.	-300 000	6 798 798
5:1 Länsstyrelserna m.m.	+20 000	2 615 248
6:1 Allmänna val och demokrati	±0	58 340
6:2 Justitiekanslern	±0	40 505
6:3 Datainspektionen	±0	48 689
6:4 Svensk författningssamling	±0	1 300
6:5 Valmyndigheten	±0	19 285
6:6 Stöd till politiska partier	-17 120	154 080
7:1 Åtgärder för nationella minoriteter	±0	102 917
7:2 Åtgärder för den nationella minoriteten romer	-14 500	0
8:1 Presstödet	-283 560	283 559
8:2 Myndigheten för press, radio och tv	±0	33 893
9:1 Svenska institutet för europapolitiska studier samt EU-information	±0	17 619
<b>Summa för utgiftsområdet</b>	<b>-587 180</b>	<b>12 130 064</b>

# Utrikesutskottets yttrande 2015/16:UU1y

## Utrikesförvaltningen

---

### Till konstitutionsutskottet

### Sammanfattning

Konstitutionsutskottet beslutade vid sitt sammanträde den 24 september 2015 att ge utrikesutskottet tillfälle att yttra sig över proposition 2015/16:1 utgiftsområde 1 och motioner i de delar som berör utrikesförvaltningen.

Utrikesutskottet väljer att här lämna synpunkter på anslaget 4:1 Regeringskansliet m.m. inom utgiftsområde 1, på kommittémotionerna 2015/16:2504 av Andreas Norlén m.fl. (M) yrkande 1, 2015/16:2227 av Jonas Millard och Fredrik Eriksson (båda SD), 2015/16:3189 av Per-Ingvar Johnsson m.fl. (C), 2015/16:3163 av Mathias Sundin m.fl. (FP) och 2015/16:2712 av Tuve Skånberg m.fl. (KD) yrkande 1 i de delar de berör anslaget 4:1 Regeringskansliet m.m. samt på kommittémotionen 2015/16:128 av Hans Linde m.fl. (V) och den enskilda motionen 2015/16:2105 av Julia Kronlid (SD).

I yttrandet finns en avvikande mening (SD) och fyra särskilda yttranden (M, C, V och KD)

## Utskottets överväganden

### Propositionen

I propositionen föreslår regeringen att riksdagen anvisar drygt 7 098 miljoner kronor för 2016 till anslaget 4:1 Regeringskansliet m.m. Anslaget får användas för Regeringskansliets förvaltningsutgifter. Anslaget får även användas för utgifter för utrikesrepresentation, kommittéväsendet och gemensamma ändamål (hyror, kapitalkostnader m.m.).

Utrikesrepresentationen bestod per den 1 augusti 2015 av 103 utlandsmyndigheter, varav 89 ambassader, 7 konsulat och 7 representationer och delegationer. Dessutom har Sverige ca 400 honorärkonsulat.

Mellan den 1 januari 2000 och den 1 augusti 2015 beslutade regeringen att öppna 23 ambassader och 4 karriärkonsulat. Under samma period beslutade regeringen att stänga 21 ambassader och 7 karriärkonsulat.

Regeringen har en fortsatt ambition att öka antalet utlandsmyndigheter med inriktning på främjandeverksamhet.

### Motionerna

#### Anslagsfrågor

Moderaterna föreslår i kommittémotion 2015/16:2504 av Andreas Norlén m.fl. yrkande 1 bl.a. att anslaget 4:1 Regeringskansliet m.m. bör minskas med 104 miljoner kronor jämfört med regeringens förslag.

Sverigedemokraterna anför i kommittémotion 2015/16:2227 av Jonas Millard och Fredrik Eriksson bl.a. att anslaget 4:1 Regeringskansliet m.m. bör minskas med 300 miljoner kronor jämfört med regeringens förslag.

Centerpartiet föreslår i kommittémotion 2015/16:3189 av Per-Ingvar Johnsson m.fl. bl.a. att anslaget 4:1 Regeringskansliet m.m. bör minskas med 174,5 miljoner kronor jämfört med regeringens förslag.

Folkpartiet föreslår i kommittémotion 2015/16:3163 av Mathias Sundin m.fl. bl.a. att anslaget 4:1 Regeringskansliet m.m. bör minskas med 26 miljoner kronor jämfört med regeringens förslag.

Slutligen anför Kristdemokraterna i kommittémotion 2015/16:2712 av Tuve Skånberg m.fl. yrkande 1 bl.a. att anslaget 4:1 Regeringskansliet m.m. bör minskas med 109,5 miljoner kronor jämfört med regeringens förslag.

#### Frågor som rör Sveriges representation i andra stater

I kommittémotion 2015/16:128 av Hans Linde m.fl. (V) anser motionärerna att regeringen bör uppgradera det svenska generalkonsulatet i Jerusalem till ambassad i och med att Sverige har erkänt Palestina som stat.

I motion 2015/16:2105 av Julia Kronlid (SD) framhåller motionären att säkerhetsituationen i Syrien sannolikt omöjliggör en normal representation i Damaskus de kommande åren och att Sverige därför bör öppna en fullvärdig ambassad i Libanon med ansvar för Libanon och Syrien.

## Utskottet

Sveriges representation utomlands är en viktig fråga för vårt lands utrikes-, säkerhets-, bistånds- och näringspolitik. Enligt utskottet är en väl rustad utrikesförvaltning, både på Utrikesdepartementet i Stockholm och på plats ute i världen, en förutsättning för att kunna vidmakthålla relationer som ligger till grund för samarbete på viktiga områden och för att kunna förstå politiska, ekonomiska och kulturella trender i världen. För att uppnå effektivitet och kontinuitet i en modern utrikesförvaltning är det också viktigt att slå vakt om Utrikesdepartementets möjligheter att såväl behålla som rekrytera personal med olika kompetenser.

Kabinettssekreterare Annika Söder informerade den 20 oktober 2015 utskottet om Utrikesdepartementets ekonomi och utrikesförvaltningens utveckling. Av informationen framgick att den ekonomiska situationen i dagsläget kan betraktas som stabil. Kabinettssekreteraren informerade utskottet om att regeringen inom kort väntas fatta beslut om att öppna ett generalkonsulat i New York. Vid föredragningen gavs även information om vilka ytterligare ambassader som regeringen avser att öppna under 2016 under förutsättning att Regeringskansliet tilldelas begärda medel och att respektive land ger sitt godkännande.

Utskottet noterar att regeringen vid sitt sammanträde den 29 oktober 2015 beslutade att uppgradera den svenska närvaron i New York genom att öppna ett lönat generalkonsulat. Generalkonsulatet väntas öppna i december 2015 och ersätter det honorära konsulat som finns idag.

I motioner föreslås att det svenska generalkonsulatet i Jerusalem uppgraderas till ambassad samt att Sverige bör öppna en fullvärdig ambassad i Libanon med ansvar för Libanon och Syrien. Utrikesutskottet vill med anledning av motionerna påminna om att beslutskompetensen enligt regeringsformen ligger hos regeringen eller hos de myndigheter som ligger under regeringen när det gäller frågor som rör Regeringskansliets och utrikesförvaltningens organisation och fördelningen av resurser inom utrikesförvaltningen. Utskottet vill dock understryka vikten av att regeringen löpande samråder med riksdagen om den strategiska utvecklingen av Sveriges utrikesrepresentation. Att öppna och stänga en utlandsmyndighet påverkar Sveriges internationella relationer och medför kostnader. Det är därför viktigt att sådana beslut är långsiktiga och bygger på väl förankrade strategier. Mot denna bakgrund anser utskottet att regeringen bör återkomma till utskottet med mer information om eventuella förändringar av utlandsorganisationen när sådan finns att delge.

Med hänvisning till det anförda anser utskottet att konstitutionsutskottet bör avstyrka motionerna 2015/16:128 och 2015/16:2105.

Flera motioner föreslår en minskning av anslaget 4:1 Regeringskansliet m.m. Utskottet konstaterar att motionsförslagen om minskningar i förhållande till regeringens förslag inom utgiftsområde 1 anslaget 4:1 Regeringskansliet m.m. inte har specificerats med avseende på utrikesförvaltningens del av anslaget. Utskottet kan vidare konstatera att Utrikesdepartementets andel av anslaget för 2015 uppgår till drygt 37 procent. Antalet medarbetare inom Regeringskansliet uppgick under 2014 i medeltal till 4 637 personer, varav 1 291 var anställda inom utrikesförvaltningen. Merparten av Utrikesdepartementets kostnader hänförs till verksamhet utomlands.

Utskottet har inga invändningar mot regeringens förslag till medeltilldelning för anslaget 4:1 Regeringskansliet m.m. och anser därmed att konstitutionsutskottet bör avstyrka motionerna 2015/16:2227, 2015/16:2504 yrkande 1, 2015/16:2712 yrkande 1, 2015/16:3163 och 2015/16:3189 i de delar de berör anslaget 4:1 Regeringskansliet m.m.

Stockholm den 3 november 2015

På utrikesutskottets vägnar

*Kenneth G Forslund*

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Kenneth G Forslund (S), Sofia Arkelsten (M), Julia Kronlid (SD), Pyy Niemi (S), Kerstin Lundgren (C), Valter Mutt (MP), Göran Pettersson (M), Krister Örnfjäder (S), Björn Söder (SD), Hans Linde (V), Maria Andersson Willner (S), Serkan Köse (S), Sotiris Delis (M), Anders Österberg (S), Tobias Billström (M) och Jakob Forssmed (KD).



## Avvikande meningar

### Utrikesförvaltningen m.m. (SD)

Julia Kronlid (SD) och Björn Söder (SD) anför:

Efter den s.k. arabiska vårens utbrott och den syriska regeringens brutala motstånd mot all opposition har säkerhetsläget i landet försämrats avsevärt. Den nuvarande närvaron av terrororganisationen IS har ytterligare försämrat läget i Syrien. På grund av detta beslutade Utrikesdepartementet i mars 2012 att tills vidare reducera sin verksamhet och personal vid ambassaden i Damaskus. Den utsända personalen är numera baserad i Beirut även om ambassaden i Damaskus fortfarande är öppen och bemanningen där är avhängig säkerhetsläget.

Kriget i Syrien är nu på väg in på sitt femte år, och än finns inget slut i sikte – situationen ser tvärtom ut att förvärras. Sverigedemokraterna ser det som otroligt att säkerhetssituationen kommer att tillåta en fortsatt normal representation i Damaskus under de kommande åren. Även om så skulle bli fallet så är landet så instabilt att investeringar är minst sagt riskfyllda.

Även om det finns mycket att förbättra i Libanons politiska liv är landet ändå en stabiliserande faktor för närområdet. Libanon är en viktig plats att ha representation på för att kunna följa utvecklingen och den pågående flyktingkrisen i Mellanöstern. Libanon har tagit emot över en miljon flyktingar, och om Sverige på allvar vill visa stöd för länder i krisens närområde är en grundförutsättning att vi har representation med en permanent ambassad i Libanon. Sverige hade dessutom fram till 2001 en ambassad i Libanon som lades ned av framför allt ekonomiska skäl. I dag finns ett konsulat i Beirut för Libanon där personal från Sveriges ambassad i Damaskus också är placerad. Även om förhoppningen är att läget i Syrien ska stabiliseras och att det åter ska bli möjligt att ha en ambassad där blir den nuvarande lösningen i Beirut ohållbar i längden. Sammantaget anser vi att den bästa lösningen är att uppgradera beskickningen i Beirut till en fullvärdig ambassad med ansvar för både Libanon och Syrien.

Vi anser därmed att konstitutionsutskottet bör tillstyrka motion 2015/16:2105.

När det gäller anslaget 4:1 Regeringskansliet m.m. konstaterar vi att Sverigedemokraternas budgetförslag skiljer sig åt från regeringens förslag bl.a. vad gäller anslaget 4:1. Vi står naturligtvis bakom vår motion och de förslagen men hänvisar vad gäller anslaget 4:1 Regeringskansliet m.m. till yttrandet från konstitutionsutskottet.

## Särskilda yttranden

### 1. Utrikesförvaltningen m.m. (M)

Sofia Arkelsten (M), Göran Pettersson (M), Sotiris Delis (M) och Tobias Billström (M) anför:

Vi konstaterar att Moderaternas budgetförslag skiljer sig åt från regeringens förslag bl.a. avseende anslaget 4:1 Regeringskansliet m.m. Vi står naturligtvis bakom vår motion och de förslagen men hänvisar vad gäller anslaget 4:1 Regeringskansliet m.m. till yttrandet från konstitutionsutskottet.

### 2. Utrikesförvaltningen m.m. (C)

Kerstin Lundgren (C) anför:

Jag konstaterar att Centerpartiets budgetförslag skiljer sig åt från regeringens förslag bl.a. avseende anslaget 4:1 Regeringskansliet m.m. Centerpartiet står naturligtvis bakom sin motion och de förslagen men hänvisar vad gäller anslaget 4:1 Regeringskansliet till yttrandet från konstitutionsutskottet.

### 3. Utrikesförvaltningen m.m. (V)

Hans Linde (V) anför:

Vänsterpartiet ser att det finns både ett stort behov och ett stort utrymme för en stark svensk röst i världen. En förutsättning för att Sverige ska vara en tydlig och konsekvent röst för fred, demokrati och mänskliga rättigheter såväl som för jämställdhet, nedrustning och solidaritet är att Sverige har en stark närvaro runt om i världen.

I en föränderlig värld är det självklart att Sveriges närvaro i världen behöver förändras och utvecklas, och det är naturligt att det sker en kontinuerlig översyn av var det bedöms vara mest prioriterat att Sverige är närvarande.

Under den borgerliga regeringen stängdes dock en rad svenska ambassader, vilket skadade bilden av Sverige och våra möjligheter att föra en självständig och tydlig utrikespolitik. Vänsterpartiet kritiserade bl.a. att den förra regeringen stängde ambassaderna i bl.a. Managua (Nicaragua), Windhoek (Namibia) och Gaborone (Botswana). Vänsterpartiet har samtidigt motsatt sig att Sveriges delegation vid Nato i Bryssel har uppgraderats, eftersom vi har sett detta som ytterligare ett steg bort från en militär alliansfrihet som vi vill slå vakt om.

Vår förhoppning är att en ny regering och en i delar ny inriktning på Sveriges utrikespolitik också ska märkas i Sveriges utlandsrepresentation. Vänsterpartiet ser ett behov av att förstärka Sveriges närvaro i både Latinamerika och Afrika söder om Sahara – regioner som drabbades av den tidigare regeringens ambassadnedläggningar.

Den 30 oktober 2014 blev Sverige den 135:e staten i världen att erkänna staten Palestina. Erkännandet skickar en tydlig signal till Israel om att vårt land inte accepterar ockupationen av Palestina. Det är ett tydligt stöd till folkrätten och försöken att få till stånd fredsförhandlingar. I och med att Sverige har erkänt Palestina som stat vore det på sin plats att uppgradera det svenska generalkonsulatet i Jerusalem till ambassad.

#### **4. Utrikesförvaltningen m.m. (KD)**

Jakob Forssmed (KD) anför:

Jag konstaterar att Kristdemokraternas budgetförslag skiljer sig åt från regeringens förslag bl.a. avseende anslaget 4:1 Regeringskansliet m.m. Kristdemokraterna står naturligtvis bakom sin motion och de förslagen men hänvisar vad gäller anslaget 4:1 Regeringskansliet till yttrandet från konstitutionsutskottet.